הלכות שבת פרק י"ד - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון שיעור – רמב"ם הלכות שבת פרק י"ד: ארבע רשויות לשבת

הקדמה

פרק י"ד הייבט אן מיט די **ארבע רשויות לשבת**, נאכדעם וואס פרק י"ג האט געהאנדלט וועגן עקירה והנחה און מלאכת מחשבת. לויט דעם רמב"ם'ס סדר וואלט דאס אפשר געווען א בעסערע אנהייב פאר גאנץ הלכות הוצאה, ווייל דא ווערט ערשט מסביר געווען וואס די רשויות זענען.

הלכה א – רשות הרבים

דער רמב"ם: „איזהו רשות הרבים? מדבריות ויערים ושווקים ודרכים המפולשים להם, שיהא רחב שש עשרה אמה ולא יהא לו תקרה."

פשט

רשות הרבים איז: מדבריות (וויסטענישן), יערות (וועלדער), שווקים (מארקפלעצער), און וועגן וואס פירן צו זיי – בתנאי אז זיי זענען ברייט 16 אמות און האבן נישט קיין דאך.

חידושים און ביאורים

1. **פארוואס הייבט דער רמב"ם אן מיט רשות הרבים?** ווייל רשות הרבים איז דער עיקר פלאץ וואו יציאת שבת שפילט זיך אפ – מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, אדער ד' אמות ברשות הרבים.

2. **פארוואס הייבט ער אן מיט מדבריות און נישט שווקים?** שווקים איז דער מערסט אבוויעסע רשות הרבים. דער רמב"ם הייבט אן מיט דעם וואס איז מער א חידוש – אז אויך מדבריות און יערות זענען רשות הרבים. דער יסוד: רשות הרבים מיינט נישט דווקא וואו די רבים **זענען**, נאר אלע פלעצער וואו די רבים **קענען** זיין – אפענע פלעצער וואו קיינער האט נישט בעלות און מען קען גרינג דורכגיין.

3. **קשיא פון די גמרא וועגן מדבר:** די גמרא זאגט אז די תורה איז געגעבן געווארן אין א מדבר וואס איז רשות הרבים. רש"י און אנדערע ראשונים פארשטייען: נאר **בזמן** וואס כלל ישראל זענען געווען אין מדבר איז עס געווען רשות הרבים (ווייל רבים זענען דארט געגאנגען); **היינט** וואס קיינער גייט נישט אין מדבר, איז עס א כרמלית. ווי שרייבט דער רמב"ם סתם אז מדבריות זענען רשות הרבים?

4. **דער רמב"ם'ס תשובה (ברכת אברהם):** דער רמב"ם לערנט די גמרא **פארקערט**: בזמן וואס כלל ישראל זענען געווען אין מדבר, האט מען **נישט** געקענט פריי דורכגיין – מען האט געדארפט בעטן רשות פון שבט ראובן צו גיין דורך זיין שטח, אזוי אז עס איז **נישט** געווען רשות הרבים (אפשר כרמלית). **היינט** וואס א מדבר איז אפן פאר יעדן, **פארקערט** – איז עס רשות הרבים.

5. **חילוק צווישן מדבר און ים:** א ים איז א כרמלית (ווי עס שטייט מפורש), ווייל מען קען נישט גרינג דורכגיין – מען דארף בויען א שיף. א מדבר אבער קען א מענטש אריינגיין בגרינגערהייט, דעריבער איז עס רשות הרבים.

6. **דער תנאי פון 16 אמה ברייט:** דאס גייט מסתמא אויף די „דרכים המפולשים" – די וועגן וואס פירן צו די שווקים/מדבריות. די מדבריות און שווקים אליין זענען אויטאמאטיש ברייט גענוג.

7. **רשות הרבים מקורה:** אויב מען לייגט א דאך אויף א רשות הרבים, איז עס שוין נישט מער רשות הרבים – עס ווערט אזוי ווי א בנין, א רשות היחיד. דאס איז א כלל אין די גמרא.

הלכה ב – רשות היחיד

דער רמב"ם: „ואיזהו רשות היחיד? תל גבוה עשרה טפחים ורחבו ארבעה על ארבעה או יתר על כן, או חריץ שעמוק עשרה ורחב ארבעה על ארבעה או יתר על כן, וכן מקום שהוא מוקף ארבע מחיצות גבוהות עשרה טפחים ויש ביניהם ארבעה על ארבעה או יתר על כן, אפילו יש בו כמה מילין, אם הוקף לדירה כגון מדינה המוקפת חומה שדלתותיה ננעלות בלילה, או מבואות שיש להם שלשה כתלים ולחי ברוח רביעית, וכן חצר ודיר וסהר שהוקפו לדירה – כולן רשות היחיד גמורה."

פשט

רשות היחיד איז: (1) א תל (בערגל) הויך 10 טפחים און ברייט 4×4 טפחים; (2) א חריץ (גרוב) טיף 10 טפחים און ברייט 4×4; (3) א פלאץ ארומגענומען מיט 4 מחיצות הויך 10 טפחים מיט 4×4 אינעווייניג. אפילו א פלאץ פון כמה מילין, אויב עס איז הוקף לדירה – ווי א שטאט מיט א חומה וואס ווערט פארשפארט ביינאכט, מבואות מיט 3 ווענט און א לחי, חצר, דיר, סהר – איז אלץ רשות היחיד גמורה.

חידושים און ביאורים

1. **רשות היחיד מיינט נישט בעלות:** „רשות היחיד" מיינט **נישט** אז עס באלאנגט פאר איין מענטש. עס האט גארנישט צו טון מיט בעלות. א רשות הרבים וואס באלאנגט פאר דעם מושל פון שטאט אבער איז אפן פאר יעדן, איז נאך אלץ רשות הרבים. בייביידע רשויות רעדט מען נישט פון וועמען עס באלאנגט.

2. **דער רמב"ם הייבט אן מיט דעם חידוש:** ביי רשות הרבים האט ער אנגעהויבן מיט מדבריות (דער חידוש), נישט שווקים (דער פשוט'ע). אזוי אויך ביי רשות היחיד הייבט ער אן מיט תל און חריץ (דער חידוש), נישט מיט א מקום מוקף ד' מחיצות לדירה (דער פשוט'ע).

3. **דריי דוגמאות פון רשות היחיד – אלע זענען מחיצות:** אלע דריי קאטעגאריעס (תל, חריץ, מוקף מחיצות) זענען אין עצם מחיצות – נאר ביי תל איז דער בארג גופא אזוי ווי א מחיצה (ווייל מען דארף ארויפקריכן 10 טפחים), ביי חריץ איז דער אראפגאנג אזוי ווי א מחיצה, און דער דריטער איז ממש מחיצות.

4. **פארוואס איז א תל אין רשות הרבים א רשות היחיד?** ווייל מענטשן גייען נישט ארויף אויף א בערגל וואס איז 10 טפחים הויך – עס איז נישט עפעס וואס מען טרעט אדורך, עס ווערט א פלאץ פאר זיך.

5. **הוקף לדירה – וואס מיינט עס?** „הוקף לדירה" מיינט **נישט** אז איין מענטש זאל דארט וואוינען, נאר אז די מחיצות זענען געמאכט געווארן **פאר וואוינונג-צוועקן** – צו אפטיילן דעם פלאץ פון ארום. דאס איז לאפוקי א כרפף (גרויסער אפענער פלאץ ארומגענומען נישט פאר דירה-צוועקן), וואס האט נישט דין רשות היחיד מדאורייתא.

6. **„דלתותיה ננעלות בלילה":** דאס ווייזט אז עס איז נישט א הפקר פלאץ – עס ווערט צוגעמאכט, עס איז א זאך פאר זיך.

7. **כלים ווי רשות היחיד:** אפילו כלים – ווי א ספינה (שיף) אדער מגדל של עץ (א גרויסע האלצערנע געביידע/שאפע) – אויב זיי האבן רוחב 4 טפחים און גובה 10 טפחים, זענען זיי רשות היחיד גמורה. דער חידוש איז אז א כלי, וואס מען וואלט געמיינט איז בכלל נישט קיין „רשות", קען יא זיין רשות היחיד. (א פרידזשידער וואס איז גבוה 10 און רחב 4 איז א רשות היחיד גמורה.)

8. **הוקף לדירה ביי כלים:** ביי כלים איז נישט קיין תנאי פון הוקף לדירה – דער תנאי איז נאר ביי זייער גרויסע פלעצער.

הלכה ג – עובי אגפלין של רשות היחיד

דער רמב"ם: „עובי אגפלין של רשות היחיד כרשות היחיד, ומה חרם המושם בחוץ עושה רשות היחיד, הוא עצמו לא כל שכן."

פשט

די דיקייט פון די ווענט פון רשות היחיד האט אליין א דין רשות היחיד. אויב מ'לייגט עפעס אויף די ווענט, איז עס ווי מ'האט עס אריינגעלייגט אין רשות היחיד.

חידושים און ביאורים

דער רמב"ם ברענגט א קל וחומר פון די גמרא: אויב די ווענט קענען מאכן דעם אינעווייניגסטן פלאץ פאר א רשות היחיד, קל וחומר אז זיי אליין זאלן אויך זיין רשות היחיד.

קשיא אויף דעם קל וחומר: פארוואס מוז א זאך וואס שאפט א דין אויך אליין האבן דעם דין? ס'איז דאך פארגלייכבאר צו „שומר" וואס מוז נישט אונבאדינגט קענען היטן זיך אליין, אדער א זאך וואס איז מטמא אנדערע אבער איז נישט אליין טמא.

תירוץ: ס'איז די לשון פון די גמרא, און מ'קען עס אויך פארשטיין אז רשות היחיד הייבט זיך אן פון וואו די וואנט הייבט זיך אן – די ווענט זענען נישט נאר א סיבה פאר רשות היחיד, נאר א חלק דערפון.

הלכה ג (המשך) – אויר רשות היחיד ורשות הרבים

דער רמב"ם: „אויר רשות היחיד כרשות היחיד... רשות היחיד עד לרקיע (בוקע ועולה עד לרקיע). אבל אויר רשות הרבים אינו כרשות הרבים אלא עד עשרה טפחים, למעלה מעשרה באויר רשות הרבים הוא מקום פטור."

פשט

די לופט איבער רשות היחיד האט דעם זעלבן דין ווי רשות היחיד, אן א שיעור הויך – ביז דעם הימל. אבער ביי רשות הרבים, נאר ביז צען טפחים איז רשות הרבים; העכער דערפון איז מקום פטור.

חידושים און ביאורים

דער גרונט-חילוק: רשות הרבים איז דעפינירט דורך **שימוש** – א פלאץ וואס די רבים נוצן, און העכער ווי 10 טפחים נוצט מען נישט. רשות היחיד איז דעפינירט דורך **גדרים/מחיצות** – עס באלאנגט צום יחיד, און דער יחיד'ס רשות ענדיגט זיך נישט ביי 10 טפחים. דער **שמש** (שימוש/באנוצונג) איז דער עיקר ביי רשות הרבים, אבער נישט ביי רשות היחיד.

הלכה ד – ארבע רשויות לשבת

דער רמב"ם: „ארבע רשויות לשבת – רשות היחיד, רשות הרבים, כרמלית, ומקום פטור."

פשט

אויסער רשות היחיד און רשות הרבים, זענען דא נאך צוויי רשויות: כרמלית און מקום פטור.

חידושים און ביאורים

וועגן דער נוסח: אין די געדרוקטע נוסח שטייט דער פרק הייבט זיך אן מיט „ארבע רשויות לשבת", אבער אין אנדערע גירסאות הייבט זיך אן מיט „רשות הרבים, רשות היחיד" – ווייל רשות הרבים און רשות היחיד זענען שוין פריער באהאנדלט געווארן; דער חידוש קומט ערשט ווען מען דערמאנט די נאך צוויי.

בעצם זענען דא נאר דריי רשויות: **מקום פטור איז נישט קיין רשות** – ס'הייסט אפילו נישט „רשות". די גאנצע פוינט פון מקום פטור איז אז ס'איז א פלאץ וואס איז **פטור פון אלע דינים**. וואס מען רופט עס „ארבע רשויות" איז נאר כדי עס זאל זיין גרינגער צו פארשטיין.

הלכה ד (המשך) – איזהו כרמלית: די פינף סארטן

1) תל

דער רמב"ם: „תל שיש בו ארבעה על ארבעה או יותר, וגבוה משלשה ועד עשרה – כרמלית. שהכרמלית אינו תופס אלא עד עשרה."

פשט: א בערגל וואס איז ברייט 4×4 טפחים, הויך פון 3 ביז 10 טפחים. ווען עס וואלט געווען 10 הויך – רשות היחיד; וויניגער פון 3 – לבוד, גערעכנט ווי פלאכע קרקע. צווישן 3 און 10 איז עס אן אמצעי – כרמלית.

2) חריץ

דער רמב"ם: „חריץ שיש בו רחב ארבעה על ארבעה או יתר, ועומק משלשה ועד עשרה."

פשט: א גרוב מיט דעם זעלבן שיעור ווי א תל, נאר אריינגעטיפט אנשטאט ארויסגעשטעקט.

3) מקום שהוקף ארבע מחיצות

דער רמב"ם: „מקום שהוקף ארבע מחיצות גבוה משלשה ועד עשרה, ובו רחב ארבעה על ארבעה או יתר."

פשט: א פלאץ ארומגענומען מיט ווענט וואס זענען נישט הויך גענוג (3-10 טפחים) צו מאכן א רשות היחיד.

4) קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים

דער רמב"ם: „מקום שהוקף שלש מחיצות והרוח הרביעית רשות הרבים, כגון מבוי."

פשט: א מבוי מיט דריי ווענט און די פערדע זייט אפן צו רשות הרבים. מיט א לחי אדער קורה ווערט עס רשות היחיד; אן דעם – ס'איז נישט רשות הרבים (ווייל דריי ווענט), אבער אויך נישט רשות היחיד (ווייל אפן צו רשות הרבים), דעריבער כרמלית.

5) הימים והבקעה

דער רמב"ם: „הימים והבקעה, בין מימות החמה בין מימות הגשמים."

פשט: ימים (וואסער) און בקעות (טאלן) זענען כרמלית אן א חילוק צווישן זומער און ווינטער. א ים איז הפקר ווי א מדבר, אבער מ'גייט נישט דארטן פריי – מ'דארף א שיף, דעריבער איז עס נישט רשות הרבים.

חידושים וועגן בקעה: „בקעה" מיינט א טאל וואס איז טיפער, וואו מ'דרייט זיך נישט אזוי פיל. „בקעה מסודרת שאין בה מחיצות" – א פלאץ וואס איז נישט איינגעצאמט, אפשר וואקסט דארט ווילד, ס'איז נישט קיין רשות הרבים (ווייל מ'גייט דארט נישט) און נישט רשות היחיד (ווייל קיין מחיצות).

טייטש פון דעם ווארט „כרמלית" – דריי פשטים

1. **רמב"ם אין פירוש המשניות:** כרמלית = כ-ארמלית (ווי אן אלמנה). אן אלמנה באלאנגט נישט צו קיינעם – אזוי אויך כרמלית איז נישט רשות היחיד (באלאנגט פאר יחיד) און נישט רשות הרבים (באלאנגט פאר רבים).

2. **תוספות:** כרמלית = לשון כרמל, תבואה וואס איז נאך נישט אויסגעטריקנט – א „בין השמשות" פון תבואות, אן אמצעי מצב. באמערקונג: „בין השמשות" איז א ספק, אבער כרמלית איז נישט א ספק – ס'איז אן אמצעי, א מצב ביניים מיט אייגענשאפטן פון ביידע רשויות.

3. **רש"י (דער באפרצוגטער פשט):** כרמל = א פעלד/פלאץ פון פרוכט-ביימער (ווי א פרדס), ווי דער פסוק „יער וכרמל" (ישעיה). דאס איז א דירעקטע דוגמא פון א כרמלית – א בקעה וואו ס'וואקסט זאכן אבער ס'איז נישט איינגעצאמט.

הלכה ד (המשך) – אויר כרמלית

דער רמב"ם: „אוירא דכרמלית הרי היא ככרמלית עד עשרה טפחים, אבל למעלה מעשרה טפחים אוירא דכרמלית הרי היא כמקום פטור."

פשט

די לופט איבער א כרמלית איז כרמלית נאר ביז 10 טפחים; העכער דערפון ווערט עס מקום פטור.

חידושים

ביי ימים און נהרות, רעכנט מען די 10 טפחים פון **מעל פני המים** – פון דער אויבערפלאך פון וואסער, נישט פון דעם גרונט פון ים.

הלכה ד (המשך) — בור שבכרמלית

דער רמב"ם: „בור שבכרמלית הרי הוא ככרמלית, אפילו עמוק מאה אמה, ואין בו ארבעה."

פשט

א גרוב אינמיטן א כרמלית איז א חלק פון דער כרמלית, אפילו ער איז הונדערט אמה טיף — אבער נאר ווען ער האט נישט ארבעה טפחים ברייט. ווען ער האט יא ארבעה טפחים און איז זייער טיף, וואלט ער געווארן א רשות היחיד.

חידושים

דער כלל פון **כל עומק המלא מים הרי הוא כקרקע עבה** — וואסער פילט אן דעם שטח און ווערט אזוויי פעסטע ערד. מ'מעסט נישט צען טפחים פון אויבן דעם וואסער, נאר פון דעם קרקע אונטער דעם וואסער. ווען א בן אדם ווארפט אראפ אויף וואסער אדער נעמט ארויס פון וואסער — רעכנט מען אזוויי ער האט ארויסגענומען פון דער גאנצער וואסער, נישט נאר פון אויבן.

הלכה ד (המשך) — נאך סארטן כרמלית

דער רמב"ם רעכנט אויס נאך פאלן וואס באקומען דעם דין כרמלית: (1) רשות הרבים מיט א דאך; (2) א גאס שמאלער ווי ט"ז אמה; (3) אצטבא שבין העמודים ברשות הרבים; (4) צדי רשות הרבים.

פשט

1. א רשות הרבים וואס באקומט א דאך — ס'איז שוין נישט רשות הרבים, אבער נאך נישט רשות היחיד, נאר כרמלית.

2. א גאס וואס איז נישט ברייט ט"ז אמה — אויך כרמלית.

3. אצטבא (א פלאטפארמע/סטענד צום זיצן) צווישן עמודים אין רשות הרבים.

4. צדי רשות הרבים — די זייטן פון רשות הרבים.

חידושים

- **חילוק צווישן עיקר כרמלית און דין כרמלית:** ימים, ביקעות זענען נאטירלעכע שטחים וואס זענען כרמלית מצד עצמם (עיקר כרמלית). תל, חריץ, מקום ד' משולש זענען „חלומ'דישע" כרמלית – זאכן וואס באקומען דעם דין כרמלית פאר ספעציפישע סיבות.

- **אצטבא** איז א רוימישע ווארט פאר א פלאטפארמע/סטענד וואו מ'זיצט זיך אפ, פארקויפט זאכן — א ווינקל ביי די זייט פון רשות הרבים וואס איז נישט דער אקטיווער טייל וואו מענטשן גייען.

- **חילוק צווישן אצטבא שבין העמודים און בין העמודים סתם:** אצטבא שבין העמודים איז כרמלית ווייל ס'איז אפגעטיילט פון דער רשות הרבים. אבער **בין העמודים** אליין — **הואיל ורבים דורסין בה, הרי הוא רשות הרבים.** די גמרא זאגט אז מענטשן גייען דארטן צו פיקסן זייערע זאכן ביי די עמודים, דעריבער בלייבט עס רשות הרבים.

- **צדי רשות הרבים** איז א פלאץ נעבן רשות הרבים — נישט ממש א חלק פון רשות הרבים, אבער אפען דערצו (ווי א סיידוואלק אדער א שעלוו). אפילו ס'האט די זעלבע מחיצות, אבער וויבאלד דארט איז נישט דער געהעריגער שימוש פון רשות הרבים (מענטשן דרייען זיך נישט אזוי שטארק), איז עס כרמלית. ס'ווערט אויך פארגעשטעלט ווי **קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים.**

הלכה ה (בערך) — מקום פטור

דער רמב"ם: „מקום שיש בו פחות מארבעה על ארבעה, וגבוה שלשה עד לרקיע... כל פחות משלשה כארעא... אפילו קוצים וברקנים או גללים ברשות הרבים, גבוה שלשה ואין בו ארבעה על ארבעה, הרי זה מקום פטור. וכן חריץ שאין בו ארבעה על ארבעה ועומקו משלשה... עד התהום."

פשט

מקום פטור איז א פלאץ קלענער ווי ד' על ד' טפחים, הויך פון ג' טפחים ביז'ן הימל (אדער טיף פון ג' טפחים ביז'ן תהום). ווייניגער ווי ג' טפחים הויך רעכנט מען ווי דער קרקע אליין (כלבוד). אפילו נאטירלעכע זאכן ווי דערנער, מיסט, אדער אפפאל אין רשות הרבים — אויב זיי האבן דעם שיעור, זענען זיי מקום פטור.

חידושים

1. **כל פחות משלשה כארעא:** ווייניגער ווי ג' טפחים הויך ווערט באטראכט ווי דער קרקע אליין (לבוד), דעריבער וואלט עס געהאט דעם דין פון דער רשות ארום. נאר ווען ס'איז הויך ג' אבער נישט ד' על ד' — איז עס מקום פטור. לבוד מיינט נישט אז עס עקזיסטירט בכלל נישט – אפילו ווען מ'זעט א קליינע בערגל אדער לאך, אבער ווייל עס איז געגוג נאענט, איז עס בטל און נישט קיין זאך פאר זיך.

2. **קוצים וברקנים** — צוויי מיני דערנער/שלעכטע געוויקסן. דער רמב"ם ברענגט דאס צו ווייזן אז מקום פטור איז נישט נאר א מענטש-געבויטע סטרוקטור, נאר אפילו נאטירלעכע אנזאמלונגען פון דזשאנק/אפפאל וואס מענטשן גייען נישט דארטן.

3. **פארוואס שרייבט דער רמב"ם „מקום" אנשטאט „תל"?** אלע פיר רשויות האבן אנגעהויבן מיט תל וחריץ, אבער דא שרייבט דער רמב"ם „מקום" — ווייל ער וויל צולייגן דעם „אפילו קוצים", וואס איז נישט א קלאסישער „תל" (בערגל), נאר גארבידזש-הויפנס און אנדערע אנזאמלונגען.

4. **וואס איז מיט קוצים וברקנים וואס יא האבן ד' על ד'?** דאס וואלט געווען א כרמלית (אויב 3-10 טפחים הויך), און נאך גרעסער א רשות היחיד (אויב 10 טפחים).

הלכה ה (המשך) — מקום המוקף

דער רמב"ם: „מקום המוקף שאין בו ארבעה על ארבעה, אפילו ארכו אלף אמות ורחבו ארבעה פחות אשהו, וגובהו משלשה ומעלה, הרי זה מקום פטור."

פשט

א פלאץ ארומגענומען מיט ווענט, אפילו ס'איז טויזנט אמה לאנג, אויב די ברייטקייט איז אביסל ווייניגער ווי ד' טפחים און ס'איז הויך פון ג' און העכער — איז עס מקום פטור.

חידושים

פארוואס מוז א שטח זיין ד' על ד' צו חשוב זיין ווי א רשות? א שמאלער לאנגער פלאץ קען האבן א סך סקווער פיט, אבער ס'איז נאך אלץ מקום פטור. דער פוינט: ס'מוז זיין „באקסי" (ד' על ד') צו חשוב זיין ווי א באנוצבארע רשות. א שמאלע סטרוקטור איז פראקטיש נישט באנוצבאר ווי א רשות פאר זיך.

הלכה: מקום שיש בגובהו תשעה טפחים מצומצמים ברשות הרבים

דער רמב"ם: „מקום שיש בגבהו תשעה טפחים מצומצמים, לא פחות ולא יותר, ברשות הרבים — הרי הוא כרשות הרבים, ואין משגיחין על מדת ארכו ומדת רחבו, בין רחב בין קצר הרי הוא כרשות הרבים, והרבים מכתפים עליו."

פשט

אן ערהויבענער פלאץ אין רשות הרבים וואס איז **פונקטליך** ט' טפחים הויך — נישט מער, נישט ווייניגער — ווערט באטראכט ווי רשות הרבים, אפילו מ'קוקט נישט אויף ברייט אדער לענג.

חידושים

1. **„מכתפים עליו":** דער מושג „כתף" (אקסל) מיינט אז מענטשן וואס שלעפן פעקלעך אין רשות הרבים קענען זיך דארט **אפרוען, אנלאנען, אדער זיך העלפן מיט זייערע פעקלעך**. ט' טפחים איז פונקט די הויך וואס איז באקוועם פאר אזא שימוש. דעריבער איז עס נישט אן „עקסטערע סטרוקטור" אין רשות הרבים, נאר ווי **„furniture" פון רשות הרבים** – עפעס וואס איז צוגעשטעלט פאר דעם עולם'ס באקוועמליכקייט.

2. **פארוואס דוקא ט' טפחים מצומצמים?** ס'איז א ספעציפישע שיעור פאר א כלי/שטרוקטור וואס מען שטעלט אריין אין רשות הרבים כדי מ'זאל מכתף זיין. אויב ס'איז **צו קליין** — איז עס נישט נוצבאר; אויב ס'איז **צו הויך** (צען טפחים) — ווערט עס א **רשות לעצמה**.

3. **אויב ס'איז יתר על תשעה:** דער רמב"ם זאגט „אם היה יתר על תשעה... אם היה ד' על ד' או יתר — כרמלית" — דאס מוז מיינען ווען ס'איז **מער ווי ט' אבער נישט צען** (צווישן ט' און י'). ווען ס'איז ד' על ד' און צען טפחים הויך — איז עס בפירוש רשות היחיד. **אויב ס'האט נישט ד' על ד' — איז עס מקום פטור.**

הלכה: גג הסמוך לרשות הרבים בתוך עשרה טפחים

דער רמב"ם: „גג הסמוך לרשות הרבים בתוך עשרה טפחים... אסור לטלטל לגג עד שיעשה לו סולם קבוע לעלות בו."

פשט

א דאך פון א הויז וואס שטעקט זיך אריין אין רשות הרבים אינערהאלב צען טפחים — מענטשן נוצן עס „לכתף". דער בעל הבית וואלט געטראכט אז דער גג איז רשות היחיד, אבער ווייל ס'איז אזוי נאנט צו רשות הרבים און דער עולם ניצט עס, טאר מען נישט מטלטל זיין — ביז מען שטעלט א סולם קבוע.

חידושים

1. **סולם קבוע ווי גילוי דעת:** דער סולם קבוע איז א **רמז/סימן** אז איינער ניצט דעם פלאץ — מענטשן זעען אז איינער גייט ארויף און אראפ, און דאס איז גענוג א **גילוי דעת** אז ס'איז רשות היחיד.

2. **„אסור" נישט „חייב":** דער רמב"ם זאגט נאר **אסור**, נישט חייב — וואס משמע ס'איז נישט א דאורייתא'דיגע רשות הרבים, נאר א **דרבנן חשש**.

3. **דיון וועגן „מקום פטור" — צי ס'מיינט „מקום מותר":** „מקום פטור" מיינט נישט א פלאץ וואו מ'מעג לכתחילה, נאר א פלאץ וואו מ'איז פטור אבער אסור. „עני רשות הרבים דרבנן" קען מען רופן כרמלית — כרמלית האט אן אריגינעלע מינינג (א ספעציפישער סארט שטח), אבער למעשה רופט מען אויך „עני רשות הרבים דרבנן" מיט'ן נאמען כרמלית.

הלכה: עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה

דער רמב"ם: „עמוד ברשות הרבים... גבוה עשרה ורחב ארבעה — הרי זה רשות היחיד."

פשט

א זייל (פאול) אין רשות הרבים וואס איז הויך צען טפחים און ברייט ד' על ד' — איז רשות היחיד.

הלכה: יתד כל שהוא אין עמוד

דער רמב"ם: „אם נעץ יתד כל שהוא בגובהו, אפילו אינו גבוה שלשה, הואיל וראוי ליתלות בו — יתדות להשתמש בו..."

פשט

אויב מען שטעקט אריין א נאגל אין דער **זייט** פון דער עמוד (נישט אויבן), אפילו דער נאגל איז נישט הויך ג' טפחים — ווייל מענטשן קענען דארט אויפהענגען זייערע פעקלעך, ווערט עס באנוצט.

חידושים

1. **„בגובהו" מיינט נישט אויבן פון דער עמוד** — עס מיינט **ביי דער זייט**, דארט וואו די גובה גייט ארויף.

2. **אונטער ג' טפחים — לבוד:** א יתד וואס איז אונטער ג' טפחים פון דער קרקע פון דער עמוד איז **סמוך לג' מעורב** — ס'ווערט בטל צו דער קרקע פון דער עמוד דורך דעם כלל פון לבוד. אבער ווייל ס'איז **ראוי ליתלות בו**, מאכט עס א חילוק.

הלכה: מילא כולו יתדות

דער רמב"ם'ס שיטה: אויב מ'שטעקט אריין יתדות אין אן עמוד ברשות הרבים, ממעט דאס דעם גובה פון עמוד, ווייל מ'ממעסט נאר **מן היסוד ולמעלה**. אפילו **מילא כולו יתדות** — ווערט דער גאנצער עמוד נתמעט און ווערט א **כרמלית**.

פשט

די יתדות מאכן אז דער אונטערשטער טייל פון עמוד ווערט באנוצט דורך בני רשות הרבים (מ'הענגט זאכן אויף), דערפאר רעכנט מען נאר פון דער יתד און העכער. דאס ממעט דעם גובה, און אויב ס'בלייבט נישט עשרה טפחים, ווערט עס א כרמלית אנשטאט א רשות היחיד.

חידושים

1. **פארוואס כרמלית און נישט רשות הרבים?** דער רמב"ם זאגט בפירוש „נעשה כרמלית" — דער עמוד האט שוין נישט גענוג שיעור פאר רשות היחיד (ווייניגער ווי עשרה טפחים הויך), אבער ס'איז אויך נישט ממש רשות הרבים.

2. **וואס מיינט „כולו"?** נישט אז יעדע אינטש איז באדעקט מיט נעגל (וואס וואלט געמאכט אז מ'קען גארנישט אנהענגען), נאר אז יעדע עטליכע טפחים איז דא א האק, אזוי אז מ'קען נאך אלץ נוצן. דער רמב"ם שרייבט בפירוש „תולין בו את היתדות ומשתמשים בהם".

3. **דער רמב"ם לערנט די גמרא אנדערש ווי רוב ראשונים:** רש"י, ראב"ד, און אנדערע ראשונים לערנען די גמרא בכלל אנדערש. דער רמב"ם זאגט נישט אז די יתד מאכט דעם אונטערשטן טייל פאר א חלק פון רשות הרבים (ווי „אמה שמקפת הכל"), נאר בלויז אז מ'רעכנט דעם גובה אנדערש.

4. **פראקטישע נפקא מינה:** היינטיגע צייטן איז עס נישט אזוי נוגע למעשה, ווייל לויט פילע מפורשים איז נישטא קיין רשות הרבים דאורייתא היינט.

הלכה י"א — חור ברשות היחיד און חור ברשות הרבים

דער רמב"ם: „חור רשות היחיד הרי הוא כרשות היחיד. חור רשות הרבים אינו כרשות הרבים אלא אם כן יש בו ארבעה על ארבעה." כיצד: „אם יש בו ארבע על ארבע וגבוה עשרה — רשות היחיד. ואם אין גבוה עשרה — הרי זה כרמלית. ואם אין בו ארבע על ארבע — הרי זה מקום פטור, והוא שגבוה שלשה, שכל פחות משלשה הרי הוא כארץ."

פשט

א לאך (חור) אין א וואנט פון רשות היחיד איז אויטאמאטיש רשות היחיד, אן קיין תנאים. אבער א לאך אין א וואנט לעבן רשות הרבים איז נישט אויטאמאטיש רשות הרבים — עס ווענדט זיך אין דעם שיעור: ד' על ד' וגבוה י' = רשות היחיד; ד' על ד' אבער נישט גבוה י' = כרמלית; ווייניגער ווי ד' על ד' אבער גבוה ג' = מקום פטור; ווייניגער ווי ג' = כארץ (חלק פון רשות הרבים).

חידושים

1. **דער יסוד פון דעם חילוק:** רשות היחיד באלאנגט פאר איין מענטש — אלעס וואס איז אין זיין רשות (אפילו א לאך אין זיין וואנט) איז זיינס, אן קיין תנאי פון שיעור. רשות הרבים אבער דארף האבן א צורה וואס די רבים קענען ממש נוצן — דערפאר איז נישט יעדע לאך אויטאמאטיש רשות הרבים. רשות היחיד גייט ביז רקיע אן שיעור, משא"כ רשות הרבים איז נאר ביז י' טפחים, ווייל עס דארף זיין א פלאץ וואס האט א צורה פאר באנוצונג דורך רבים.

2. **חור vs. בור:** א חור (לאך אין א וואנט) איז **בעצם אן אנדערע זאך** ווי א בור (לאך אין דער ערד). די איינציגע ענליכקייט איז אז ביידע האבן די דריי שיעורים (רשות היחיד, כרמלית, מקום פטור), אבער א חור איז א לאך אין א וואנט (אין דער זייט), און א בור איז א לאך אין דער ערד (אראפ).

3. **קשיא — ווי קליין קען א חור זיין?** אויב יעדע קליינע לאך אין א וואנט ברשות הרבים איז שוין נישט רשות הרבים (נאר מקום פטור אויב גבוה ג'), איז דאס א גרויסער חידוש. ביי א בור האט מען נישט געזאגט אז א פיצי בור ווערט אויס רשות הרבים. א רשות הרבים וואס גייט בארגיג — זאל מען זאגן אז ס'ענדיגט זיך רשות הרבים ווען ס'ווערט אביסל טיפער? דער תירוץ: א חור (אין א וואנט) איז א גאנצע אנדערע זאך ווי א בור (אין דער ערד), און מ'קען נישט פארגלייכן.

4. **דער שיעור-סיסטעם:** ווייניגער ווי 3 טפחים = בטל (לבוד); פון 3 טפחים אבער ווייניגער ווי 4 על 4 = מקום פטור; 4 על 4 אבער ווייניגער ווי 10 טפחים = כרמלית; 4 על 4 און 10 טפחים = רשות היחיד.

הלכה י"ב — דינים פון כרמלית און מקום פטור

דער רמב"ם: „רשות היחיד ומקום פטור מטלטלין בכולן, אפילו היה אורך כל אחת מהן כמה מילין. אבל רשות הרבים והכרמלית אין מטלטלין בהן אלא בתוך ארבע אמות. ואם העביר או הושיט או זרק חוץ לארבע אמות – ברשות הרבים חייב, ובכרמלית פטור, לפי שאיסור הכרמלית מדבריהם, מפני שהיא דומה לרשות הרבים, שמא תתחלף ברשות הרבים."

פשט

רשות היחיד און מקום פטור – מ'מעג טראגן אין זיי אן א שיעור. רשות הרבים און כרמלית – נאר אינערהאלב 4 אמות. דער חילוק: אין רשות הרבים איז מען חייב, אין כרמלית פטור אבל אסור (דרבנן).

חידושים

1. **מקום פטור כמה מילין:** דער רמב"ם זאגט אז אפילו מקום פטור קען זיין „כמה מילין" – וואס איז שווער, ווייל מקום פטור מוז זיין ווייניגער ווי ד' על ד'. דער תירוץ: עס רעדט זיך פון א שמאלע, לאנגע פלאץ – א מקום המוקף מחיצות וואס איז ווייניגער ווי ד' על ד' אין ברייט אבער זייער לאנג.

2. **טעם פון איסור כרמלית:** דער רמב"ם גיט א טעם – „שמא תתחלף ברשות הרבים" – אויב מ'וועט מיינען מ'מעג טראגן אין כרמלית, וועט מען קומען צו טראגן אין רשות הרבים.

3. **כרמלית איז קלאר א חומרא דרבנן, נישט א קולא:** מדאורייתא וואלט א פלאץ וואס פעלט עפעס פון זיין א רשות היחיד (למשל, נישט הויך צען טפחים אבער ברייטער ווי ד' טפחים) געווען א **מקום פטור** – מ'וואלט געמעגט טראגן צו איר, פון איר, און אין איר. די חכמים האבן עס מחמיר געווען און געמאכט א כרמלית. מ'קען נישט זאגן אז חכמים האבן „געמאכט" א רשות היחיד – רשות היחיד איז א דין דאורייתא. חכמים האבן נאר געמאכט אז געוויסע פלעצער וואס זענען מדאורייתא מקום פטור, זאלן האבן חומרות ווי רשות היחיד (מ'טאר נישט טראגן אינעווייניק) **און** חומרות ווי רשות הרבים (מ'טאר נישט אריינטראגן פון רשות הרבים).

הלכה י"ב (המשך) – מלאכה שאינה צריכה לגופה אין כרמלית

דער רמב"ם: „לפיכך, אם לא היה צריך לגוף ההוצאה, כגון שהעביר קוץ בכרמלית כדי שלא יזוקו בו רבים, וכיוצא בזה – מותר."

פשט

ווען מ'דארף נישט די הוצאה לגופה (ווי אוועקנעמען א דארן אז מ'זאל נישט ניזוק ווערן), איז עס מותר אין כרמלית.

חידושים

1. **קשיא לויט'ן רמב"ם'ס שיטה:** דער רמב"ם האלט דאך אז מלאכה שאינה צריכה לגופה איז חייב מדאורייתא! פארוואס זאל דאס העלפן? **תירוץ:** אפשר ביי א דרבנן (כרמלית) איז דא א קולא ווען עס איז „שאינה צריכה לגופה" – א שבות דשבות. אדער: דער טעם פון „שמא תתחלף" פאסט נישט ווען עס זעט נישט אויס ווי א נארמאלע הוצאה – ווען מ'זעט איינעם אוועקנעמען א קוץ, זעט עס נישט אויס ווי טראגן, ממילא וועט מען נישט קומען צו טראגן אין רשות הרבים.

2. **וואס מיינט „כיוצא בזה"?** אנדערע סארטן היזק. אבער ווען עס איז „צורך לגופו או למקומו" (מ'וויל טאקע די זאך אדער דעם פלאץ

), לכאורה איז נישטא קיין היתר – ווייל דעמאלטס איז עס צו דומה צו א נארמאלע הוצאה, און מ'וועט קומען צו טראגן אין רשות הרבים. דאס בלייבט אביסל אפן.

3. **ברשות הרבים – קוץ:** אין רשות הרבים גופא מעג מען אוועקנעמען א קוץ נאר „פחות פחות מד' אמות" (ווייניגער ווי 4 אמות אויף א מאל). אבער אין כרמלית מעג מען עס טון געהעריג (אן דעם באגרעניצונג).

הלכה י"ב (המשך) – מקום פטור: אריין- און ארויסטראגן

דער רמב"ם: „כשם שמותר לטלטל בכל מקום פטור, כך מותר להכניס ממנו לרשות היחיד או לרשות הרבים או לכרמלית, ולהוציא מהן אליו."

פשט

מקום פטור איז גרינגער ווי רשות היחיד – נישט נאר מעג מען טראגן אינעווייניג, נאר מ'מעג אויך אריינטראגן און ארויסטראגן פון/צו אלע אנדערע רשויות.

חידושים

1. **מקום פטור – וואס פאר א גדר?** מקום פטור איז נישט ממש בטל צום פלאץ דערנעבן (ווייל דעמאלטס וואלט עס געווארן רשות הרבים), נאר עס איז א באזונדערע רשות וואס האט א ספעציעלע קולא – מ'מעג טראגן סיי אינעווייניג, סיי אריין/ארויס פון אלע רשויות.

2. **כרמלית – פארקערט פון מקום פטור:** כרמלית האט א חומרא: מ'טאר נישט טראגן מער ווי ד' אמות אינעווייניג, און מ'טאר נישט טראגן פון/צו רשות היחיד אדער רשות הרבים. דער מוציא/מכניס איז פטור אבל אסור (דרבנן).

3. **קשיא פון פרי חדש – פארוואס טאר מען נישט טראגן פון רשות הרבים צו כרמלית?** אויב כרמלית איז אסור ווייל עס איז „דומה לרשות הרבים" – זאל מען דאך מעגן טראגן פון רשות הרבים צו כרמלית, ווי פון רשות הרבים צו רשות הרבים (וואס איז מותר בפחות מד' אמות)! **תירוץ א:** פארקערט – דעמאלטס איז כרמלית צו דומה צו רשות היחיד, און מ'וואלט געקומען צו טראגן פון רשות הרבים צו רשות היחיד. **תירוץ ב:**

מ'קען נישט מאכן גרינגער ווי אנדערע רשויות – כרמלית איז א גדר לעצמו, און אן דעם גדר וואלט עס געווען א מקום פטור אדער א רשות היחיד. דער רמב"ם מיינט נישט אז ס'איז ממש רשות הרבים – ס'איז **דומה** צו רשות הרבים **און לפעמים דומה צו רשות היחיד.** דאס בלייבט נישט פולשטענדיג אויסגעקלערט.

הלכה י"ד – המוציא מרשות היחיד לרשות היחיד וכרמלית באמצע

דער רמב"ם: „המוציא מרשות היחיד לרשות היחיד, או מרשות הרבים לרשות הרבים, וכרמלית באמצע – פטור. וכן המושיט או הזורק מזה לזה וכרמלית באמצע – פטור."

פשט

ווען מ'טראגט פון רשות היחיד צו רשות היחיד (אדער רשות הרבים צו רשות הרבים) דורך א כרמלית, איז מען פטור אבל אסור.

חידושים

1. **וואס איז דער חידוש?** לכאורה אז ס'איז פטור איז פשוט – אפילו ווען רשות הרבים וואלט געווען באמצע (אנשטאט כרמלית) וואלט ער געווען פטור. **דער חידוש איז אז ס'איז אסור** – די חכמים וואס האבן אסור געמאכט טראגן אין כרמלית, האבן אויך אסור געמאכט טראגן פון רשות היחיד צו רשות היחיד **דורך** א כרמלית.

2. **לשון הרמב"ם:** דער רמב"ם וואלט געדארפט זאגן „אסור" אנשטאט „פטור", ווייל דער עיקר חידוש איז דער איסור דרבנן. אבער ווייל דער רמב"ם האט נאך נישט אנגעהויבן רעדן וועגן דרבנן-איסורים (ער וועט דאס ברענגען שפעטער), בלייבט ער ביי דער לשון „פטור" – אבער ער מיינט פטור אבל אסור.

הלכה: המוציא מרשות הרבים לכרמלית והניחו שם, וחזר ועקרו מן הכרמלית והכניסו לרשות היחיד

דער רמב"ם: „המוציא חפץ מרשות הרבים לכרמלית והניחו שם, וחזר ועקרו מן הכרמלית והכניסו לרשות היחיד – פטור. או הוציאו מרשות היחיד לכרמלית והניחו שם, וחזר ועקרו מן הכרמלית והוציאו לרשות הרבים – פטור."

פשט

ווען מ'טראגט פון רשות הרבים, לייגט אראפ אין כרמלית, און דערנאך נעמט עס ווייטער צו רשות היחיד – איז מען פטור פון חיוב דאורייתא (פון טראגן רשות הרבים צו רשות היחיד), ווייל די הנחה אין כרמלית האט אפגעהאקט דעם מעשה.

חידושים

סתירה צווישן צוויי הלכות: אין דער פריערדיגער הלכה זאגט דער רמב"ם אז כרמלית באמצע מאכט דיך **נישט גרינגער** (ס'איז אסור מדרבנן צו טראגן דורך כרמלית). אבער דא זאגט ער אז כרמלית **יא מאכט דיך גרינגער** – ס'ראטעוועט דיך פון חיוב דאורייתא!

תירוץ: ס'איז נישט דרבנן וואס פטר'ט אים – אפילו ביי א **מקום פטור** וואלט ער געווען פטור. די הנחה אין כרמלית ברעכט אפ דעם מעשה הוצאה געניי ווי א הנחה אין מקום פטור וואלט. דער חידוש איז אז די חומרא פון כרמלית (אז מ'טאר נישט טראגן אהין) מאכט נישט אז מ'זאל אויך מחמיר זיין צו רעכענען עס ווי א המשך פון דער הוצאה.

הלכה: המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך מקום פטור

דער רמב"ם: „המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים ועבר במקום פטור בהילוכו – חייב. ואין צריך לומר בזורק שעבר החפץ במקום פטור."

פשט

ווען מ'גייט פון רשות היחיד צו רשות הרבים דורך א מקום פטור **אן אפשטעלן זיך** – איז מען חייב, ווייל **מהלך אינו כעומד** (גיין איז נישט ווי שטיין). נאר ווען מ'שטעלט זיך אפ (עומד) אין מקום פטור, ברעכט עס אפ דעם מעשה.

חידושים

ביי **זורק** (ווארפן) איז עס נאך מער פשוט – אז דער חפץ פליט דורך מקום פטור אן אפשטעלן זיך, איז ער חייב, ווייל **עובר אינו כמי שהונח** (דורכפליען איז נישט ווי אראפלייגן).

הלכה: עומד במקום פטור ונוטל/נותן

דער רמב"ם: „העומד במקום פטור ונוטל חפץ מרשות היחיד ונותנו לרשות הרבים, או נוטל מרשות הרבים ונותנו לרשות היחיד – פטור."

פשט

ווער עס שטייט אין א מקום פטור (צווישן רשות היחיד און רשות הרבים) און נעמט א חפץ פון איינע און לייגט עס אין דער אנדערער – איז פטור, ווייל ער שטייט אין מקום פטור.

חידושים

חקירה: מ'קען טענה'ן אז דאס הייסט נישט „געסטאפט" – ער נעמט דאך איבער און טראגט עס, ער סטאפט נישט ממש. **אבער דער רמב"ם האלט** אז דאס הייסט יא געסטאפט – ווייל ער איז **נח** (רוט) אין מקום פטור, איז עס גענוג צו ברעכן אפ דעם מעשה. דאס איז אנדערש ווי **מהלך** (דורכגיין), וואו מ'זאגט מהלך אינו כעומד.

הלכה: עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה מיט שמאלע באזע

דער רמב"ם: „העמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה, ואין בעיקרו ארבעה, ואין בו בגובה הקצר שלושה – הרי זה רשות היחיד, ואם זרק מרשות הרבים ונח על גביו חייב."

פשט

אן עמוד אין רשות הרבים וואס איז 10 טפחים הויך און 4 ברייט אויבן, אבער דער אונטערשטער טייל איז שמאלער ווי 4 (אזוי ווי אן „אפסייד דאון קאון"), און דער שמאלער טייל איז ווייניגער ווי 3 טפחים הויך – איז עס רשות היחיד.

חידושים

דער יסוד איז **לבוד** – וויבאלד צווישן דעם פלאץ וואו עס ווערט 4 טפחים ברייט און דער ערד איז ווייניגער ווי 3 טפחים, רעכנט מען עס ווי **גוד אחית מחיצתא** – די מחיצה גייט אראפ ביז דער ערד. ווען עס וואלט געווען 3 טפחים אדער מער, וואלט עס געווען א באזונדערע רשות (מקום פטור, ווייל עס האט נישט 4 על 4 אויף 10 הויך).

הלכה: תל המתלקט

דער רמב"ם: „תל המתלקט עשרה טפחים מתוך ארבע אמות – הרי זה רשות היחיד, והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב."

פשט

א בערגל אין רשות הרבים וואס גייט ארויף 10 טפחים אינערהאלב 4 אמות (steep enough) – איז רשות היחיד.

חידושים

1. אויב עס נעמט **מער** ווי 4 אמות צו שטייגן 10 טפחים, איז עס בלויז א הויכע רשות הרבים, נישט א באזונדערע רשות. אבער אויב „within 4" אמות קומט מען אן צו 10 טפחים, קוקט מען עס אן ווי א **ברייטע מחיצה/וואנט**.

2. **פארוואס דוקא 4 אמות?** עס ווערט פארבונדן מיט דעם דין פון **גוד אסיק** – פון וואו עס איז 4 טפחים ברייט, רעכנט מען אז אויך דארט וואו עס איז שמאלער, איז עס ווי 4.

3. **שאלה:** צי מעסט מען די 4 אמות לויט דער **קרומער** אויבערפלאך (surface distance) אדער דער **גראדער** הארעזאנטאלער אפשטאנד פון אונטן? (נישט אויסגעלייזט)

4. **ר' חיים** ווערט דערמאנט אז ער האט געוואלט פארשטיין וואו גענוי איז די מחיצה אין אזא תל.

הלכה: רשות היחיד עולה עד לרקיע – קנה ברשות היחיד

דער רמב"ם: „הנותן קנה ברשות היחיד, אפילו גבוה מאה אמה, וזורק מרשות הרבים ונח על גבו – חייב, שרשות היחיד עולה עד לרקיע."

פשט

א שטאנג אין רשות היחיד, אפילו 100 אמה הויך – ווער עס ווארפט פון רשות הרבים און עס בלייבט ליגן אויבן, איז חייב, ווייל רשות היחיד גייט ביז'ן הימל.

חידושים

1. **גרונט-שאלה:** פארוואס איז רשות היחיד עולה עד לרקיע אבער רשות הרבים נישט? **תירוץ:** רשות הרבים איז דעפינירט דורך **שימוש** – העכער ווי 10 טפחים נוצט מען נישט. רשות היחיד איז דעפינירט דורך **גדרים/מחיצות** – דער יחיד'ס רשות ענדיגט זיך נישט ביי 10 טפחים.

2. **הנחה דארף זיין:** אויב עפעס בלייבט אין דער לופט העכער רשות היחיד אן הנחה, איז נישטא קיין חיוב. נאר ווען עס ליגט אויף עפעס (ווי דער קנה), איז דא הנחה.

3. **שאלה וועגן ד' על ד':** דער קנה אויבן האט נישט 4 על 4 טפחים – פארוואס איז דאך דא הנחה? א מעגליכע סברא: דער קנה איז פארבונדן צו דער ערד פון רשות היחיד, אזוי ווי א המשך פון דער ערד, און דעריבער דארף מען נישט ד' על ד' אויבן.

4. **[דיגרעסיע: פליען מיט א פליען]** — שאלה וועגן פליען העכער א מקום המנוגע, אדער א כהן העכער א בית הקברות. „עד לרקיע" איז מסתמא א גוזמא. אויך, אין א פליען איז נישטא קיין הנחה.

הלכה: אילן שעומד ברשות היחיד ונופו נוטה לרשות הרבים

דער רמב"ם: „אילן שעומד ברשות היחיד ונופו נוטה לרשות הרבים, וזרק ונח על נופו – פטור, שהרי אין הנוף הולך אחר העיקר."

פשט

א בוים וואס שטייט אין רשות היחיד אבער זיינע צווייגן שטעקן זיך ארויס אין רשות הרבים – ווער עס ווארפט פון רשות הרבים און עס פאלט אויף די צווייגן (וואס זענען אין דער לופט פון רשות הרבים) – איז פטור, ווייל דער נוף גייט נישט נאך דעם עיקר (שטאם).

חידושים

1. מען וואלט געקענט טענה'ן פארקערט: אויב מען ווארפט אויף די צווייגן, זאל מען זיין **חייב** ווייל „הנוף הולך אחר העיקר" – דער עיקר שטייט אין רשות היחיד! אבער **דא גייט מען נישט נאך דעם עיקר**, נאר מען קוקט וואו די זאך אליין איז – און די צווייגן זענען אין דער לופט פון רשות הרבים, וואס איז העכער ווי 10 טפחים (נישט רשות הרבים).

2. **עס איז דא א מחלוקת** אין דעם ענין, אבער דער רמב"ם פסק'נט פטור.

3. **פטור אבל אסור** – מען טאר נישט לכתחילה דאס טון.

הלכה: קנה ברשות הרבים ובראשו טרסקל

דער רמב"ם: „קנה ברשות הרבים ובראשו טרסקל, וזרק והניח על גביו – פטור, שהרי רשות הרבים אינה עולה עד עשרה."

פשט

א שטאנג אין רשות הרבים מיט א קערבל אויבן – ווער עס ווארפט און עס בלייבט ליגן אויבן – איז פטור, ווייל רשות הרבים גייט נישט העכער ווי 10 טפחים.

חידושים

1. **פארוואס דארף דער רמב"ם דערמאנען א טרסקל (באסקעט/כלי קיבול)?** לכאורה זאל עס זיין פטור אפילו אן א טרסקל.

2. **מגיד משנה:** די הלכה איז אפילו **פחות מעשרה** – ווייל רשות הרבים גייט נישט ארויף ביז'ן הימל, דארף עס ממש פאלן אויף דער ערד צו זיין חייב.

3. **ראב"ד'ס השגה:** דער ראב"ד זאגט בפירוש אז אפילו **עד עשרה** (ווייניגער ווי 10) איז פטור – עס איז נישט רשות היחיד (קיין מחיצות), און נישט רשות הרבים (נישט אויף דער ערד), אלזא איז עס א **כרמלית**, און פטור אבל אסור.

4. **ראב"ד vs. רמב"ם:** דער ראב"ד האלט אז למעלה מעשרה ברשות הרבים איז נישט רשות היחיד ווייל ס'איז נישט דא קיין מחיצה, נאר א כרמלית.

5. **קשיא אויף דעם פטור ביי אונטער עשרה:** פארוואס זאל מען זיין פטור ביי אן עמוד אונטער עשרה? דער עמוד איז א „פרעמד געוואוקס" — ער באלאנגט נישט צו רשות הרבים, ער איז עפעס אנדערש (עמודים לקשט).

6. **מגיד משנה'ס שיטה:** דער מגיד משנה טענה'ט אז דער רמב"ם איז בעצם מודה צום ראב"ד. דער רמב"ם זאגט עס נאר כדי צו מסביר זיין פארוואס ס'איז אנדערש פון רשות היחיד — ביי רשות היחיד וואלט מען געווען חייב ווייל עולה עד לרקיע, אבער ביי רשות הרבים איז יעדע זאך העכער פון ג' טפחים א „חלוקה רשות לעצמה." דאס איז „אביסל א דוחק, אבער ס'איז טאקע שווער."

הלכה: הזורק ונתחב בכותל — גוש של חול או בוץ

דער רמב"ם: „הזורק ד' אמות ברשות הרבים ונתחב בכותל — גוש של חול או של בוץ ונדבק בכותל — פטור מחילול."

פשט

איינער ווארפט א קלעבעדיגע זאך (זאמד/בלאטע) און עס קלעבט זיך אן אויפ'ן וואנט.

חידושים

1. **אם נדבק למעלה מעשרה טפחים** — כזורק באויר, ווייל למעלה מעשרה ברשות הרבים איז מקום פטור, דעריבער פטור.

2. **אם נדבק למטה מעשרה טפחים** — כזורק בארץ וחייב, ווייל ס'איז אין אויר רשות הרבים.

3. דער כותל הייסט א מקום ד' על ד', דעריבער ציילט עס אלס הנחה.

4. **אבער ביי חור כל שהוא** (א קליין לעכל אין וואנט) — פטור, ווייל דער לאך איז נישט ד' על ד', און מ'זאגט נישט חוקקין להשלים (מגיד משנה).

הלכה: זרק קנה או רומח מרשות היחיד לרשות הרבים

דער רמב"ם: „זרק קנה או רומח ברשות היחיד ונתקע ברשות הרבים כשהוא עומד — פטור, שאין מקצתו מקום פטור."

פשט

א קנה/שפיז וואס איז העכער פון י' טפחים, ווערט אריינגעשטעקט שטייענדיג אין רשות הרבים — פטור ווייל א טייל דערפון איז למעלה מעשרה (מקום פטור).

חידושים

1. **קשיא:** פארוואס זאגט מען נישט פארקערט — חייב, ווייל מקצתו במקום חייב (דער אונטערשטער טייל שטייט אויף רשות הרבים)?

2. **תירוץ:** ווי מ'האט פריער געלערנט, מ'דארף עוקר זיין און מניח זיין די **גאנצע** זאך — אויב א טייל איז אין מקום פטור, איז נישט דא א שלימות'דיגע הנחה ברשות הרבים. דאס איז א יסוד: ביי הוצאה דארף מען די גאנצע זאך.

הלכה: הזורק כלי גדול מרשות היחיד לרשות הרבים

דער רמב"ם: „הזורק כלי מרשות היחיד לרשות הרבים, והיה הכלי גדול ויש בו ד' על ד' בגובה עשרה – פטור, לפי שכלי זה רשות היחיד גמורה, ונמצא כמוציא מרשות היחיד לרשות היחיד."

פשט

א כלי וואס איז אליין ד' על ד' בגובה י' איז א רשות היחיד — ווען מ'ווארפט עס, איז עס כמוציא מרשות היחיד לרשות היחיד.

חידושים

1. **חשוב'ע קשיא:** אויב מ'ווארפט דעם כלי פון רשות הרבים צו רשות היחיד — ער האט דאך געמאכט אן עקירה פון רשות הרבים! ווען ער הייבט אויף דעם כלי אין רשות הרבים, איז דער כלי אבער א רשות לעצמו. דער רמב"ם זאגט נאר „כמוציא מרשות היחיד לרשות היחיד."

2. **כרמלית-כלי:** וואס איז מיט א כלי וואס איז ד' על ד' אבער פחות מעשרה (דין כרמלית)? דער רמב"ם רעדט נישט דערפון; עס ווערן געברענגט שפעטערדיגע פוסקים וואס דיסקוטירן דאס.

3. **[דיגרעסיע: פארוואס איז די גמרא אזוי מאריך אין הלכות הוצאה?]** פראקטיש קומען אזעלכע קעיסעס (ווארפן א פרידזשידער-באקס בשבת) זייער זעלטן פאר. דער זוהר הקדוש (ר' שמעון) זאגט אז ווען עפעס שטימט נישט אין פסוקים/סתירות, מוז מען זאגן אז ס'מיינט באהאלטענע אגדות/סודות — אזוי אויך מוז מען זאגן אז די אריכות פון הלכות הוצאה אנטהאלט טיפע סודות התורה, נישט בלויז פראקטישע הלכה. דער רמב"ם'ס שיטה איז פשוט צו שרייבן די מסקנה פון די גמרא — „ווילסט לערנען די דעטאלן? פיגער עס אליינס אויס."

הלכה: בור ט' ברשות הרבים — עקירה/הנחה ומחיצה כאחת

דער רמב"ם: „בור ט' ברשות הרבים ועקר חוליא מקרקעיתו והשלימה לעשרה – פטור. עקירה ומחיצה כאחת – פטור." אויף פארקערט: „היה הבור עשרה (רשות היחיד) והשליך לתוכה חוליא מיעטו לעשרה – פטור."

פשט

א בור פון ט' טפחים (כרמלית, אויב ד' על ד') — איינער קראצט ארויס א שטיקל פון אונטן און מאכט עס י' (רשות היחיד). ער איז פטור ווייל עקירה ומחיצה כאחת. אויף פארקערט — א בור פון י' וואס מ'פילט אן ביז ס'ווערט ט' — פטור, ווייל הנחה ומחיצה כאחת.

חידושים

1. **יסוד:** מ'קען נישט מאכן הוצאה ומחיצה כאחת. קודם דארף זיין א רשות, און נאכדעם קען מען מוציא/מכניס זיין.

2. **ביי עקירה:** ווען ער האט אויפגעהויבן די חוליא, איז עס נאך געווען א חלק פון רשות הרבים (כרמלית), ווייל דער בור איז נאך נישט געווען י'. ערשט נאך דער עקירה ווערט עס רשות היחיד — אבער דעמאלטס איז שוין די עקירה פארביי. אלזא: עקירה פון רשות הרבים צו רשות הרבים.

3. **ביי הנחה (פארקערט):** ווען ער ווארפט אריין די חוליא, איז בשעת הנחה דער בור שוין נישט מער רשות היחיד (ווייל ס'ווערט מיעוט לעשרה). אלזא: הנחה אין א כרמלית, נישט רשות היחיד — פטור.

4. **אינטערעסאנטע נקודה:** מ'קען מחלק זיין צווישן „אנפאנג הנחה" (ווען דער זאמד הייבט אן טאטשן דעם פלאר) און „סוף הנחה" (ווען אלעס ליגט שוין) — דאס קען א נפקא מינה מאכן ביי דעם דין.

5. **חורש:** ביים אויסקראצן די חוליא איז ער אויך עובר אויף חורש (אדער עכ"פ אוזר חורש), אבער דאס איז א צדדי'גע נקודה.

הלכה: דף על גבי יתדות — מחיצה והנחה באין כאחת

דער רמב"ם: „הזורק דף והניחה על גבי יתדות ברשות הרבים ונעשית רשות היחיד — אפילו כלי על גבי דף — פטור, שעשיית המחיצה והנחת הכלי באין כאחת."

פשט

ווען איינער ווארפט א פלאכע ברעט (דף) וואס פאלט אויף שטעקנס (יתדות) אין רשות הרבים און עס ווערט א רשות היחיד (צען טפחים הויך), און אפילו אויב אויפן ברעט איז געלעגן א כלי — ער איז פטור, ווייל די שאפונג פון דער מחיצה און די הנחה פון דעם כלי קומען אין איין מאמענט.

חידושים

דער גרויסער חידוש: מען רעכנט נישט לויט ווען דו האסט אנגעהויבן טון די מלאכה. מען וואלט געקענט זאגן: דו האסט בפועל געטראגן פון איין רשות צום אנדערן, אבער מען קוקט עס אן „זייער טעכניש" — מען דארף א כשר'ע עקירה און א כשר'ע הנחה, און אויב איינע פון זיי איז נישט דא (ווייל די רשות עקזיסטירט נאך נישט אדער שוין נישט), איז מען פטור.

הלכה: בור ברשות הרבים — חולקה ע"י מחיצה

דער רמב"ם: „בור שעומקה עשרה ורחבה שמונה ברשות הרבים, זרק לתוכה מחיצה וחולקה הבור ברחבה לשנים – פטור, שבטלה המחיצה ונמצא כל מקום אין בו ארבעה על ארבעה."

פשט

א גרוב אין רשות הרבים וואס איז טיף צען און ברייט אכט (רשות היחיד) — ווען מען ווארפט אריין א מחיצה וואס צעטיילט עס אין צוויי, ווערט יעדער חלק ווייניגער פון ד' טפחים, און עס איז מער נישט קיין רשות היחיד.

חידושים

דאס איז נאך א קעיס פון „מחיצה והנחה כאחת" בפארקערטן — דא ווערט די רשות היחיד בטל אין מאמענט פון הנחה, אנשטאט נתהווה.

הלכה: בור מלאה מים — מים אינן מבטלין מחיצות

דער רמב"ם: „בור ברשות הרבים עמוקה עשרה ורחבה ארבעה, מלאה מים — הנוטל מתוכה ונותן על גבה, חייב, שאין המים מבטלין מחיצות."

פשט

א גרוב אין רשות הרבים וואס איז טיף צען און ברייט ד', אפילו ווען זי איז פול מיט וואסער, בלייבט זי א רשות היחיד. וואסער איז נישט מבטל מחיצות.

חידושים

1. **מים לעומת פירות:** ווען די גרוב איז פול מיט **פירות** — פטור, ווייל פירות פילן אויס דעם שטח און מען קען נישט אריינגיין אן ארויסנעמען זיי. אבער **מים** — א מענטש קען נאך אלץ אריינגיין אין וואסער, דער שיעור פון דער גרוב בלייבט, דעריבער בלייבט עס רשות היחיד.

2. **לאנגע דיסקוסיע — צי פירות מבטל רשות היחיד פון א הויז:** אויב מען פילט אן א הויז (וואס איז א „עכטע" רשות היחיד מיט מחיצות) מיט פירות ביז עס בלייבט ווייניגער פון ד' טפחים פלאץ — ווערט עס אויס רשות היחיד? **חילוק:** ביי א **בור אין רשות הרבים** וואס איז נאר רשות היחיד ווייל זי האט א שיעור (עומק י' ורוחב ד'), ווען פירות פילן עס אויס

ווערט דער קליינער שטח בטל צו רשות הרבים. אבער ביי א **הויז פון א מענטש** — וואס איז דער „טאטע פון אלע רשויות היחיד" — איז עס מסתבר אז עס בלייבט רשות היחיד אפילו ווען עס איז אנגעפילט, ווייל דער עיקר רשות היחיד איז די מחיצות, נישט דער שטח.

3. **[דיגרעסיע: פשט פון „רשות היחיד"]** — דער אמת'ער פשט פון „רשות היחיד" איז „א רשות פון א יחיד" — א פלאץ וואו א מענטש וואוינט. די הלכה דערפון איז אבער באזירט אויף מחיצות, וואס מאכט עס ענליך צו דעם אמת'ן רשות היחיד. דעריבער איז א הויז מיט מחיצות אנדערש פון א בור אין רשות הרבים.

4. **פראקטישער שאלה:** קען מען א „סטאָרעדזש" פול שטופן מיט מענטשן ביז עס בלייבט ווייניגער פון ד' טפחים, און דעמאלטס ארויסנעמען עפעס שבת ווייל עס איז א מקום פטור? דאס בלייבט אלס א שאלה.

הלכה: רקק (אמת המים) ברשות הרבים

דער רמב"ם: „רקק מים שהרבים מהלכין בו — אם אין בעומקו עשרה טפחים, הרי הוא כרשות הרבים... ואם יש בה עשרה ויותר — הרי היא כרמלית כשאר הימים. ואם יש ברחבו ארבעה טפחים — הרי היא כרמלית, ואין בו ארבעה טפחים — הרי היא מקום פטור."

פשט

א פלאכע טייכל וואסער אין רשות הרבים: אויב עס איז נישט טיף צען טפחים — איז עס ווי רשות הרבים (ווייל מענטשן גייען דורך אדער שפרינגען אריבער). אויב עס איז טיף צען — ווערט עס א כרמלית ווי אלע ימים. אויב עס איז טיף צען אבער שמאל (ווייניגער פון ד' טפחים) — איז עס א מקום פטור.

חידושים

1. **וואס איז א „רקק":** „רקק" מיינט נישט א שפייעכץ (ווי דער ווארט קען אויסזען), נאר אן „אמת המים" — א פלאכע, שלאָו וואסער-שטראם. „דומה לרקק" מיינט עפעס פלאכעס, נידריגעס.

2. **דער עיקר חילוק:** ביי רשות הרבים איז דער תנאי אז „רבים" דארפן קענען גיין דארט. אויב מענטשן גייען אין דעם וואסער (אדער קענען גיין), איז עס נאך אלץ חלק פון רשות הרבים. נאר ווען עס ווערט צען טפחים טיף — גייען מענטשן נישט דערין, און עס ווערט א כרמלית ווי אלע ימים.

3. **[דיגרעסיע: קריעת ים סוף]** — ביי קריעת ים סוף, ווען די אידן זענען דורכגעגאנגען, איז עס נישט געווען שבת. אבער לויט דעם דין — ווען מענטשן גייען דורך אין וואסער וואס איז נישט טיף צען טפחים, איז עס רשות הרבים.

כללי'דיגע הערות

- אלע דינים פון „מחיצה והנחה באין כאחת" זענען **פטור אבל אסור**, און דעריבער שטייט עס נישט אין שולחן ערוך — ווייל עס איז נישט נוגע למעשה לענין עונש אדער חטאות.

- דאס איז דער סוף פון דעם לימוד פון הלכות תולדות הרשויות בשבת אין פרק י"ד.

תמלול מלא

רמב"ם הלכות שבת פרק י"ד – ארבע רשויות של שבת

הקדמה לפרק י"ד

Speaker 1:

א גוטן, א גוטן, טייערע חברים, מיר לערנען רמב"ם, ספר זמנים, הלכות שבת, פרק י"ד. מיר האבן שוין געענדיגט די ל"ט מלאכות, און די לעצטע פאר סימנים רעדן אלעס וועגן די מלאכה פון הוצאה. די פריערדיגע צוויי פרקים האבן מיר שוין גערעדט די עיקר דין הוצאה, די דין פון עקירה, וואס דאס איז אז יעדע הוצאה בשבת דארף זיין עקירה והנחה, און עס דארף זיין עקירה והנחה באופן וואס ער האט געטראכט, דאס איז מלאכת מחשבת, מיט די אלע הלכות וואס מיר האבן געלערנט אין פרק י"ג.

דא גייט אונז דער רמב"ם געבן מער די סדר. דער אמת איז, אז לויט וויאזוי דער רמב"ם איז מסדר זאכן, וואלט אפשר דאס געווען א גוטע אנהייב צו גאנץ הלכות הוצאה בשבת, ווייל דא הייבט דער רמב"ם אן מיט וואס זענען די רשויות דארבעה של שבת. דער רמב"ם גייט אויסרעכענען די ארבע רשויות לשבת, אז עס איז דא פיר רשויות לענין שבת. און דער רמב"ם הייבט אן מיט רשות הרבים, ווייל רשות הרבים איז ווי די עיקר יציאת שבת שפילט זיך אפ, ווייל אדער מוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, אדער ד' אמות ברשות הרבים. ער הייבט אן מיט רשות הרבים.

הלכה א – רשות הרבים

איזהו רשות הרבים? זאגט דער רמב"ם, וואס איז רשות הרבים? **מדבריות ויערים ושווקים.** איך וואלט אנגעהויבן פון שווקים. שווקים איז די מערסטע רשות הרבים. ער מיינט א גאס וואו מענטשן דרייען זיך, וואו מענטשן טוען סחורות. דאס איז רשות הרבים. דער רמב"ם לייגט צו אז אויך מדבריות אדער וועלדער הייסט אויך רשות הרבים. דער פשט פון דעם איז לכאורה, דער רמב"ם זאגט אז רשות הרבים איז נישט פשט דווקא וואו די רבים זענען, נאר אלע פלעצער וואו די רבים קענען זיין. א מדבר איז א פלאץ וואס איז אפן. מענטשן וואס גייען פון איין לאנד צו די אנדערע, אדער שיירות גייען פלעצער, האבן זיי די רעכט דורכצוגיין מדבריות. און מדבריות איז נישט קיין פלאץ וואו איינער האט געלייגט דערויף בעלות. און דאס זעלבע זאך מיט וועלדער. א וואלד איז א פלאץ וואו מען קען אדורך גיין.

דיסקוסיע: די קשיא פון מדבר און די גמרא

און די מפרשים אויפן רמב"ם מוטשען זיך אביסל מיט דעם, ווייל לכאורה זעט אויס אז א מדבר איז נישט קיין... ווי א וויסטע פלאץ, אפשר אנדערע וואלטן געזאגט אז ס'איז א כרמלית אדער א מקום פטור. אבער די עיקר געדאנק מיין איך איז, דער רמב"ם זאגט אז א פלאץ וואו די רבים האט רשות אדורך צו גיין, אז ס'איז א גרויסע אפענע פלאץ וואו די רבים קען דורכגיין אן א טרחה. אנדערש איז למשל ווי א ים וואס מ'דארף אויפקומען מיט און מ'דארף בויען א שיף אריבערצוגיין. א פלאץ וואו א מענטש קען אריינוואקן אין גרינגערהייט הייסט א רשות הרבים.

Speaker 2:

לאמיך האבן יא דערמאנען די גמרא, ווייל איך ווייס, ניין מלך, ס'איז וויכטיג. דאס הייסט, א שוק, א שוק איז, אזוי ווי דו זאגסט, איז קלאר, דאס איז טאקע א רשות הרבים, לכולי עלמא, ס'איז דא געוויסע מחלוקת, דא שיטות ראשונים וועגן שישים ריבוא, אבער ס'איז קלאר אין די גמרא אז א שוק איז א רשות הרבים. מדברות, לכאורה דא איז מפורש אין די גמרא וואס זאגט אז ס'איז נישט קיין רשות הרבים. דאס הייסט, די גמרא שטייט אז די תורה איז געגעבן געווארן אין א מדבר וואס איז רשות הרבים, זאגט די גמרא, "כל זמן שישראל היו במדבר, כל זמן וואס ס'איז נישט". רוב אידן האבן פארשטאנען, רש"י און אנדערע, אז ווען די אידן זענען געווען אין מדבר, ס'זענען געווען מענטשן אין מדבר, ס'זענען געווען דארט אלע מענטשן, דעמאלטס איז געווען רשות הרבים. היינט וואס קיינער גייט נישט אין מדבר, הייסט עס נישט קיין רשות הרבים, ס'איז א כרמלית. אזוי, ס'איז נישט קיין רשות היחיד, אבער ס'איז א כרמלית. דער רמב"ם האט אפילו נישט נאר געפרעגט, דער רמב"ם זאגט "וכן", איך ווייס נישט וואס דער פשט פון רמב"ם איז, אבער ס'שטייט קלאר אין די גמרא אז א מדבר בזמן הזה איז נישט קיין רשות הרבים. און דער רמב"ם זאגט, פארוואס?

Speaker 1:

ווייל דער רמב"ם אין זיין תשובות, ברכת אברהם, ווערט געברענגט דא אין די זייט, האט מען געפרעגט די קשיא, אז וויאזוי קומט די נוסח פון יערן אין מדבר? האט ער געזאגט אז דער פשט אין די גמרא איז פונקט פארקערט. ווען די אידן זענען געווען אין מדבר, דעמאלטס האט מען נישט געקענט גיין, ס'זענען געווען דארט פארשידענע מענטשן, מ'האט געדארפט בעטן רשות פון שבט ראובן צו גיין אין זיין שטח. ס'איז נישט געווען קיין רשות הרבים, ס'איז געווען אפשר א כרמלית, אדער חלקים דערפון.

Speaker 2:

ס'זעט אויס ווי מ'לערנט ארויס וויאזוי די בדואים האבן געטון, וואס ס'זעט אויס. יא, יא, יא. ס'ווענדט זיך וועלכע חלק.

Speaker 1:

היינט וואס א מדבר איז אפן פאר יעדן, פארקערט, הייסט עס א רשות הרבים. איי, ס'איז טאקע אזוי ווי דו זאגסט דא, פלעצער ווי א ים, וואס ס'שטייט קלאר אז ס'איז א כרמלית. דער פשט איז, א ים קען מען נישט גרינג גיין. אזוי ווי ס'איז דאך א יאר, ווען ס'שטייט "יאר" מיינט עס אן אסיף אדער וואס מ'קען געהעריג אדורך פארן. אויב ס'איז טאקע שווער, וועט עס טאקע זיין א כרמלית. מ'קען הערן, ס'שטייט אז די תורה איז געגעבן געווארן במדבר, וואו יעדער קען גיין. א מדבר איז אזוי ווי ס'באלאנגט נישט מער פאר מיר ווי פאר דיר, ס'איז א הפקר פלאץ. און רשות היחיד זענען אויך פלעצער וואו ס'איז שווערער פאר א מענטש צו גיין, ווייל ס'איז אפשר א שווערע וועג ארויפצוגיין וכדומה.

דרכים המפולשים און די תנאים פון רשות הרבים

זאגט דער רמב"ם ווייטער, וואס נאך הייסט רשות הרבים? נישט נאר די מדברות יערים שווקים, נאר אויך **דרכים המפולשים להם**, וועגן וואס פירט צו די שווקים מדברות, אז די יערים זענען א חלק פון די רשות הרבים. אבער רשות הרבים האט צוויי תנאים, **שיהא רחב דרך שש עשרה אמה**, אז ס'זאל זיין ברייט זעכצן אמות, מיינט מסתמא די דרכים המפולשים, ווייל די מדברות יערים שווקים איז אויטאמאטיש, ס'רעדט זיך פון גרויסע גאסן. די וועגן וואס זענען חייב איז אויך נאר די גרויסע אויסגעטרעטענע וועגן וואס פירט צו די מקומות וואס זענען הפקר.

ולא יהא לו תקרה, אויב לייגט מען דערויף א דאך האט ער שוין א נייע דין, ווערט ער שוין אזוי ווי א בנין וואס האט שוין א הייסן א רשות היחיד. דאס איז ווי א כלל פון די גמרא, רשות הרבים מקורה איז נישט קיין רשות הרבים, רשות הרבים איז א פלאץ אן א דאך.

הלכה ב — רשות היחיד

גייט דער רמב"ם ווייטער, **ואיזהו רשות היחיד?** וואס איז רשות היחיד? די צווייטע רשות איז רשות היחיד. וואס איז רשות היחיד? אזוי גייט דער רמב"ם אויך ברענגען צוויי דיגמאות, חוץ די obvious, אז רשות היחיד מיינט א מענטש'ס הויז, אבער ער זאגט אפילו א פלאץ וואס איז יא... נישט א מענטש'ס הויז, just to be clear. דער רמב"ם זאגט נישט וועגן א מענטש'ס הויז, א מענטש'ס הויז איז נישט קיין רשות היחיד. ער מיינט חוץ אויב ס'איז מקיים די תנאים.

Speaker 2:

יא, אבער איך מיין אז ער מיינט יא צו זאגן, אז ער מיינט צו מסביר זיין אז ער מיינט נישט נאר כפשוטו וכמשמעו א רשות וואס באלאנגט פאר א יחיד, נאר עני פלאץ וואס איז נישט אזוי באקוועם, איז נישט א פלאץ וואו ס'איז נאטורליך פאר די רבים אדורך צו גיין.

רשות היחיד איז נישט א ענין פון בעלות

Speaker 1:

Right, אבער לאמיר זיין קלאר. רשות היחיד, מעיקרא, ס'איז דא נקודות לגבי דעם, אבער די עיקר הלכה איז... דער רמב"ם געבט דא דריי examples פון רשות היחיד. דריי, right? נישט נאר צוויי. איך האב עס געציילט אביסל אזוי ווייל ס'איז אביסל גרינגער, אבער ער געבט דא דריי examples פון רשות היחיד. און ס'איז יא דא א תנאי, באלד וועלן מיר זען, מ'דארף לערנען ווייטער. אבער רשות היחיד, מעיקר הגדרה פון רשות היחיד איז א מקום ד' על ד' על יד, וואס איז אדער האט א מחיצה אדער איז דא תל הנחרץ וואס איז כעין מחיצה. דאס איז וואס ס'איז. פאר וועמען ס'באלאנגט האט נישט קיין שום... פשטות, ער זאגט געווענליך קיין שום ענין פון בעלות. ס'איז נישט אז רשות היחיד מיינט ס'באלאנגט פאר איין מענטש. דער אמת, א רשות הרבים איז יא דא א תנאי אז ס'דארף זיין א פלאץ וואס רבים באים ובאים בו, אין א געוויסע זין איז רשות היחיד די אפאזיט פון דעם, אבער די עיקר הלכה וואס די רמב"ם זאגט דא איז נישט די הלכה. רשות היחיד מיינט נישט דווקא... מ'רעדט נישט פון בעלות.ביידע זאכן רעדט מען נישט פון וועמען ס'באלאנגט. ס'באלאנגט פאר די מושל פון די שטאט, אבער ס'איז אפן פאר יעדן, איז עס נאך אלץ רשות הרבים.

Speaker 2:

אבער... איך מיין ער הייבט יא אן, איך מיין ביי ביידע פלעצער, ער וויל דאך נישט קודם זאגן... ער זאגט דאך קודם די ווייניגער אבוויעס. שוק איז די מערסטע אבוויעס, אדער א מקום מוקף ד' מחיצות לדירה איז אויך די מערסטע אבוויעס. דאס איז טייטש רשות היחיד. אבער ער זאגט דאך נישט נאר דאס.

די דריי דוגמאות פון רשות היחיד

Speaker 1:

ער הייבט אן מיט דעם וואס איז אביסל מער א חידוש. אז אויכעט א בערגל וואס איז **גבוה עשרה טפחים ורחבו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים**, מה יאסט אז ווייל ס'איז אביסל הויך און ס'האט א געוויסע זאך, איז עס א רשות לעצמו. אפילו לאמיר זאגן אז ס'איז אין א מדבר אדער אין א פלאץ וואס די גאנצע פלאץ ארום איז אפן, אבער דער פלאץ ווערט אזוי ווי א פלאץ פאר זיך, ווייל ס'איז נישט עפעס וואס מ'טרעט אדורך. ס'איז דאך למשל, ס'איז לעבן א רשות הרבים, גייען נישט די מענטשן וואקן אויף דעם, ווייל ס'איז... מ'דארף ארויפקריכן אויף דעם צען טפחים, און ס'איז א זאך פאר זיך, ווערט עס א זאך פאר זיך, ס'ווערט א רשות היחיד.

סאו תל מיינט א בערגל **גבוה עשרה טפחים ורחבו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על כן**. די זעלבע זאך חריץ, ס'איז דא צוויי וועגן וויאזוי ס'זאל נישט זיין די רשות הרבים לעווער, ווייל ס'איז א טיפערע גרוב אראפ, **שעמוק עשרה ורחב ארבע על ארבע או יתר על כן** הייסט אויך רשות היחיד. **וכן מקום שהוא מוקף ארבע מחיצות**. בעצם אלע דריי איז מחיצות, נאר די דריטע איז ממש מחיצות. די אנדערע זענען אזא... ס'איז א בארג ארויף, איז עס אויטאמאטיש אזוי ווי א מחיצה, אדער די קריץ אראפ ווערט אזוי ווי א מחיצה. אדער א פלאץ וואס האט ממש ד' מחיצות. ווי גרויס דארף מען זיין די מחיצות? זיי זאלן זיין צען טפחים, און ביניהם דארף זיין ארבעה על ארבעה טפחים או יתר על כן.

הוקף לדירה — וואס מיינט עס?

זאגט ער, **אפילו יש בו כמה מילין**, אפילו אויב די גרויסקייט פון די פלאץ איז א פאר מילין, א מיל איז דאכט זיך צוויי טויזנט אמה, אבער אויב איז עס **אם הוקף לדירה**, אויב איז עס אבער געווארן ארומגענומען, ס'הייסט די מחיצות איז געמאכט געווארן עס אפצוטיילן פון די פלאץ ארום אז ס'זאל זיין לדירה, **כגון**, גייט ער ברענגען וואס ס'איז טייטש מוקף לדירה, אז ס'באלאנגט נישט פאר אן אינדיווידואל, וואס טייטש "הוקף לדירה"? **כגון**, זאגט ער, "הוקף לדירה" מיינט נישט איין מענטש זאל וואוינען דארטן. "הוקף לדירה" — פאר צו וואוינען, פאר וואוינונג. **כגון, מדינה**, א שטאט וואס איז **מוקף חומה שדלתותיה ננעלות בלילה**, וואס איז ארומגענומען מיט א חומה וואס מען שפארט צו די טירן ביינאכט. איז דאך פשט אז ס'שפארט זיך צו, איז פשט אז ס'איז נישט א מקום הפקר, ס'איז א פלאץ וואס ווערט צוגעמאכט, און ס'איז א זאך פאר זיך. אדער **מבואות**, געסלעך וואו מען קען אריבערגיין, אבער וואס האט דריי כתלים, ס'האט דריי ווענט, ס'איז ארומגענומען מיט דירות פון די זייטן, אדער ווענט, **ולחי ברוח**

רביעית, און אויף די פערטע זייט וואס איז יא אפן, איז אבער אויך דא עפעס א לחי – מיר וועלן לערנען אסאך מער שפעטער וועגן די לחי. **וכן, אדער א חצר, אדער א דיר** – א פלאץ פון בהמות, **אדער סהר**, אה... וואס טייטש סהר?

Speaker 2:

סהר מיינט א... א סירקל?

Speaker 1:

יא, א האלבע לבנה, א געיט, אקעי. **שהוקפו לדירה**, וואס זענען ארומגענומען געווארן פאר וואוינונג, **כולן רשות היחיד גמורה**. די אלע זאכן הייסן א רשות היחיד.

די הוקף לדירה מיינט לאפוקי וואס מיר גייען לערנען א כרפס, וואס איז אפן, וואס איז א גרויסע געיט, און ס'איז נישט פאר מענטשן צו וואוינען, נאר פאר עפעס אן אנדערע ריזן, דעמאלטס האט עס נישט קיין דין רשות היחיד מדאורייתא. ס'איז אן אנדערע דין, ס'קען ווערן א מקום פטור אדער כדומה. רייט, א כרמלית, א כרפס. דאס איז די טייטש אז ס'איז רשות היחיד.

כלים ווי רשות היחיד

לאמיר זאגן נאך איין הלכה. אפילו כלים, א כלי קען אויך הייסן א רשות היחיד, אויב ס'איז א גרויסע כלי. **כגון ספינה**, א שיף, **או מגדל של עץ** – א גרויסע... געוועהנליך מגדל של עץ מיינט א שאפע, אבער דא מיינט מען עפעס א געביידע געמאכט פון האלץ. ס'קען מיינען א שאפע, מ'רעדט נישט פון א גרעסערע שאפע. **אם יש בהן רוחב ארבעה**, אויב ס'איז נאר א כלי, די חידוש איז אז ס'איז א כלי, ס'איז נישט בכלל קיין רשות. א פרידזשידער וואס איז גבוה עשרה רחב ארבעה, איז א רשות היחיד גמורה. **אם יש בהן רוחב ארבעה וגבוה עשרה על ישראל**, אזוי... **הרי הן רשות היחיד גמורה.**

ס'איז נישט קיין הוקף לדירה, אבער הוקף לדירה איז נאר א תנאי ביי זייער גרויסע זאכן. ביי א קליינע זאך מיינט עס נישט אלעמאל אזוי. און רשות הרבים וואס איז, האט די ישיבה, טאר מען נישט אריינלייגן דערין, וואס הייסט רשות היחיד.

הלכה ג — עובי המחיצות

אקעי, לאמיר נעמען נאך אביסל הלכות רשות היחיד, נאך איין הלכה. ווייל מיר וועלן ווייטער... מ'האט געשמועסט אז רשות היחיד איז ווען ס'איז ארבעה על ארבעה, ווי רעכנט מען די ווענט אליין? זאגט ער אזוי, "עובי אכסדרה".

מגדל של עץ — רשות היחיד גמור

געוועהנליך מגדל של עץ מיינט א שאפע, אבער דא מיינט מען עפעס א געביידע געמאכט פון האלץ. דאס קען מיינען א שאפע, א גרעסערע שאפע. **אם יש בו ארבע על ארבע**, נישט אזוי פיר.

אויב ס'איז נאר א כלי, דאך איז פשט אז ס'איז א כלי, ס'איז בכלל נישט קיין רשות? אוודאי איז דאס א רשות היחיד. א פרידזש וואס איז גבוה עשרה רחב ארבע, דאס ווערט א רשות היחיד גמור. **אם יש בו ארבע על ארבע בגובה עשרה, הרי זה רשות היחיד גמור.** ס'איז נישט קיין הוקף לדירה, אבער הוקף לדירה איז נאר א תנאי ביי א גרויסע זאך. ביי א קליינע זאך, א באקס, איז אוטאמאטיש רשות היחיד, און נישט רשות הרבים וואס איז הדדי, דו מוזט נישט אריינלייגן דערין, וואס הייסט רשות היחיד.

עובי אגפלין של רשות היחיד

אקעי, לאמיר לערנען נאך א ביסל הלכות רשות היחיד, נאך איין הלכה. ווייל מ'האט געשמועסט אז רשות היחיד איז ווען ס'איז ארבע על ארבע, וויאזוי רעכנט מען די ווענט אליין? זאגט ער אזוי, **עובי אגפלין של רשות היחיד, די דיקקייט פון די ווענט של רשות היחיד, כרשות היחיד.** דאס איז א קל וחומר. דאס הייסט, אז אויב איינער לייגט ארויף עפעס אויף די ווענט אליין, הייסט עס שוין ווי ער האט עס געלייגט אויף די רשות היחיד. און ער זאגט פארוואס? ווייל **"ומה חרם המושם בחוץ עושה רשות היחיד, הוא עצמו לא כל שכן?"** וואס מאכט די רשות היחיד פאר א רשות היחיד? די ווענט. איז פשט אז די ווענט מאכט די רשות היחיד, איז לא כל שכן אז ס'קען מאכן רשות היחיד, איז עס אליין אויך א רשות היחיד.

דיסקוסיע: די קל וחומר פון עובי אגפלין

איך פארשטיי נישט די קל וחומר דאס. ס'איז אזויווי דער שומר מוז קענען היטן זיך אליין. נישט פארקערט, די כלל איז אז ס'קען זיין א זאך וואס איז מטמא טמא טהורים. נישט אייביג איז דא דער כלל אז א זאך מוז האבן... יא, איך פארשטיי נישט אז ס'איז גוט דאס. די גמרא זאגט אז ס'איז א קל וחומר. מ'קען הערן פארוואס, מ'קען הערן אז די רשות היחיד הייבט זיך אן פון ווי די וואנט הייבט זיך אן, נישט די לעכער אליין איז סימפל. פארוואס דארף מען זאגן די קל וחומר? זאגסטו קען זיין אז מ'לערנט עס ארויס פון א קל וחומר. איך בין מסביר אז ס'איז אזוי. אהא, ס'איז די לשון הקל וחומר. דאס איז די לשון הגמרא.

אויר רשות היחיד ורשות הרבים

דער רמב"ם ווייטער, **אוויר רשות היחיד**, עפעס וואס האט נישט געלאנדעט אויף די פלאר פון רשות היחיד, נאר ס'איז אנגעקומען אין די אוויר רשות היחיד, **איז כרשות היחיד.**

וואס טוט זיך העכער די רשות היחיד? רשות היחיד, אוויר או די אוויר העכער די רשות היחיד, אדער דינקער רשות היחיד **עד לרקיע**, ס'איז **בוקע ועולה עד לרקיע** הייסט די רשות. אויב האט ער אריבערגעווארפן עפעס אין די לופט העכער רשות היחיד, איז פשט אז ער האט עס געווארפן אין רשות היחיד. דארט פאלט עס על אתר דאתר, דל דל דל, וואטעווער, דאס איז רשות היחיד.

אבער **אוויר רשות הרבים, די אוויר פון רשות הרבים איז נישט כרשות הרבים אלא עד עשרה טפחים.** רשות הרבים איז נאר ביז עשרה טפחים. **למעלה מעשרה באוויר רשות הרבים איז א מקום פטור.** דאס איז שוין א באזונדערע רשות.

הלכה ד — ארבע רשויות לשבת

סעיף ד' ווייטער, ארבע רשויות לשבת. מיר האבן שוין גערעדט וועגן צוויי רשויות, מיר האבן גערעדט וועגן רשות הרבים און רשות היחיד, און אויב מען טראגט פון רשות הרבים צו רשות היחיד אדער פארקערט, איז מען עובר אויף די איסור הוצאה. אבער ס'איז דא נאך צוויי רשויות, וואס צוזאמען איז עס פיר רשויות. דאס הייסט, אויסער רשות היחיד און רשות הרבים וואס מיר האבן שוין אויסגערעכנט, איז דא נאך צוויי וואס הייסט כרמלית און מקום פטור. און מיר וועלן שוין זען וואס די הלכות, וואס די גדרים פון די צוויי פלעצער. אבער קודם גייט ער אויסרעכענען וואס זיי זענען, און נאכדעם גייט ער זאגן וואס די הלכות פון זיי זענען.

איזהו כרמלית — די פינף סארטן

גייט ער אויסרעכענען **איזהו כרמלית. איזהו כרמלית?**

1) תל

תל, א בערגל, שיש בו ארבעה טפחים על ארבעה או יותר על הקרקע, די ברייט איז לכל הפחות פיר אויף פיר טפחים, **וגבוה משלשה ועד עשרה**, און די הויכקייט איז פון דריי ביז צען, איז דאס א כרמלית. **שהכרמלית אינו תופס אלא עד עשרה.** אויב וואלט עס געווען צען טפחים הויך, וואלט עס געווען א רשות היחיד, וואלט עס געווען אן עקסטערע רשות. אבער אויב וואלט עס געווען ווייניגער ווי דריי, וואלט עס געווען לבוד, וואלט עס געהייסן ווי ס'איז א גראדע פלאץ. אבער היות אז ס'איז העכער ווי דריי, איז עס שוין נישט רעגולער קרקע, ס'איז שוין עפעס עקסטער, און ס'איז נישט גענוג הויך אז ס'זאל ווערן א רשות היחיד, איז עס עפעס אזא מיטל פלאץ וואס ווערט אנגערופן א כרמלית. **שהכרמלית אינו תופס אלא עד עשרה, ורחבו אפילו פחות מארבעה על ארבעה.**

2) חריץ

ווייטער, **וכן**, א תל איז עפעס וואס שטעקט זיך ארויס העכער די קרקע, און א חריץ איז עפעס וואס שטעקט זיך אריין טיף אין די קרקע. **וכן חריץ, א**

גרוב שיש בו רחב ארבעה על ארבעה או יותר על כן, ועומק משלשה ועד עשרה.

3) מקום שהוקף ארבע מחיצות

וכן, איז דא נאך א מקום וואס האט א גדר כרמלית, **מקום שהוקף ארבע מחיצות**, וואס די מחיצות זענען **גבוה משלשה ועד עשרה.** ס'איז נישט פול מחיצות, ס'וואלט געווען העכער צען וואלט עס שוין געווען גאנצע מחיצות. ס'איז א שטיקל מחיצות, **ובו רחב ארבעה על ארבעה או יותר על כן**, איז א כרמלית.

4) קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים

וכן, נאך א... די פערדע סארט כרמלית, **קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים.** א ווינקל, א קארנער, וואס איז אפן צו רשות הרבים, אבער ס'איז נישט א חלק פון רשות הרבים. **והוא המקום שהוקף שלש מחיצות, ס'איז ארומגענומען מיט דריי מחיצות, והרוח הרביעית רשות הרבים,** די פערדע זייט איז רשות הרבים. **כגון**, זאגט ער כגון, וואס איז א דוגמא, **מבוי**, א מבוי איז א גאס וואס האט... וואס איז ארומגענומען מיט ווענט פון אלע זייטן, אדער הייזער פון אלע זייטן, דריי זייטן, פון דריי זייטן, און ס'איז אפן צו רשות הרבים.

סאו די ווינקל וואו ס'איז אפן צו רשות הרבים, טייטש דארט וואו ס'איז טיף אריין אין די מבוי... אה, ניין, די גאנצע מבוי, אנטשולדיגט. א מבוי וואס האט ארומגענומען מיט דריי זייטן, און די פערדע זייט איז אפן צו רשות הרבים, איז אויב לייגט מען א לחי אדער א קורה, דעמאלטס הייסט עס בכלל נישט קיין רשות הרבים, ס'הייסט רשות היחיד. אבער אויב לייגט מען גארנישט, איז דאך נישט קיין רשות הרבים, ווייל ס'איז דאך ארומגענומען מיט דריי זייטן, אבער היות ס'איז אפן צו רשות הרבים, האט עס עפעס אין וואס ס'איז ענליך צו רשות הרבים, אז ס'ווערט נישט אינגאנצן אויס רשות הרבים, און ס'ווערט אנגערופן א כרמלית.

5) הימים והבקעה

וכן, די פיפטע זאך איז, **הימים והבקעה.** וואסער אדער א טיפע טאל, **בין מימות החמה בין מימות הגשמים.** ער זאגט נישט קיין חילוק מימות החמה מימות הגשמים, ווייל לגבי אנדערע זאכן, איך מיין פעלדער אדער וואס, גייט זיין א חילוק צווישן רשות הרבים און רשות היחיד. די זאכן זענען כרמלית. טייטש, למשל, א ים איז אנדערש ווי א מדבר, ס'איז ביידע פלעצער ווי ס'איז אזוי הפקר, אבער מ'גייט נישט דארטן. אבער א מדבר קענען מענטשן גיין, קענען גרויסע גרופס גיין, אדער האבן מיר געלערנט אז א מדבר איז א רשות הרבים. אבער א ים איז טעקניקלי מעג מען גיין, ס'באלאנגט פאר די רבים, אבער מ'דארף בויען א שיף, ס'איז שוין א גאנצע עסק, הייסט ס'איז נישט רשות הרבים, האט עס א דין כרמלית.

דיסקוסיע: וואס מיינט "בקעה"?

וואס איז די טייטש פון די ווארט כרמלית, האסטו מיר שוין אויסגעזאגט? כר-מ-לית. זאגט מען די ווארט כרמל. כרמל איז א בארג אין ארץ ישראל, הר הכרמל, איך ווייס נישט. פארוואס הייסט דער בארג אזוי? ס'איז א נאמען, רייט? יא, הר הכרמל. פארוואס הייסט עס הר הכרמל? איך ווייס נישט.

דריי פשטים אין דעם ווארט "כרמלית"

פשט 1: רמב"ם — כארמלית (אלמנה)

סאו ער ברענגט אז דער רמב"ם זאגט אין פירוש המשניות אז כרמלית איז לשון כארמלית, וואס דאס איז אן אלמנה. די רשות איז אזוי ווי אן אלמנה. ס'איז נישט קיין רשות פון די יחיד, און נישט קיין רשות פון די רבים. נישט די יחיד, ��ווייל די יחיד באלאנגט פאר די יחיד. רשות הרבים באלאנגט פאר די רבים. כרמלית באלאנגט פאר קיינעם נישט.

פשט 2: תוספות — תבואה וואס איז כרמל

ס'דא אנדערע פשטים. יא, תוספות זאגט אז ס'איז לשון כרמל, אבער נישט די הר הכרמל, נאר תבואה וואס איז כרמל. ווען ס'איז נאך אינגאנצן נאס, איז עס נאך תבואה וואס וואקסט. ווען ס'הייבט אן אויסצוטריקענען, האט עס שוין אן אנדערע נאמען. כרמל איז די בין השמשות פון תבואות. און כרמלית איז עפעס אזוי די בין השמשות, די מצב ביניים צווישן רשות הרבים און רשות היחיד.

בין השמשות איז א ספק. דאס איז נישט קיין ספק. ס'האט זאכן מיט וואס ס'איז ענליך צו רשות הרבים, און זאכן מיט וואס ס'איז ענליך צו רשות היחיד. יא, ס'איז אן אמצעי. דאס איז א בעסערע ווארט.

ס'איז אינטערעסאנט, ווען ס'איז דא אזא מין ווארט און מ'טרעפט אזעלכע מיני תורות, כארמלית, ס'סאונדט ווי עפעס די אמת האט מען נאך נישט אנטדעקט, ווי ס'מוז זיין עפעס מער פשוט'ער.

פשט 3: רש"י — פעלד פון ביימער

ניין, רש"י'ס פשט וואס ער ברענגט, די דריטע פשט, דאס מאכט די מערסטע סענס, אז כרמל איז א... איך מיין פארדעם הייסט עס הר הכרמל. כרמל מיינט אזוויוי א פעלד אדער א פלאץ פון ביימער. אזוי מיין איך איז די איבעריגע טייטש כרמל. "יער וכרמל", ער ברענגט דארט א פסוק אין ישעיה. איך מיין אז כרמל איז א פלאץ פון פרוכט ביימער, עפעס אזוויוי א פרדס. אזוי. איך געדענק אז ס'איז דא נאך פלעצער אין תנ"ך דעם ווארט. און לכאורה דאס איז א דוגמא פון א כרמלית. א בקעה, כאילו, בקעה טייטשט אזוי ווי א פלאץ וואס ס'וואקסט זאכן. דאס טייטשט כרמל, איין ווארט, האלט איך גוט ראכט. כרמלית.

בקעה ווייסט זיך נישט אז דאס ווארט מיינט אז ס'וואקסט זאכן. בקעה מיינט א פלאץ וואס איז טיפער, וואס איז א טאל. ממילא איז עס נישט קיין רשות הרבים.

ס'איז א פלאץ וואו מ'דרייט זיך נישט, ווייל ס'איז עפעס אונטן פון א בארג. ניין, ניין, ניין. בקעה, אויב איך געדענק, ווי ס'שטייט דא? "בקעה מסודרת שאין בה מחיצות". בקעה איז לפתחי הר, אויפן בארג. קען זיין דער בארג אויך, דער אמת איז. אבער א בארג פשוט פלאנצט מען נישט געווענליך, קיינער דרייט זיך נישט, ס'איז שווער, מ'דארף קריכן. און די בקעה פלאנצט מען חוץ, און ס'ווערט רשות היחיד. דאס איז א פלאץ וואס ס'איז נישט ממש, אפשר איז עס א נעטשרעל פלאץ וואס ס'וואקסט סתם, ווילד געוואקסן, ס'איז נישט איינער האט עס געוואקסן. אפילו לאמיר זאגן מ'פלאנצט, אבער ס'איז נישט קיין... נישט איינגעצאמט.

אויר כרמלית

אקעי, און וואס טוט זיך מיט די... ס'ווענדט זיך וועלכע מחיצות, סאהדיר, סאהדיר, קפלוטירא, וואטעוועבער. יא, וואס טוט זיך מיט די אויר? מיר האבן שוין געלערנט, דאכט זיך, אז די אויר פון יעדע רשות באקומט א דין אזוויוי יענע רשות. דאס הייסט, רשות היחיד איז עולה רשות היחיד, הייסט אויך די אויר אויבן רשות היחיד. רשות הרבים העכער צען הייסט נישט רשות הרבים. און ער זאגט, וואס איז די אויר מיט כרמלית, יא? דאס הייסט, ס'וועט נוגע זיין אויב איינערווארפט העכער א כרמלית. זאגט ער, **אוירא דכרמלית הרי היא ככרמלית עד עשרה טפחים.** ביז צען טפחים האט עס די זעלבע דין ווי כרמלית. דאס הייסט, למשל, איינער ווארפט פון די כרמלית צו די אוירא דכרמלית, איז ער נישט ארויסגעגאנגען פון די כרמלית, ער איז נאך געבליבן אין די כרמלית. **אבל למעלה מעשרה טפחים, אוירא דכרמלית הרי היא כמקום פטור.** אבער למעלה מעשרה טפחים, אבער אסאך העכער די כרמלית, ווערט נישט די אויר א חלק פון די כרמלית, נאר ס'איז א גדר פאר זיך וואס הייסט מקום פטור.

אויר פון ימים ונהרות

לפיכך, איז אזוי, **המים שבימים ושבנהרות**, וואס טוט זיך מיט די אויר העכער די וואסער אין די ימים און די נהרות? איז **עד עשרה טפחים באוירן**, ביז צען טפחים נאנט צו די ים אין די לופט, האט א דין כרמלית, ווייל די ים אליין האט מען געשמועסט די ימים און בקעות כרמלית, אויך ביז עשרה טפחים איז כרמלית, אבער **למעלה מעשרה איז שוין ארויס פון די רשות פון די כרמלית און עס ווערט שוין א מקום פטור.** זאגט די רמב"ם, אבער דאס רעכנט מען **מעל פני המים.**

כרמלית — בור שבכרמלית

Speaker 1:

אבער ניין, כל עומק המלא מים הרי הוא כקרקע עבה. מ'זאגט נישט אז צען טפחים העכער די וואסער איז בעצם הונדערט טפחים העכער די ערד פון אונטער די וואסער. די וואסער איז די זאך וואס פילט אן די שטח, און ס'ווערט אזויווי קרקע עבה.

אבער מ'קען נישט אריינגיין אין די וואסער. אדרבה, אויב מ'גייט אריין אין די וואסער איז נאך ארגער. מיר האבן געלערנט ענליך צו דעם, א בן אדם ווארפט אראפ אויף א וואסער, ווערסעס א בן אדם לייגט אראפ, אדער א בן אדם נעמט ארויס פון די וואסער. וואס האבן מיר דארטן געזאגט? אז ווען ער נעמט ארויס פון די וואסער, הייסט עס אזויווי ער האט ארויסגענומען פון די גאנצע וואסער. מ'זאגט נישט ער האט נאר גענומען פון אויבן.

אקעי, לאו דוקא.

וואס טוט זיך **בור שבכרמלית**? אינמיטן די כרמלית איז דא א בור. **הרי הוא ככרמלית**, ס'איז א חלק פון די כרמלית. **אפילו עמוק מאה אמה**, אפילו די בור איז עמוק מאה אמה, איז עס נאך אלץ א חלק פון די כרמלית, **ואין בו ארבעה**. אויב ס'האט נישט ארבעה טפחים.

אויב וואלט עס ווען געהאט ארבעה טפחים און ס'איז עמוק זייער טיף, וואלט עס ווען געווארן א רשות היחיד.

כרמלית — נאך סארטן

וואס נאך איז כרמלית? רעכנט ער אויס נאך זאכן. די תלמוד קורא האט ארויסגערעכנט די מעין כרמלית. דא רעכנט ער ארויס מער אזעלכע אינטערעסאנטע אופנים ווען עפעס ווערט א כרמלית, יא?

Speaker 2:

יא, איך וואלט געטראכט אפילו פריער אז אויב מ'טראכט פון די ווארט כרמלית, לכאורה די עיקר כרמלית איז אזוי ווי די ים, ימים, והביקוע, וואס איז לכאורה א כרמלית, אז א סארט שטח אין די וועלט וואס איז א כרמלית.

די ערשטע דריי אדער פיר, תל, חריץ, מקום ד' משולש עד יוד וכדומה, זעט מיר אויס ס'איז אזוי ווי, ס'איז אזא חלומ'דישע דין כרמלית, פארשטייסטו? ס'איז מדמה צו א כרמלית. ס'האט די זעלבע דין, אבער לכאורה די אריגינעלע כרמלית איז לכאורה די ביקוע, וואלט איך סתם געטראכט.

Speaker 1:

אקעי. איז דא נאך זאכן וואס האבן די דין כרמלית. ס'איז דא נאך זאכן וואס האבן הלכה'דיג די דין כרמלית, וואס זיי באקומען די דין כרמלית פאר סאם ריזען.

זאגט ער אזוי, **רשות הרבים שאין לה תקרה**, זיי האבן פריער געשמועסט אז איינמאל ס'האט א דאך איז עס שוין נישט קיין רשות הרבים. רשות הרבים איז א מקום אפן. ווען ס'באקומט יא א דאך, ווערט עס נאך נישט קיין רשות היחיד, ס'ווערט א כרמלית.

Speaker 2:

אוי, שיין.

Speaker 1:

או שאין בה רוחב ט"ז אמה. זיי האבן געשמועסט אז רשות הרבים איז א גאס וואס איז ברייט ט"ז אמה. אויב ס'איז נישט די ברייט, איז עס אויך נישט קיין רשות היחיד. וואס איז עס? יא, א כרמלית.

אוכן אצטבא שבין העמודים העומדים ברשות הרבים. אין די רשות הרבים פלעגן זיין פלעצער ווי ס'איז דא פאולס און אויף דעם א דעכל. אויב ס'איז א דעכל, איז עס שוין רשות הרבים שאין לה תקרה. אדער שאין לה תקרה.

וואס טייטש אצטבא? אצטבא טייטשט א פלאץ וואו מ'גייט?

Speaker 2:

ער זאגט אז ס'איז א פלאץ וואו מ'זיצט. עפעס א... דארט ביי די עמודים פלעגט מען זיצן פארקויפן זאכן.

Speaker 1:

אצטבא מיינט אזא סטענד, אזא פלאטפארמע, אזא וואס מ'קען זיצן דערויף. סתם, ס'איז א רוימישע ווארט צו עפעס. יא, און איך מיין די גמרא זאגט אזוי, ס'איז א פלאץ וואס איז געמאכט זיך אפצורוען. ס'איז נישט די רשות הרבים אליין, קיינער רוט זיך נישט אפ, מ'וואקט, מ'גייט, ס'איז עקטיוו. אצטבא איז אזא ווינקל ביי די זייט, אזא עקסטערע טעריטאריע פון די רשות הרבים, ווי מ'קען זיך אפרוען, **צווישן עמודים העומדים ברשות הרבים**.

דאס וועלן מיר זען די פאל, אויב ס'איז אין פראנט פון די עמודים איז עס משמע... ניין, דארט וועט מען זיך שפארן אויף די עמודים. אבער **בין העמודים**, דא עט ליעסט שטייט נאר **שבין העמודים**, ווייל דעמאלטס לכאורה עמודים איז געווען איינס און אויף, אבער וואס ס'איז געווען אונטער די עמודים, און בקיצור דארט איז נישט קיין פלאץ ווי מען גייט, אזויווי דו זאגסט, ס'איז א חורבה, ס'איז א צונוינגעפאלענע, אויב איך געדענק גוט, א רייע כרמלית.

Speaker 2:

אויך **צדי רשות הרבים**, וואס מיינט צדי רשות הרבים? די זייט פון רשות הרבים? וואס מיינט עס? ס'איז דאך א פלאץ וואס שטייט אין רשות הרבים.

Speaker 1:

אקעי, מיר וועלן זען. ניין, ס'גייט עמודים צו די רשות הרבים, האט ער מיט שוין מיין א מבוי. אקעי, מיר וועלן זען וואס ס'איז צדי רשות הרבים. ניין, צדדים הייסט, דאס איז אביסל יונט, מיט אן אנדערע נאמען. **קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים**. נישט אין רשות הרבים, נאר א זאך פון די אלע זייטן וואס איז אפען דערצו.

צדי רשות הרבים איז למשל עפעס א שעלוו אין רשות הרבים, אדער מ'איז געגאנגען לכאורה לערנען הלכות וואס קומען ארויס פון די דין פון צדי רשות הרבים. מ'קען זאגן היינט אויך אז ס'איז ווי א סיידוואלק אפשר, איך ווייס נישט. די פלאץ איז וואס נישט... אקעי, נעבן די רשות הרבים אפשר. על כל פנים, עפעס א... נישט ממש א פארט פון רשות הרבים.

דאס הייסט אפילו ס'איז די זעלבע מחיצות, נישט קיין חילוק מחיצות, אזעלכע זאכן, אבער וויבאלד דארט איז נישט קיין פלאץ וואס איז די געהעריגע שימוש פון רשות הרבים, וויאזוי די מענטשן דרייען זיך אזוי שטארק, איז עס א כרמלית.

דיון: בין העמודים — רשות הרבים או כרמלית?

Speaker 1:

אבל בין העמודים, אה, ער מאכט קלאר די חילוק צווישן די... אבער נישט אצטבא, ער זאגט נישט אצטבא בין העמודים, ער זאגט בין העמודים.

Speaker 2:

אה, בין העמודים אליין. ס'שטייט צווישן די עמודים איז דא א שטח וואס איז ווי אן אצטבא, וואס דארטן רוהט מען זיך אפ, אבער בין העמודים סתם אזוי. אצטבא איז א... עפעס א בנין, עפעס א סטעפ, אדער עפעס א... א פלאץ פאר... אבער בין העמודים, אפילו ס'איז בין העמודים וואס איז אביסל אפגעטיילט פון רשות הרבים, אבער **הואיל ורבים דורסין בה**, מ'דרייט זיך דארטן, **הרי הוא רשות הרבים**, ס'איז יא א חלק פון רשות הרבים.

Speaker 1:

אויב איך געדענק גוט, די גמרא זאגט אז מענטשן גייען דארטן ווען זיי ווילן זיך פיקסן זייערע זאכן וואס זיי האלטן אויף זיך, ס'קומט צוניץ די עמודים, מ'דרייט זיך דארטן, איז **הרי הוא רשות הרבים**. דאס איז כרמלית.

מקום פטור — הגדרה

עס גייט דער רמב"ם אויסרעכענען די פערדע סארט מקום פון די ארבע רשויות לשבת.

איזהו מקום פטור? וועלכע פלאץ ווערט אנגערופן מקום פטור?

זאגט ער, **מקום שיש בו פחות מארבעה על ארבעה**, א פלאץ וואס איז קלענער ווי ארבעה על ארבעה, **וגבוה שלשה עד לרקיע**, און ס'איז העכער דריי, און ווי הויך ס'זאל נישט זיין, סיי ווי הויך קען זיין א מקום פטור.

זאגט דער רמב"ם, ס'מוז זיין העכער ווי דריי, ווייל **כל פחות משלשה כארעץ**, א פלאץ וואס איז פחות משלשה איז כארעץ, וואלט נישט געהאלפן, וואלט עס געווען אזוי ווי די ארעץ ארום, וואלט עס געווען אדער רשות היחיד אדער רשות הרבים.

סאו א כרמלית איז ווייניגער ווי ארבעה על ארבעה. סאו פריער האבן מיר געהאט אז ס'האט יא ארבעה על ארבעה גבוה משלשה. יעצט זאגן מיר, ס'איז נישט גרעסער פון ארבעה על ארבעה, ס'איז נישט גענוג חשוב צו ווערן א רשות פאר זיך, סאו ער איז א כרמלית. א רשות וואס איז נישט גענוג הויך הייסט א כרמלית. אבער אויב ס'איז נישט בכלל גענוג ברייט, ס'איז קוים גארנישט, עניטינג, דעמאלטס איז עס א מקום פטור הייסט עס. יא.

Speaker 2:

געוואלדיג.

מקום פטור – קוצים וברקנים

Speaker 1:

אפילו? זאגט ער, **אפילו קוצים וברקנים או גללים ברשות הרבים**, דערנער... וואס הייסט ברקנים? אויך סארטן דערנער? קוצים וברקנים, צוויי מיני דערנער? געוויקסן וואס וואקסן נישט גוט. **או גללים או פסולת ברשות הרבים**, אויב ס'איז א פייל וואס איז **גבוה שלשה ואין בו ארבעה על ארבעה**, מענטשן גייען נישט דארטן ווייל ס'איז קוצים וברקנים, און ס'איז העכער, וועסטו נישט גיין, און נישט אריינגיין. **גבוה שלשה ואין בו ארבעה, הרי זה מקום פטור**.

וואס וויל ער ארויסברענגען אונז? ס'איז נישט נאר ווען ס'איז א פלאץ וואס איז געבויט דורך מענטשן, נאר סתם נעטשור האט עס געמאכט, ס'איז א קליינע שטיקל פלאץ פון דזשאנק, א פלאץ וואו מ'גייט נישט, אבער אויב האט עס די שיעור אז ס'איז **גבוה שלשה ואין בו ארבעה על ארבעה**, האט עס אויך א דין מקום פטור.

וכן חריץ שאין בו ארבעה על ארבעה ועומקו משלשה, און ווי הויך, ווי נידעריג דארף זיין דריי טפחים אריין פון די קרקע, און ווי טיף אראפ איז שוין **עד התהום**, ס'מאכט שוין נישט אויס.

דיון: תל וחריץ ביי מקום פטור

Speaker 2:

ס'איז אינטערעסאנט, ווייל אלע די דריי רשויות אדער פיר רשויות האבן אנגעהויבן מיט די צוויי זאכן, תל וחריץ. דא האט זיך עס געטוישט אין מקום וחריץ. דארף איך זאגן מקום מיינט תל, רייט? א געבויט הויכע פלאץ. איך ווייס נישט פארוואס ער האט פארגעסן דעם ווארט תל.

Speaker 1:

נאר עפעס וויל ער עס צולייגן די אפילו קוצים, ווייל תל געוועהנליך מיינט אז א בערגל. דא זאגט ער אז ס'איז לאו דוקא א בערגל, ס'קען זיין וואס א מענטש האט געבויעט, ס'קען זיין וואס איז פונקט גארבידזש אנגעפיילט.

מ'דארף דאך געוואויר ווערן וואס טוט זיך קוצים וברקנים, וואס איז יא ארבעה על ארבעה, וואס ס'ווערט א כרמלית, וואס ס'ווערט גרעסער ווערט עס א רשות היחיד. זעט דא אויס אז דאס איז עפעס א דין מיוחד פאר א מקום פטור. אבער אויב די ווארט איז אלץ וועגן די סייז, האט דאך נישט קיין חילוק אויבן אויף.

Speaker 2:

אקעי.

מקום פטור – מקום המוקף

Speaker 1:

וכן וועלכע נאך פלאץ איז א מקום פטור? **מקום המוקף**, א פלאץ וואס איז ארומגענומען מיט ווענט, **שאין בו ארבעה על ארבעה**. ס'איז נישט קיין ארבעה על ארבעה. דאס הייסט, אפילו אויב ס'האט א סך שטח, **אפילו ארכו אלף אמות**, ס'איז א שמאלה לאנגע פלאץ, **ורחבו**, אבער אויב די ברייטקייט דערפון איז **ארבעה פחות אשהו**, אביסל ווייניגער ווי ארבעה, **וגובהו משלשה ומעלה**, און די גובה איז אזויווי מ'האט געשמועסט משלשה ומעלה, **הרי זה מקום פטור**.

א יוסף וואס האט נישט קיין ארבעה על ארבעה, אפילו אויב ס'האט אסאך סקוועער פיט ווייל ס'איז זייער לאנג אדער וואס, איז דאס ווערט עס א מקום פטור.

דיון: פארוואס מוז זיין ארבעה על ארבעה?

Speaker 2:

ס'איז אביסל אינטערעסאנט, פארוואס מוז זיין ווייניגער ווי פיר טפחים? פארוואס א שטח מוז זיין באקסי? ס'קומט דאך דא אויס א גרויסע שטח וואס איז מוקף.

Speaker 1:

יא, אבער ס'איז די פוינט פון א מקום פטור, אז מ'קען כמעט גארנישט טון דערמיט. ס'איז ווייניגער ווי פיר טפחים, יא? ס'מוז זיין זייער קליינטשיג. אפשר איז דא א קליינע סטרוקטור. קיינער מאכט נישט קיין לאנגע סטרוקטור. אויב ס'איז א סטרוקטור, איז עס עפעס פאר א געיט, איך ווייס שוין פאר עפעס פאר א אידן, אבער... ס'איז די ווארט. יא.

למעלה מעשרה

Speaker 1:

וכן, אבער ריש לקיש'ס רבי, אויב ער קען אים לערנען למעלה מעשרה, זיי האבן דאך געשמועסט אז ריש לקיש'ס רבי גייט ביז עשרה, העכער פון דעם איז ער נישט געגאנגען. וואס איז העכער דעם? זאגט ער יעצט,

כללי סקירה פון די ד' רשויות

Speaker 1:

מקום. יא, אבער ס'איז דער פוינט פון א מקום פטור, אז מ'קען כמעט גארנישט טון דערמיט. ס'איז ווייניגער ווי פיר טפחים, יא?

יא, ס'מוז זיין זייער קליינטשיג. עפעס א קליינע סטרוקטור. קיינער מאכט נישט... איך מיין, אויב ס'איז דא אזא סטרוקטור, איז עס עפעס פאר א געיט, איך ווייס שוין וואס, פאר עפעס פאר א יוד, אבער... איז דאס די ווארט. יא. יא.

רבי חיים, **"עבר רשות הרבים, או עבר כרמלית למעלה מעשרה"** — זיי האבן דאך געשמועסט אז רשות הרבים גייט ביז עשרה. העכער פון דעם איז נישט רשות הרבים. די זעלבע זאך כרמלית. זאגט ער יעצט, וואס איז העכער דעם? די זעלבע זאך, **"עבר כרמלית"** — האבן מיר געשמועסט גייט ביז עשרה. וואס איז העכער דעם? אריין אין מקום פטור. אהה. זייער גוט.

און יעצט גייט דער רמב"ם אריינגיין מער... ניין, ער גייט נישט יעצט אריין אין כרמלית און מקום פטור. ער האט געוואלט אריינפארן אין כרמלית, ער גייט זיך צוריקדרייען צו רשות הרבים. און ס'איז דא נאך נישט געלערנט. עד כאן, לאמיר זיך אפשטעלן א ביסל די סעקונדע, איך קען קוקן דא ביי דיר, יא? מיר האבן געלערנט די פיר רשויות.

נוסח פון אנהייב פרק — "ארבע רשויות" אדער נישט

און מיר האבן גערעדט פאר די שיעור, איך האב עס נישט אויסגעזאגט, אז דער רמב"ם, אין די געדרוקטע שטייט די ערשטע אנהייב פרק **"ארבע רשויות לשבת"**. און אונזערע גירסא שטייט עס הייבט זיך נאר אן **"רשות הרבים, רשות היחיד"**, און נאכדעם זאגט ער אלע רשויות. פארוואס? ווייל רשות הרבים און רשות היחיד האבן מיר שוין געלערנט וועגן ביז יעצט, און זיי זענען בעצם פשוט. נאר ווען מ'דארף רעדן פון די נעקסטע צוויי, קומט א חידוש אז ס'איז דא פיר בעצם.

אבער איך האב געוואלט געמאכט זאל עס אויך זיין די אנהייב, ס'איז נישט... איך טראכט, איך בין מדייק אז בעצם זענען דא נאר דריי רשויות, ווייל מקום פטור איז נישט פשט אז ס'איז א רשות. די גאנצע פוינט פון אים איז אז ס'איז נישט קיין רשות. דאס וואס מ'רופט עס פיר רשויות, איז אזוי ווי מ'זאגט מ'זאל עס גרינגער צו מאכן צו פארשטיין. יא, אבער מקום פטור איז דאך גארנישט. די גאנצע פוינט פון אים איז אז ס'איז א פלאץ וואס איז א מקום. יא, מקום פטור, ס'איז נישט קיין רשות. ס'הייסט אפילו נישט רשות. רשות הרבים, רשות היחיד, כרמלית וואס איז גוט נישט פאר קיין נישט, און מקום פטור וואס איז אפילו נישט קיין מקום.

הקדמה צו די קומענדיגע הלכות

עניוועיס, דאס איז וואס דער רמב"ם וועט טון. ער גייט אונז געבן די ד' רשויות. אז זיי זענען בתוך פתח אין רשות הרבים, ווייל ס'איז נישט שייך אזא זאך, אבער זיי ווערן בטל. דאס הייסט, מיר האבן פריער געלערנט פון צד רשות הרבים, אדער וואס מ'רופט מקום הפטור ברשות הרבים, וואס האט א דין כרמלית, ס'איז יא עקסטער. יעצט גייען מיר לערנען פון פארשידענע אופנים וואס ס'איז דא א מקום, עפעס א חילוק אין רשות הרבים, אבער ס'ווערט נישט אנדערש, ס'איז בטל אין רשות הרבים.

ער גייט זאגן אויף א פלאץ אין רשות הרבים און אין רשות היחיד, וואס א מענטש וואלט געקענט טראכטן אז ס'איז א כרמלית אדער א מקום פטור, ווייל ס'איז דאך נישט געהעריג רשות הרבים אדער רשות היחיד, אבער אויב ס'האט הלכה'דיגע ריזענס, ווערט עס א חלק פון רשות הרבים און רשות היחיד. דעריבער גייט ער צוריק צו מסביר זיין די הלכות פון כרמלית און מקום פטור.

הלכה ט: מקום שיש בגובהו תשעה טפחים מצומצמים ברשות הרבים

Speaker 1:

ער זאגט אזוי: **"מקום שיש בגבהו תשעה טפחים מצומצמים, לא פחות ולא יותר, ברשות הרבים"** — איינער האט אזא שטיקל, אויף די רשות הרבים איז דא א שטיקל בערגל. ער זאגט נישט אז ס'איז שייך דא, אבער אויבן איז דא א שטיקל עפעס, אבער ס'איז הויך ניין טפחים, פונקטליך ניין טפחים, ברשות הרבים, **הרי הוא כרשות הרבים**, ווערט עס א חלק פון די רשות הרבים. דאס הייסט, אויב וואלט עס געווען אביסל העכער, וואלט עס געווען צען, וואלט עס געווען א רשות היחיד, און אויב וואלט עס געווען אביסל קלענער, וואלט עס געווען א חלק פון די רשות הרבים. דאס איז עס, ווייל ס'איז נאר תשעה טפחים מצומצמים, הרי הוא כרשות הרבים.

אבער דער חילוק איז אזוי, **"ואין משגיחין על מדת ארכו ומדת רחבו"** — מ'דארף נישט קוקן, משגיח זיין פונקטליך ווי לאנג אדער ווי ברייט ס'איז, **"בין רחב בין קצר, הרי הוא כרשות הרבים, והרבים מכתפים עליו"**.

פירוש: "מכתפים עליו" — באקוועמליכקייט פאר די רבים

אזא סארט פלאץ איז א פלאץ וואס ס'קומט פונקטליך צוניץ, די סייז פון תשעה טפחים מצומצמים איז א פלאץ וואס מענטשן קענען נוצן "לכתף". "לכתף" מיינט "מכתפים עליו", ער מיינט עפעס וואס האט צוטון מיט די כתף, מיט די אקסל. מענטשן וואקן אין רשות הרבים און מ'שלעפט פעקלעך, און מ'קען דארטן זיך אפרוען, זיך אנלאנען, אדער זיך העלפן מיט די פעקלעך, עפעס נוצט מען עס פאר די באקוועמליכקייט. ממילא, איז עס א פלאץ וואס די רבים נוצט עס, קוקט מען עס נישט אן ווי ס'איז אן עקסטערע סטרוקטשער אין רשות הרבים. אבער קוקט עס אן ווי ס'איז א furniture פון די רשות הרבים, ווי ס'איז עפעס אין די רשות הרבים וואס איז צוגעשטעלט פאר די עולם.

אויב ס'איז יתר על תשעה או פחות

"אבל אם היה יתר על תשעה או פחות", אלא דאס איז נאר אויב ס'איז אין די גובה איז תשעה טפחים מצומצמים, אבער אויב ס'איז העכער פון דעם אדער נידריגער פון דעם, איז עס שוין זיין אן אנדערע קאטעגאריע. האט ער זיך געוועגדט אזוי, **"אם היה ארבעה על ארבעה או יתר"**, אויב ס'איז ברייט ארבעה על ארבעה איז א רשות היחיד, ווערט עס כרמלית. **במה דברים אמורים? בארבעה על ארבעה.** אויב איז עס א קלענערע זאך וואס האט נישט קיין ארבעה על ארבעה, איז עס א מקום פטור.

פארוואס? פארוואס איז נישט קיין... דעמאלטס איז עס א מקום פטור. דאס איז די מקום פטור איז נאר ווען ס'איז...

דיון: פארוואס דוקא תשעה טפחים מצומצמים?

Speaker 2:

יא, דאס פארשטיי איך, אבער אויב ס'איז יתר על תשעה, מיט אנדערע ווערטער, אויב ס'איז עשר, און איך רעד נישט יתר על תשעה מיינט ער פון ניין ביז צען? פרעג איך, אויב ס'איז צען טפחים און ארבעה על ארבעה, איז עס רשות היחיד, איז עס אפילו א כרמלית. דאס וואס ער זאגט יתר על תשעה או פחות, מיינט ער פחות, אדער יתר אבער ס'האט נישט קיין צען טפחים?

Speaker 1:

מסכים?

Speaker 2:

איך בין נישט זיכער.

Speaker 1:

פארוואס נישט?

Speaker 2:

איך פארשטיי נישט, ווייל וואס זאל טאקע זיין די חילוק? פארוואס א מענטש קראצט זיין רוקן, טשעקט ער צו ס'איז עקזעקטלי א סארט שטח?

Speaker 1:

נאכאמאל, ווארט ווארט ווארט, יעצט פרעגסטו א קשיא אויף די הלכה.

Speaker 2:

ניין, איך פארשטיי נישט, על כל פנים עפעס פעלט אונז נאך די בעל המאור.

Speaker 1:

איך פארשטיי זייער גוט. די תירוץ איז אז ס'איז דא אזא סארט שטעקן, אזא סארט ציה, אין האנט איז נישטא, אפשר ס'בלייבט נאר די הלכה לענין פארמאל אז דאס איז די שיעור, אבער ס'דארף זיין אזא סארט שטעקן וואס מ'לייגט אריין אין רשות הרבים כדי מ'זאל מכתף זיין דארט. דער וואס בויעט די רשות הרבים, אין זיין ארדער פאר די בויער, שיקט דאס. און דאס איז פונקט אין אזא אופן, אויב ס'איז צו קליין איז עס פאטל, אויב ס'איז צו גרויס איז עס רשות לעצמה, צו הויך, ווייל די עיקר איז די הויכקייט, ווייל מענטשן גייען, דארפן עס פיטן אין די הויכקייט. אויב ס'איז נישט די סארט כלי, גייט מען צוריק צו די נארמאלע הלכה, סך הכל יוצא מן הכלל. די וועג וויאזוי איך האב עס מגדיר געווען די יוצא מן הכלל איז ביי די נוסח פון פונקט ניין טפחים. דו ווילסט קענען זאגן אנדערש, אויב ס'האט א האק, וואס מ'הענגט דארט די ברית קעיס. איך ווייס נישט, אנדערע זאכן, אזוי האבן זיי מגיד געווען די זאך. אבער איך פארשטיי עס. איך וויל נאר וויסן אויב ס'איז מער ווי צען, לכאורה איז עס רשות היחיד, אזוי מיין איך. ס'מוז זיין, זיי האבן זיך נישט געלערנט. בפירוש, ד' על ד', איז רשות היחיד.

Speaker 2:

אקעי.

הלכה ט: גג הסמוך לרשות הרבים בתוך עשרה טפחים

Speaker 1:

ווייטער זאגט ער אזוי, **גג הסמוך לרשות הרבים בתוך עשרה טפחים**, אין רשות הרבים שטעקט זיך אריין א גג פון א דערנעבנדיגע הויז צו וואס, און בתוך עשרה טפחים, ס'איז עשרה טפחים ווייט פון וואו די רבים דרייען זיך, איז אויך ווערט עס א פלאץ וואו מענטשן קומען מכתף זיין, ווייל אין עשרה טפחים הייסט עס געאייגנט פאר מכתף זיין. **אסור לטלטל לגג**, טאר נישט דער מענטש וואס וואוינט אין דער הויז לעבן דער גג, ער וואלט געטראכט אז

דער גג איז רשות היחיד, אבער אזוי ווי ס'איז אזוי נאנט צו רשות הרבים, און דער עולם ניצט עס לכתף, טאר ער נישט מטלטל זיין דארטן. **אסור לטלטל לגג עד שיעשה לו סולם קבוע לעלות בו.** ער זאל מאכן, אז אויב מאכט ער א סולם קבוע, ער לייגט דארט אראפ א לייטער באופן קבוע, אז דער עולם זאלן זען אז דער פלאץ איז, אפילו אויב זיי ניצן ס'ערשטער, און זיי וועלן ווייטער אפשר אפילו זיי וועלן ווייטער מכתף זיין, אבער זיי וועלן וויסן, דער לייטער וועט זיין א רמז אז איינער ניצט עס, דא איינער איז דאך, איינער גייט ארויף און אראפ, און מיט דעם וועט עס ווערן מותר. טייטש דעמאלטס איז עס גענוג א גילוי דעת אז די מענטשן וואס מכתף זיין וועלן נישט טוישן, ס'וועט נישט אוועקנעמען די קאטעגאריע אז ס'איז ווייטער א רשות היחיד.

דיון: "אסור" נישט "חייב" — צי ס'איז כרמלית?

:Speaker 2

אבער ער זאגט נישט אסור אז ס'ווערט א רשות הרבים, ס'קען זיין אז ס'איז אסור אז ס'איז א חשש רשות הרבים, ער זאגט נישט חייב. לכאורה איז עס מיט די רבי'ן. ער זאגט זייער אזוי? פארוואס העלפט א סולם קבוע?

:Speaker 1

אקעי, די סולם קבוע וואלט איך געזאגט, דאס מאכט עס פאר רשות היחיד. ס'מאכט נישט ממש, ס'טוישט נישט די רשות, נאר ס'איז א זכר, אז דו זאגסט אז ער האט דעקלערט בעלות דערויף. די שאלה איז וועמענס איז די גאנג? אויב די בני החצר, די מענטשן וואס וואוינען דארט לייגן א סולם, האבן זיי דעקלערט אז ס'איז זייערס. אם לאו, ווערט עס פארט פון רשות הרבים.

:Speaker 2

ניין, אבער איך זאג פון די עשר, ס'זעט אויס אז ס'איז נישטא קיין דין רשות הרבים. ס'איז אפשר... ווייל איך וויסן, מקום פטור מיינט מקום מותר אדער נאר מקום פטור? ווייל אויב ס'איז פטור... דאס הייסט, מקום מותר מיינט א פלאץ וואו מ'מעג, לאמיר זאגן. ווייל אויב ס'איז נישט קיין רשות הרבים, נאר מ'טאר נאר נישט לכתחילה, עפעס וואס מ'טאר נישט ווערט עס כרמלית אדער... אזוויי כרמלית. ס'איז דאך דא א דין כרמלית. אבער די דין איז ווייל ס'זעט אויס ווי א רשות הרבים. אבער ס'איז אסור, נישט חייב. וואס איז די חילוק?

:Speaker 1

ענִי רשות הרבים דרבנן קענסטו רופן כרמלית אויב דו ווילסט, אבער דאס איז שוין א קוועסטשען אויף ליינס. ס'איז אנדערש ווי... כרמלית איז א מין שטח לעצמו וואס מ'האט געגעבן א דין אז מ'איז מחמיר ווי א רשות הרבים אין געוויסע זאכן. אבער דא זאגט מען אז ס'איז א מין רשות הרבים, ס'איז נאר נישט קיין דאורייתא'דיגע רשות הרבים.

:Speaker 2

טרו, אבער דאס האבן מיר שוין געלערנט, אז ווען מ'זאגט די ווארט כרמלית, האט עס אזוויי אן אריגינעלע מינינג, וואטעווער א כרמלית איז, אדער אזוויי דו זאגסט אז ס'איז אן עכטע כרמלית. אבער למעשה, ענִי רשות הרבים דרבנן רופן אונז כרמלית אין די ענד, אזוויי די גמרא זאגט אויף פחות מי'.

הלכה י: עמוד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה

:Speaker 1

זאגט די רמב"ם ווייטער, **"עמוד ברשות הרבים"**... אה, ער זאגט די פירוש. א פאול, יא, ער גייט שוין זאגן. א פאול אין רשות הרבים, אבער ס'איז יא גבוה עשרה. ס'איז נישט אונטער די עשרה וואס מענטשן וואלטן נאך אויף דעם געקראצט זייער רוקן. ס'איז העכער עשרה ורחב ארבעה, **הרי זה רשות היחיד.** אזוויי יעדע זאך וואס איז גבוה עשרה ורחב ארבעה, איז א רשות לעצמו.

יתד כל שהוא אין עמוד

איז אזוי, אבער וויאזוי קען מען אפהרג'ענען אזא זאך? א מענטש מיינט ער האט געכאפט א שטיקל רשות היחיד. אבער אויב ער לייגט אריין א יתד כל שהוא, אויבן פון די עמוד שטעלט ער אריין א נאגל'ך, **אפילו אינו גבוה שלשה**, אפילו די נאגל'ך זענען נישט גבוה שלשה... ער מיינט צו זאגן, די נאגל איז הויך, איז סמוך לג' מעורב. לכאורה די נאגל ווערט אזוי בטל צו די קרקע וואס אין עמוד. אה, ס'איז בגובהו מיינט נישט אויבן פון די עמוד, בגובהו מיינט לפיכך אויבן. בגביו מיינט ביי די זייט, דארטן ווי די גובה גייט ארויף, דאס מיינט ער זאגן, נישט ווערסעס אויף די ברייט פון אויבן פון דער עמוד.

אפילו אויב ס'איז אונטער די שלושה, אבער **הואיל וראוי ליתלות בו יתדות להשתמש בו**, מענטשן גייען זיך נוצן די יתדות, איינמאל ס'איז דא אזא יתד גייען מענטשן זיך מאכן באקוועם און אויפהענגען אויף דעם זייערע פעקלעך אדער וואס.

הלכה י (המשך): יתדות בעמוד ברשות הרבים

:Speaker 1

הרי זה ממעטו. איז די יסוד איז אזוי ווי מ'מעט פון די שטח, **ונעשה כרמלית. ואין מודדין אלא מן היסוד ולמעלה.**

טייטש, אונז קוקן אן די יסוד ווי דאס איז א סימן פאר די בני רשות הרבים אז דאס איז עפעס וואס מ'קען נוצן, ווייל ס'קומט פראקטיש צוניץ, מ'זאל קענען מקצר זיין. ממילא, ס'איז נישט מבטל, ס'מאכט עס נישט פאר רשות הרבים, אבער ס'מאכט אז ביז וואו די יתד איז קוקן יא מענטשן אן ווי רשות הרבים, ווי א רשות הרבים. ממילא בלייבסטו נאר מיט די שטח פון די נאגל און ווייטער. ממילא, ס'פעלט פון די שטח און ווערט עס א כרמלית, ווייל יעצט ווערט עס אן עמוד וואס איז נישט גבוה עשרה ורחב ארבעה, נאר גבוה וויניגער ווי עשרה.

ואין מודדין אלא מן היסוד ולמעלה. זאגט ער, **אפילו מילא כולו יתדות,** וואס דאס הייסט אז ער האט געלייגט איבעראל, ער האט געלייגט אויף די גאנצע עמוד נעגלעך, הוקס, **הרי זה נתמעט גובהו**, איז וואו דו לייגסט א נאגל, ביז וואו די נאגל איז רעכנט מען נישט ווי אן עקסטערע רשות, מ'רעכנט עס ווי רשות הרבים.

סאו ממילא אויב האסטו געלייגט איבעראל יתדות, וועט די גאנצע שטח זיין, וועט נישט הייסן א רשות היחיד. ער זאגט נישט אז ס'ווערט ממש רשות הרבים, אפשר ווערט די גאנצע זאך א כרמלית, ס'שטייט "נעשה כרמלית" בפירוש.

דיסקוסיע: פארוואס כרמלית און נישט רשות הרבים?

:Speaker 2

אבער דא איז אביסל אינטערעסאנט, ניין, ווייל דארטן די ווארט כרמלית איז ווייל מ'מעט עס. אויב מילא בלייבסטו נאר מיט די שטח וואס איז פון די נאגל און העכער. אבער אויב מילא כולו יסודות, האב איך אפשר געטראכט צו מאכן די גאנצע זאך פאר א תשמיש פאר רשות הרבים, ווערט עס אזוויי די עמודים וואו מ'זיצט אויף די רשות הרבים. קען זיין אז ס'איז די זעלבע זאך?

:Speaker 1

ניין?

:Speaker 2

וואס איז די דין? ס'ווערט א כרמלית, און וואס איז די דין?

:Speaker 1

מדרבנן האט מען נישט געטארט טראגן פון די רשות הרבים אהין, און פון אהין צו די רשות הרבים.

:Speaker 2

ניין. וואס איז די דין פון א כרמלית? פון די רשות הרבים?

:Speaker 1

נעמט מען נישט מדרבנן. ס'הייסט נישט קיין רשות הרבים.

Speaker 2:

יא, אבער ס'איז דאך אן איסור מדרבנן צו טראגן פון פחות מד' אמות פון א רשות הרבים צו א כרמלית, אויב איך געדענק. סאו ס'מאכט א דיפערענץ. איז דאס נישט אזוי? א כרמלית וואס איז סמוך לרשות הרבים, וואס איז די דין?

Speaker 1:

נישט קלאר. דער רמב"ם זאגט יא, ס'איז דא א... מ'טאר נישט לייגן פון א כרמלית צו רשות הרבים.

Speaker 2:

אקעי, וועלן מיר שוין זען. ס'איז אפשר נישט. וואס איך וויל וויסן, דער נסמך גבוי, איז דער פלאץ הייסט...

Speaker 1:

אקעי, אונז וויסן נישט וואס דער פלאץ הייסט. וואס עס שטייט דא איז אז ס'איז בפירוש אז ס'ווערט א כרמלית?

Speaker 2:

ניין, ס'איז נישט ממש בפירוש. ס'איז אזוי, דער שואל פרעגט אויב ס'איז נתכרמל, אבער ער האט געזאגט... ס'איז אן עצה ממה נפשך אויב ס'איז נתכרמל.

Speaker 1:

זייער גוט. ס'ווערט ווייניגער, ס'ווערט זייער קליין. ס'רעכנט, אויב ס'איז גארנישט, אפשר בלייבט גארנישט.

Speaker 2:

אפשר בלייבט גארנישט, אפשר איז עס נישט גענוג. אפשר בלייבט זערא. ער זאגט נישט ממש...

Speaker 1:

יא, אבער כולו... ער מיינט יעדע אינטש, אבער אפשר בלייבט שוין נישט גענוג א שטח פאר זיך. וואטעווער ס'איז דא, וואס איז די דין פון יענע שטח? ס'קען זיין, ער ברענגט אז די נסמך... סארי, מלא כולו איז בעצם א חידוש, ווייל געווענליך מלא כולו זאגט מען אז מ'קען עס נישט ניצן. ווייל ווען ס'איז דא איין האק, קען מען עס ניצן. א גאנצע זאך מיט האקס, קענסטו נישט גארנישט אנהענגען.

Speaker 2:

ניין, ער מיינט נישט... ס'איז פארקערט. ער זאגט די הייליגע... ניין, ער מיינט נישט כולו יסודות, ער מיינט אז ער האט געלייגט וויפיל יסודות מ'דארף, אבער יעדע פאר אינטשעס איז דא א האק.

Speaker 1:

ניין, גוט. אבער פאר סאם ריזען, מענטשן רופן עס. די אלע אידן וואס האבן געלערנט גמרא, וואס זיי וויסן פון וואו דער רמב"ם קומט, זיי זאגן אזוי טייטש. סאו... וואס איז א פשט?

Speaker 2:

אקעי. דו זאגסט אז ס'איז גארנישט אנדערש?

Speaker 1:

איך ווייס נישט. דער רמב"ם זאגט דאך זייער קלאר, ער שרייבט **"תולים בו את היסודות ומשתמשים בהם"**. אבער נוצט עס יא.

Speaker 2:

זייער גוט. ער שרייבט אז מען קען, יא, נאך אלץ אביסל נוצן. ער שרייבט דאס וואס ער רוקט עס. ס'קען נאך אלץ. אזוי איז ער מסביר די...

Speaker 1:

אזוי איז ער מסביר. דער גאנצער טור בכלל, וואס לערנט בכלל די גאנצע גמרא אנדערש. ס'איז נישט די פראבלעם. אבער דאס הייסט, די גאנצע הלכה איז מאדנע. לאמיר זיין קלאר. די גאנצע הלכה איז עפעס פאני. א יסוד, אזוויי מאיר וואס איז די טייטש אין די גמרא, רש"י, די ראב"ד, די אלע לערנען בכלל אנדערש פון די רמב"ם אין די גמרא. ס'איז בכלל נישט די חידוש וואס דער רמב"ם האט געהאט.

אבער לויט דער רמב"ם'ס טייטש לערנען די... סאו אויב האט ער אריינגעלייגט אזא יסוד, איז יענע פלאץ וואס האט דאס געמאכט אויס רשות היחיד, ווערט עס א כרמלית. דער רמב"ם זעלבסט וואלט געמאכט סענס אויב דו זאגסט אז א יסוד מאכט די גאנצע זאך אזוויי דו זאגסט, אז ס'מאכט עס פאר א רשות הרבים, ווייל דער רמב"ם זאגט נישט דאס. ער זאגט ס'ווערט א כרמלית.

Speaker 2:

זייער גוט. דאס הייסט, אנדערע ווערטער, און ער זאגט נישט נאר ער זאגט נישט דאס, ער זאגט אויך נישט אז די יסוד מאכט די גאנצע זאך אונטער אזוויי די אמה שמקפת הכל. דאס וואלט געמאכט זייער אסאך סענס. מיר האבן געלערנט אז ס'איז דא אזא זאך ווי אן אמה, און דאס איז די אמה וואס באלאנגט פאר די רשות הרבים. אבער דער רמב"ם זאגט נישט דאס. ער זאגט נאר, מ'הייבט אן צו רעכענען אנדערש די נאמבערס. ס'איז זייער פאני. פארוואס? פארוואס זאל מען נישט זאגן אז ס'ווערט א... א... אזוויי א שימוש רשות הרבים?

Speaker 1:

יא. אבער דו ווילסט לערנען ביי די כלאי, אבער וואס קומט אריין כלאי? ס'איז נישט קלאר.

Speaker 2:

אקעי. בקיצור, ס'איז אלעס ווייל דער רמב"ם האט לכתחילה געלערנט די גמרא אנדערש ווי רוב אנדערע ראשונים, און מ'פארשטייט נישט אפילו וואס דער רמב"ם האט געמיינט. איך ווייס נישט. ס'איז נישט נוגע די הלכות עניוועיס, רייט? מ'דארף טשעקן. פארוואס מיר זוכן די רשות הרבים'ס. שוין. ס'איז נישט מקדש רשות הרבים'ס עניוועיס היינטיגע צייטן, לויט די מפורשים.

הלכה יד: חור רשות היחיד וחור רשות הרבים

Speaker 1:

אקעי, ווייטער. **חור רשות היחיד**, יעצט גייט ער אונז זאגן וואס טוט זיך מיט... ס'מאכט זיך א לאך אין די... אין א וואנט אדער וואס. איז **חור רשות היחיד, א לאך אין די רשות היחיד, הרי הוא כרשות היחיד.**

אבער ס'איז נישט אזוי אז איבעראל וואו ס'איז דא א לאך רעכנט מען ווי די פלאץ ארום די לאך, ווייל **חור רשות הרבים אינו כרשות הרבים, אלא אם כן יש בו ארבעה על ארבעה**, ס'ווענדט זיך ווי גרויס די לאך, **כיצד.**

סאו לכאורה, לאמיך נאר טרייען צו טראכטן, וואס איז די חילוק? די חילוק איז לכאורה פשוט. א רשות היחיד באלאנגט פאר איין מענטש, איין מענטש איז די חור באלאנגט אויך פאר אים, ס'איז פארט פון זיין רשות. אבער די רשות הרבים זעען מיר דא אין די אלע הלכות, ס'איז דא א תנאי אז רשות הרבים הייסט נאר די פארט וואס די רשות הרבים נוצט.

ס'צייגט דיר אז ווי א... וויאזוי זאל איך זאגן, רשות היחיד האט נישט קיין... מיר גייען לערנען מדרבנן מצוות עירוב, אבער רשות היחיד האט נישט קיין גדר אז די יחיד דארף עס קענען נוצן. די גאנצע רשות היחיד איז פארט פון רשות היחיד ביז די רקיע, יא? משא"כ רשות הרבים, למשל רשות הרבים איז נאר ביז צען טפחים, ווייל רשות הרבים דארף ממש... ס'דארף זיין נישט מוקף מחיצות, אבער אויך דארף עס זיין א פלאץ וואס האט אזא צורה וואס די רבים קענען נוצן. טאמער נישט, הייסט עס אויס רשות הרבים. דו ביסט מסכים?

Speaker 2:

בערך. אבער איך ווייס נישט וואס איז די חידוש פון חור, ווייל חור ווערט אזא מין בור. ס'איז דא א בור וואס ווערט גערופן א בור, און ס'איז דא א בור וואס ווערט גערופן א חור. וואס רעדט מען דא פון, רייט?

Speaker 1:

זיי זאגן דאך, נישט א חור, א חור מיינט אזויווי די... די וואנט, לאמיר זאגן. איך מיין ווען חור מיינט אין א וואנט.

Speaker 2:

אין די וואנט פון וואס? וואס איז לעבן די רשות הרבים?

Speaker 1:

יא.

Speaker 2:

אדער אין רשות היחיד?

Speaker 1:

יא. א לאך אין א וואנט, נישט א לאך אין די פלאר. סאו א חור און א בור איז די זעלבע זאך. ער זאגט אז פונקט ווי ס'איז דא א שטח אין די רשות הרבים ווערט א רשות היחיד, אדער אין א כרמלית, איז די זעלבע זאך, ס'איז נישט קיין חילוק צו די חור איז אראפ אדער ס'איז אין די זייט אין א וואנט.

Speaker 2:

יא יא, דו ביסט גערעכט לכאורה אז א רשות היחיד... אז א בור אין רשות היחיד איז אויך א בור. דו ביסט ��ערעכט לכאורה אז אין רשות היחיד ווערט עס נישט קיין עקסטרע רשות אויב ס'איז דא א לאך אדער א בערגל. אמת. אבער דא שטייט קלאר די חילוק פון רשות הרבים און רשות היחיד. דארט שטייט עס נישט קלאר. זעסט אז רשות הרבים... ווייל דו קענסט זאגן, אזוי ווי דער חור איז משמש רשות הרבים, איז ער רשות הרבים. דא האבן מיר אמוראים וואס האבן אזוי געהאלטן, זיי זענען נישט אפגעפרעגט, אזוי ווי אונז לערנען. ס'איז דא זאכן וואס זענען בטל, אבער מ'קען עס נוצן. איך ווייס נישט. דא שטייט אז ניין. און ענליכע נאמען, די דינים זענען נישט די זעלבע דינים פון יעדער... רייט. אבער חור ברשות הרבים איז נישט אויטאמאטיש רשות הרבים. ס'וועגדט זיך אין די סייז.

Speaker 1:

כיצד? ער איז קיינמאל נישט קיין רשות הרבים.

Speaker 2:

קיינמאל נישט. רייט. אדער איז ער א... ס'וועגדט זיך אין זיין סייז.

Speaker 1:

יא. ניין, אויב איז עס גאר קליין, איז עס א... איז עס בטל, איז עס נישט קיין חור, איז עס א חלק פון רשות הרבים. מיר רעדן פון א חור.

Speaker 2:

דו וועסט זען, אקעי. אט ליעסט עפעס.

די דריי שיעורים פון א חור ברשות הרבים

Speaker 1:

אם יש בו ארבע על ארבע וגבוה עשרה, האבן מיר שוין גערעדט לגבי בור און תל, זאל זיין די זעלבע זאך לגבי א חור, אז א מקום וואס איז ארבע על ארבע וגבוה עשרה, ווערט ער רשות היחיד.

ואם אין גבוה עשרה, הרי זה כרמלית, אזוי ווי מיר האבן געשמועסט.

ואם אין בו ארבע על ארבע, אויב ס'האט נישט קיין ארבע על ארבע, **הרי זה מקום פטור, והוא שגבוה שלשה, שכל פחות משלשה הרי הוא כארץ.** אויב איז עס גבוה פון שלשה און ס'האט נישט קיין ארבע על ארבע, דעמאלטס איז עס א מקום פטור.

דיסקוסיע: ווי קליין קען א חור זיין און נאך רעכענען ווי מקום פטור?

Speaker 2:

עד כאן ווייסן מיר וועגן זאכן וואס זענען בעיסיקלי זאכן אין רשות הרבים, וואס זענען יא אדער נישט... ער זאגט מיר שוין, אם אין בו מקום ארבע על ארבע, ביז וויפיל? דאס הייסט, יעדע חור האט אויטאמאטיש זיין מקום פטור? אויב ס'איז דא א קליינע לאך אין ענע וואנט אין ענע רשות הרבים, איז עס נישט קיין רשות הרבים? אינטערעסאנט.

Speaker 1:

יא, ס'איז אינטערעסאנט. ביי א בור האט מען נישט געזאגט אזא זאך. א פיצי בור ווערט נישט יעצט קיין בור. דאס הייסט, אויב ס'איז דא א קליינע... ערגעץ וואו אין רשות הרבים איז דא א פלאץ וואס ס'ווערט א טראפעלע טיפער אריין, ווערט עס אויס רשות הרבים, ווייל מ'דארף וואקן אביסל שיף? א רשות הרבים וואס גייט בארגיג, גייט מען זאגן אז ס'ענדיגט זיך די רשות הרבים ווען מ'דארף רעכענען לויט די...

Speaker 2:

ניין, ווייל דו ביסט דער וואס איז אנגעקומען מיט די איידיע אז א חור און א בור זענען ענליך. זיי זענען עכט אין גאנצן אנדערע זאכן. די איינציגסטע ענליכקייט איז אז... די איינציגסטע ענליכקייט איז אז דא זאגט מען אז א חור האט אויך... די זעלבע דריי שיעורים וואס מאכט די דריי אנדערע שיעורים, אבער בעצם א חור איז א גאנצע אנדערע זאך. א בור איז נאר אויב ס'איז א בור.

Speaker 1:

ווי קליין? איך ווייס נישט ווי קליין. ווען איז עס אויס בור? איז עס טאקע נישט א גרודא רשות הרבים. ווי קליין? איך ווייס נישט. נישט קלאר. ווען איז עס טאקע א דריי טפחים?

Speaker 2:

ניין, אונז ווייסן אז ס'איז כרמלית. אויב ס'איז דא א לאך, איז עס יא.

הלכה י"א — שיעורי חור והרשויות השונות

Speaker 1:

יא, די איינציגסטע ענליכקייט איז אז דא זאגט מען אז א חור האט אויך די זעלבע דריי שיעורים וואס מאכט די דריי אנדערע רשויות. אבער בעצם א חור איז א גאנץ אנדערע זאך. א בור איז נאר אויב ס'איז א בור. ווי קליין? איך ווייס נישט. איך ווייס נישט, נישט קלאר. ווען איז עס א בור? ווען ס'איז דריי טפחים. מיין איך, אין באדעם, מיין איך אז ס'איז קרום. אויב ס'איז דא א לאך, איז עס יא א חילוק. פארשטייסט?

וואס האבן מיר געלערנט? בור דארף זיין, ווי גרויס דארף זיין דער בור? וואס הייסט? עניטינג, איזהו כרמלית, יא, אין רשות הרבים איז דאס? יא. א חריץ הייסט עס אויף אין די רמב"ם'ס שפראך, רייט? **ארבעה על ארבעה ועמוק משלושה.** אויב ס'איז וויניגער ווי ארבעה על ארבעה, איז עס א מקום פטור. און מי שלשה, וויניגער ווי שלשה. דאס איז דער שיעור. וויניגער ווי שלשה איז עס לבוד. אזוי ווי ס'גייט... נאר לבוד איז דיווארט, און נישט די ווארט אז ס'איז בכלל נישט עקסטער. ס'איז געטייטשט לבוד.

Speaker 2:

ניין, לבוד מיינט אפילו ווען ס'איז יא דא א קלארע בערגל.

Speaker 1:

אקעי, יא, גוט. ס'מיינט לבוד, אז מ'באמערקט עס נישט אזוי שטארק, יא. ר' יוסף, אז ס'איז גענוג נאנט, ממילא איז עס נישט קיין זאך פאר זיך. אבער ווען ס'איז זייער גוט, אז דער שיעור איז דריי טפחים. העכער, א בערגל וואס איז וויניגער ווי דריי טפחים איז עס טאקע בטל, אדער א לאך וואס איז וויניגער ווי דריי טפחים איז עס טאקע בטל. אבער אויב ס'איז מער ווי דריי טפחים, דעמאלטס וועגדט זיך, אויב ס'איז פיר טפחים ברייט, דעמאלטס איז עס א כרמלית. אויב ס'איז וויניגער איז עס א מקום פטור. דאס איז פסיעה. אויב ס'איז אויך צען טפחים טיף, דעמאלטס איז עס רשות היחיד. פארשטומט?

הלכה י"ב – דיני טלטול ברשויות אלו

Speaker 1:

יעצט גייט אונז דער רמב"ם זאגן וואס טוט זיך מיט די כרמלית און מקום פטור, וואס איז זייער גדר אין הלכה? וואס מעג מען יא און נישט טון? זאגט ער אזוי, אין אנדערע ווערטער, פון רשות היחיד צו רשות הרבים ווייסן מיר שוין בעיסיקלי אז מ'מעג נישט טראגן, ס'איז געשטאנען פריער אין פרק, אין די ערשטע פרק שטייט, רייט? י"ב, ס'איז דאך א מקום צו לערנען. וואס געשעט מיט די אנדערע רשויות בעצם?

זאגט ער, איז אזוי, **רשות היחיד ומקום פטור** זענען צוויי פלעצער וואו מען מעג **מטלטל זיין בכולן, אפילו היה אורך כל אחת מהן כמה מילין**, נישט קיין חילוק ווי גרויס ס'איז. אויב איז די רשות היחיד, א רשות היחיד קען זיין גרויס כמה מילין, מטלטלין בכולן. די זעלבע זאך מקום פטור. א מקום פטור קען נישט זיין כמה מילין, באט יא, איי מין, יא, חוץ יענע פאני לאנגע, לאנגע שמאלע זאך. זיי האבן געלערנט.

מקום המוקף שאין בו ארבע על ארבע

Speaker 1:

זיי האבן געלערנט אויך וועגן א **אפילו ארוכה כמה מילין**, יא, **מקום המוקף שאין בו ארבע על ארבע**. וויל געוויינליך די מקום פטור מוז זיין ווייניגער ווי ד' על ד', קען נאר זיין אויב ס'איז א מקום פון מחיצות, ס'איז זייער שמאל און לאנג, קען מען מטלטל זיין די גאנצע. יא.

דיני טלטול ברשות הרבים וכרמלית

Speaker 1:

אבל רשות הרבים והכרמלית, אין מטלטלין בהן אלא בתוך ארבע אמות. ואם העביר או הושיט או זרק, געטראגן אדער איבערגעגעבן צו א צווייטן, אדער געווארפן **חוץ לארבע אמות**, דא איז די חילוק, **ברשות הרבים חייב, ובכרמלית פטור, לפי שאיסור הכרמלית מדבריהם.** דאס וואס מ'האט געזאגט אז מ'מעג מטלטל זיין אין איר בתוך ארבע אמות איז מדבריהם, מדברי חכמים. און די סיבה איז **מפני שהיא דומה לרשות הרבים**, כרמלית האט ענליכקייטן צו רשות הרבים, ממילא איז דא א חשש **שמא תתחלף ברשות הרבים**, אויב א מענטש וועט מיינען אז מ'מעג טראגן דארטן, וועט מען צוקומען אויך צו טראגן אין רשות הרבים.

מלאכה שאינה צריכה לגופה בכרמלית

Speaker 1:

זאגט דער רמב"ם, **לפיכך**, איינמאל דו פארשטייסט מיט דעם, אז כרמלית איז נאר א דרבנן, די איסור צו טראגן אין כרמלית איז ווייל ס'איז דומה צו רשות הרבים, איז אזוי, **אם לא היה צריך לגוף הוצאה**, אויב דארף ער נישט די גוף הוצאה, ס'טייטש ער דארף נישט די מלאכה פון טראגן, ס'טייטש געוועגליך טראגן איז ער וויל א פלאץ זאל אנקומען פון איין פלאץ צו די נעקסטע פלאץ, דאס איז נישט נאך אן אנדערע וועג וויאזוי מ'טראגט, נאר דאס טראגן איז די מלאכה שאינה צריכה לגופה. אבער ווען מ'וויל נאר אז די זאך זאל נישט ליגן דא ווייל ס'שטערט, **כגון שהעביר קוץ בכרמלית כדי שלא יזוקו בו רבים**, ס'איז דא א דארן, יעצט האט ער אריינגעטראגן אין די כרמלית, ער האט עס געטראגן אין די כרמלית, לאמיר זאגן, צו די ווינקל פון די כרמלית, מ'זאל נישט ניזוק ווערן. א רשות הרבים מעג מען עס טון אפילו העברה ד' אמות, ווייל אגב מלאכה שאינה צריכה לגופה בדרך כלל איז חייב, אבער ווען ס'איז א דרבנן און מ'איז מיקל ביי... ווען ס'איז א דרבנן און ס'איז לצורך, לצורך שלא יזוקו בו רבים.

דיון: פארוואס איז דא א היתר?

Speaker 2:

סאו ס'איז זייער פאני, אזוי דארף מען נישט צוקומען צו די גופו הוצאה. רייט. דו דארפסט צוקומען צו די היתר פון מלאכה שאינה צריכה לגופה, נישט אז מ'דארף צוקומען, ס'טוט נישט גארנישט אויף, ווייל דער רמב"ם האלט דאך מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב. ער מאכט נישט אויס. אפשר ביי דרבנן איז דא אמאל א פטור, אפשר אזוי. אבער ס'איז זיכער אז אזוי ליגט מען נישט נאר עפעס לצורך, שלא יזוקו בו. אזוי ווי אונז לערנען אלעמאל דרבנן לאזן זאכן פאר א צורך שלא יזוקו בו וכדומה.

Speaker 1:

אפשר די ווארט איז, די לא צורך לגופו הוצאה, וועלן זיי יא גיין צורך לגופו הוצאה, ווייל זיי וועלן מורא האבן אז ס'איז דומה לרשות הרבים. וואס רעכנסטו אזוי, וואס איז אזא צורך אדער שלא היזק וואס איז יא וועגן די גופו הוצאה? למשל, ער וויל טראגן אין א כרמלית א זאך וואס איז וויכטיג, ער וויל טראגן א מעדיצין, נישט פאר א סכנה, ער וויל טראגן א מעדיצין וואס איז אין א כרמלית. ס'איז דאך א צורך, ס'איז א צורך הרבים, ער וויל טראגן א סידור פאר הרבים אין די כרמלית.

Speaker 2:

סאו דארף מען וויסן פאר וואס. אויב זאגסטו אז מלאכה שאינה צריכה לגופה מאכט נישט אויס לויט'ן רמב"ם, ס'קען האבן צו טון מיט די שבות דשבות. רייט. אז ווען ס'זעט אויס ווי הוצאה, מ'זעט א מענטש טראגן, מ'זעט א מענטש טון הוצאה, וועט מען טון הוצאה ברשות הרבים. אבער ווען ס'זעט נישט אויס ווי הוצאה, ווייל מ'זעט אים ער איז פשוט א קוץ, רייט. אזוי מאכט סענס. **וחיים וכל כיוצא בזה.** דאס הייסט אנדערע סארט היזק, אבער דער רמב"ם זאגט "כיוצא בזה" מיינט ווען איינער איז צורך לגופו או למקומו. אויב איז צורך לגופו, לכאורה איז נישט דא קיין היתר, אפילו דו האסט דא א צורך לכאורה. ווייל דעמאלטס איז עס נישט געווג אנדערש, דעמאלטס איז עס ווייטער מתעסק. וויאזוי זאגסטו די פשט?

Speaker 1:

אקעי. איז וואס ווייסט מען? אה, און שפעטער גייט דער רמב"ם זאגן אז אויב איז דא א קוץ ברשות הרבים, טאר מען עס נישט מוציא זיין נאר פחות פחות מד' אמות. און אין כרמלית מעג מען געהעריג. אקעי. וואס איז די פראבלעם? איך האב א פראבלעם? ניין, די יעצט איינער וואס איז צורך לגופו בלייבט מיר אביסל אפן וואס מ'דארף בעסער פארשטיין.

דיני מקום פטור – אריין און ארויסטראגן

Speaker 1:

אה, ווייטער זאגט ער, **כשם שמותר לטלטל בכל מקום פטור**, איז ביז יעצט האבן מיר געלערנט אז אינעווייניג אין א מקום פטור, אזוי ווי אין א רשות היחיד. זאגט ער, מקום פטור איז עפעס וואס איז נאך גרינגער, ווייל **כשם שמותר לטלטל במקום פטור, כך מותר להכניס מן רשות היחיד או מן רשות הרבים או מן הכרמלית.** פון א רשות היחיד טאר מען נישט טראגן צו א רשות הרבים אדער צו א כרמלית. אבער מקום פטור, וואס אינעווייניג מעג מען טראגן אזוי ווי אין א רשות היחיד, איז אבער גרינגער ווי א רשות היחיד, ווייל מ'מעג אויך טראגן פון רשות היחיד אדער פון רשות הרבים אדער פון כרמלית אהין.

דיון: וואס איז דער גדר פון מקום פטור?

Speaker 2:

וואס הייסט א מקום פטור איז בכלל נישט קיין עקסטערע מקום? מקום פטור איז עפעס א מקום וואס איז בטל צום פלאץ לעבן דעם, עפעס אזוי, יא? קען זיין, ווייל א מקום פטור איז געוועגליך אזא מין פלעצל. איך ווייס נישט אויב ס'איז בטל. איך ווייס נישט אויב ס'איז בטל. אויב ס'איז ממש בטל, וואלט עס געווארן רשות הרבים. אבער ס'בלייבט א מקום פטור, נאר ס'באקומט די דין פון די פלאץ לעבן וואו ס'איז, אדער וואס? אקעי, לאמיר זען. לאמיר זען.

Speaker 1:

ניין, ניין, ס'באקומט נישט די דין פון די פלאץ וואו ס'איז. לאמיר עס רופן אן עקסטערע רשות, נאר דאס איז מקום פטור, אז מ'מעג טראגן סיי אינעווייניג, און סיי מ'מעג טראגן פון די נעקסטע פלאץ אהין. און כרמלית איז פונקט פארקערט, טאר מען נישט ארויסטראגן ד' אמות אינעווייניג אין די כרמלית.

דאס איז די חומרא וואס די חכמים האבן געזאגט אז מ'זאל נישט טראגן מער ווי ד' אמות, וואס די רמב"ם טאר מען נישט טראגן מער ווי ד' אמות אין די כרמלית. און אויך טאר מען נישט טראגן פון די רשות היחיד אדער פון די רשות הרבים צו די כרמלית, אדער פארקערט, ארויסטראגן פון די כרמלית צו די רשות היחיד, אדער אריינברענגען צו די כרמלית פון די רשות היחיד אדער רשות הרבים. און די מוציא והכניס איז פטור, ווייל עס איז א איסור דרבנן, עס איז אסור אבער ס'איז פטור מדאורייתא.

דיון: קשיא פון פרי חדש — פארוואס טאר מען נישט טראגן פון רשות הרבים צו כרמלית?

Speaker 2:

אהה. שוין. איך פארשטיי נישט אבער עפעס וואס מ'האט געזאגט אז די כרמלית האבן די חכמים גע'אסר'ט ווייל ס'איז דומה צו רשות הרבים, אמת?

Speaker 1:

יא.

Speaker 2:

סאו פון רשות הרבים צו רשות הרבים טאר מען טראגן, אמת?

Speaker 1:

מ'מיינט מ'טאר נישט פחות מד' אמות. ריכטיג.

Speaker 2:

ס'איז נאר אביסל דומה, ס'איז נישט גענוג דומה. ס'זעט אויס ווי מ'טראגט. ס'איז ערגער ווי רשות הרבים, ווייל די רמב"ם זאגט מ'טאר נישט טראגן פון רשות הרבים צו א כרמלית.

Speaker 1:

ריכטיג. אפילו בפחות פחות, ער רעדט נישט דא אליך די ד' אמות, יא. ריכטיג. סאו ס'איז גענוג כאילו ס'איז רשות היחיד דעמאלטס, פארשטייסט?

Speaker 2:

יא, ווייל די חכמים גייען דאך נישט מקיל זיין מער ווי... די חכמים האבן דאך מחמיר געווען אין כרמלית, זיי האבן עס געמאכט ווי א רשות הרבים אז מ'טאר נישט טראגן. אבער אויב וועלן זיי זאגן אז מ'מעג טראגן פון רשות הרבים אהין, וואלטן זיי האבן געמאכט א קולא, יא? ווייל מ'זעט אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד, נאר ס'איז א כרמלית. זיי האבן עס נישט געזאגט לקולא. ריכטיג.

Speaker 1:

ניין, ס'וואלט נישט געווען רשות היחיד, ס'וואלט געווען א מקום פטור.

Speaker 2:

אהא. ער ברענגט אז דער פרי חדש האט געפרעגט די קשיא, און ער זאגט אזוי, פארקערט, דעמאלטס זאגט מען אפשר איז עס צו דומה צו רשות היחיד. איך הער. איך ווייס נישט. אממ... די מייסטע זאגן אפשר אז ס'איז אזוי ווי... מ'קען נישט מאכן גרינגער ווי אנדערע רשויות, עפעס אזוי. איך בין נישט זיכער. ווייל ס'איז דא פעלער ווי כרמלית ווען נישט אז ס'איז א גדר לעצמו וואלט עס נישט געווען א מקום פטור, נאר א רשות היחיד. מיר דארפן וויסן וועלכע כרמלית.

Speaker 1:

ניין, ס'קען נישט זיין. אה... לאמיר גיין, א כרמלית וואס... ס'קען נישט זיין, ווייל דעמאלטס זאלן זיי דאך האבן געמאכט א קהילה. זיי האבן נישט געמאכט קיין קהילה, ווייל זיי האבן זיך געזאגט אז מ'טאר נישט ארומגיין אין קדושת רה"ר אהין.

Speaker 2:

יא, אבער דו דארפסט האבן איין כרמלית וואס... מיט זיין פאטער. איי.

Speaker 1:

איך מיין, ס'שטייט דאך אין מגן אברהם, ס'שטייט אין רמב"ם אזוי. איך גלייב נישט אז אלע כרמלית'ן זענען זאכן וואס זענען בעצם יאר.

כרמלית איז א חומרא, נישט א קולא

דו קענסט פרעגן ווער האט געמאכט די פונקטליכע חלוקה. לאמיר זאגן אז ס'איז דא וואס איז א טראפ אנדערש ווי דאס וואס באקומט א דין רשות היחיד, אדער א טראפ אנדערש ווי דאס וואס באקומט א דין רשות הרבים. נו, סאו די חכמים גייען נישט יעצט מקיל זיין און זאגן אז מ'מעג אריינטראגן אהין פון רשות הרבים. פארוואס? ווייל די חכמים האבן געזאגט אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד, און זיי זענען מחמיר געווען אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד, און ממילא טאר מען נישט טראגן אינעווייניג.

נאכאמאל, אביסל מער טראפ אנדערש ווערט טאקע א מקום פטור, רייט? ס'וועגדט זיך אין די מצב. מ'דארף זען וואס מאכט עס אויס. לאמיר זאגן א פלאץ וואס איז א כרמלית ווייל ס'האט נאר א בולע א בולע, ס'איז נישט גרעסער פון דעם, יא? ס'איז נישט הויך צען טפחים, ס'איז געגדר'ט, ס'איז נישט קיין רשות היחיד. נו? ס'איז נישט קיין רשות היחיד, ס'פעלט א טראפ פון זיין רשות היחיד. זאלסטו זאגן אז מ'מעג יעצט טראגן אהין פון רשות הרבים?

נו, וואטס די פראבלעם? חכמים האבן מחמיר געווען אז דאס זאל נישט האבן קיין דין רשות היחיד, און ממילא האבן זיי עס א נאמען געגעבן כרמלית, אז מ'טאר נישט טראגן אינעווייניג. אבער זיי זענען נישט מקיל געווען און געזאגט אז יעצט איז דא רשות הרבים. פארוואס זאל מען נישט טראגן אינעווייניג? ס'איז נישט מער רשות הרבים, ס'איז א כרמלית. נו, חכמים האבן געזאגט אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד. וואלט אז ס'איז א רשות היחיד און מ'מעג טראגן. מ'טאר נישט טראגן ווייל ס'איז א כרמלית. אבער זאגן אז מ'טראגט פון רשות הרבים אהין, וואלטן זיי דאך מיקל געווען.

איך זע נישט קיין מאל ווי ס'איז א קולא. ס'איז דאך קיין שום זאך וואס וואלט געווען אנדערש אין א רשות היחיד. אויב ס'וואלט געווען א רשות היחיד, וואלט מען געמעגט טראגן אויף דעם פלאץ. זייער גוט, אבער דאס איז נישט די סטארי פון די כרמלית. ס'איז דאך אויך ווען דאס איז די סטארי פון די כרמלית. א כרמלית איז א פלאץ וואס ס'פעלט עפעס פון זיין א רשות היחיד.

Speaker 2: פארשטייסט נישט וואס דו זאגסט. ס'איז נישט גענוג גרויס פאר א רשות היחיד.

Speaker 1: נו, ס'איז נישט קיין קולא. די חכמים האבן געמאכט א כרמלית. די חכמים האבן נישט געמאכט א רשות היחיד. רשות היחיד איז געווען דאורייתא. פון וואו קומסטו אז די חכמים האבן געמאכט א רשות היחיד? די חכמים האבן נישט געמאכט א רשות היחיד. רשות היחיד איז פון די תורה. די תורה האט געזאגט, אדער די חכמים זאגן אז די תורה האט געזאגט, האו עוועט ס'איז, אז א זאך וואס איז נישט צען טפחים הויך איז נישט קיין רשות היחיד. וואס איז עס? וואלט געדארפט זיין א מקום פטור. אבער טאמער ס'איז ברייטער ווי פיר טפחים, קומען די חכמים און זאגן ס'איז כרמלית.

אמת. מדאורייתא איז דאך אייגנטליך ברייט ווי פיר טפחים און וויניגער, ביידע זענען א מקום פטור. קיינער איז נישט קיין רשות היחיד. און די חכמים זאגן ס'איז א כרמלית.

Speaker 2: דו ווילסט זאגן אז ס'איז ענליך.

Speaker 1: דאס קענסטו יא זאגן, ס'איז גענוג ענליך. דו טרעפסט מיר א קעיס, די אמה וואס איז נאך נישט קיין צען טפחים, זאגסטו ס'איז גענוג ענליך צו א רשות היחיד אז מ'קען פארשטיין אז א כרמלית זאל אויך האבן חומרות כאילו ס'איז א רשות היחיד. אקעי, דאס קען זיין.

ס'איז טאקע, למעשה איז א כרמלית א חומרא. ס'איז טאקע, די חכמים מיט'ן מאכן כרמלית האבן געמאכט אז מ'זאל נישט זיין חייב מיט'ן טראגן אהין, אבער אויף א רשות הרבים מעג מען טראגן אין רשות הרבים פחות פחות מד' אמות, און אין א רשות היחיד מעג מען טראגן געהעריג אין די רשות

היחיד, און אין כרמלית טאר מען נישט. ס'איז זיכער אז כרמלית איז א חומרא, נאכאמאל. ס'איז זיכער נישט קיין קולא. ווייל אגען, מדאורייתא וואלט מען געמעגט לכתחילה טראגן צו איר און אין איר און אלעס. ס'וואלט געווען א מקום פטור. כרמלית איז א זאך וואס איז אמאל געווען א מקום פטור, כביכול, פאר די חכמים האבן עס גע'אסר'ט, לאמיר זאגן. און זיי מאכן א חומרא. דאס איז זיכער אז זיי מאכן א חומרא.

די שאלה איז נאר געווען, אז אויב דו זאגסט אז א כרמלית איז אזוי ווי רשות הרבים, אזוי ווי דער רמב"ם האט געזאגט, דארף זיין מותר צו טראגן פון רשות הרבים לתוכה. ער טייטשט אז ס'איז נישט מדויק, ס'איז דומה צו רשות הרבים און לפעמים דומה צו רשות היחיד. דאס איז וואס דו זאגסט, בעיסיקלי. על כל פנים, ס'שטייט נישט אזוי אין רמב"ם, באט אפשר איז עס אמת. אקעי.

הלכה יד: המוציא מרשות לרשות וכרמלית באמצע

זאגט דער רמב"ם ווייטער, סעיף י"ד: **המוציא מרשות היחיד לרשות היחיד, או מרשות הרבים לרשות הרבים**, דאס איז מותר. אבער **כרמלית באמצע**, צווישן אינמיטן רשות היחיד איז דא א שטח וואס הייסט א כרמלית, אדער אינמיטן פון רשות הרבים, איז לכתחילה טאר מען נישט טראגן, אזוויי דו האסט דזשאסט געזאגט, אבער **מ'איז פטור**. ס'איז נישט פשט אז...

Speaker 2: יא, פשוט ווייל ס'איז נאר א איסור מדרבנן.

Speaker 1: **וכן המושיט או הזורק, מזה לזה וכרמלית באמצע, איז פטור**. פטור מיינט פטור אבל אסור.

דער חידוש פון דער הלכה

דאס איז אפשר די חידוש. די שאלה איז צו די חידוש פון די הלכה איז אז ס'איז פטור, אדער די חידוש איז אז ס'איז אסור? ווייל לכאורה אז ס'איז פטור איז פשוט.

Speaker 2: פרעגט ער, אז אפילו ווען ס'איז א רשות היחיד... אפילו ווען ס'איז צוויי רשות הרבים באמצע וואלט ער געווען פטור, חוץ מושיט אין א געוויסע פאל, רייט? אזוי האבן מיר זיך געלערנט פריער.

Speaker 1: סא לכאורה די חידוש איז אז ס'איז אסור. די חכמים וואס האבן גע'אסר'ט צו טראגן אין א כרמלית, האבן אויך גע'אסר'ט ווען רשות היחיד צו רשות היחיד דורך א כרמלית.

Speaker 2: אה, ער מיינט צו זאגן אסור. דער רמב"ם וואלט געדארפט זאגן אסור.

Speaker 1: אבער דער רמב"ם זאגט, אונז האבן נאך נישט דערוויל געהאט אסור. אסור גייט ער זאגן וואו ער גייט רעדן די דרבנן'ס. סא ער בלייבט מיט זיין לשון פטור, אבער ער מיינט צו זאגן די הלכה אז מ'טאר נישט טראגן דורך א כרמלית.

המוציא מרשות הרבים לכרמלית והניחו שם

המוציא חפץ מרשות הרבים לכרמלית והניחו שם, ער האט געטראגן פון רשות הרבים צו כרמלית, וואלט געווען אויף די ערשטע דרבנן, און ער האט געמאכט דארטן הנחה, **וחזר ועקרו מן הכרמלית והכניסו לרשות היחיד**, אדער פארקערט, **הוציאו מרשות היחיד לכרמלית והניחו שם, וחזר ועקרו מן הכרמלית והוציאו לרשות הרבים, הרי זה פטור**.

ס'טייטש, ער האט געטראגן פון א רשות הרבים שפעטער האט ער עס געטראגן צו רשות היחיד, אבער אינצווישן האט ער עס אראפגעלייגט אין די כרמלית, איז ער נישט חייב, און מ'זאגט נישט אז ס'הייסט אז ער האט געטראגן פון רשות הרבים צו רשות היחיד. פארוואס? ווייל ס'איז נישט געווען קיין עקירה פון רשות הרבים און הנחה אין רשות היחיד, ס'איז געווען אינצווישן אן עקירה מיט אן הנחה אין די כרמלית.

דיסקוסיע: די כרמלית מאכט גרינגער?

ס'איז דאך בעצם א חידוש, ווייל די פריערדיגע זאך זאגט ער אז די כרמלית מאכט דיך נישט גרינגער, און דא זאגט ער אז די כרמלית מאכט דיך יא גרינגער, ווייל ס'האט דיך געראטעוועט פון איסור דאורייתא פון זיין חייב.

Speaker 2: ס'איז נישט דרבנן וואס פטר'ט אים, ווייל אפילו ס'זאל זיין א מקום פטור וואלט ער געווען פטור.

Speaker 1: אה, דאס איז וואס דו מיינסט, אז די חומרא מאכט אים גרינגער אזוי ווייט אז ס'זאל הייסן ווי דאס...

Speaker 2: יא, אקעי. ס'זאל הייסן ווי די פריערדיגע, גענוי, אז ס'איז טאקע נישטא קיין עקירה.

הלכה טו: המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך מקום פטור

ווייטער, **המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים**. אבער יעצט זאגט ער, וואס טוט זיך אז ער איז געגאנגען פון רשות היחיד צו רשות הרבים, און ער איז געגאנגען דורך א מקום פטור ביניהם? אקעי, לאמיר יעצט גיין צו מקום פטור. אקעי, נאכאמאל.

המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים, און אינצווישן איז ער דורכגעגאנגען אין א מקום פטור, אבער ער האט נישט אראפגעלייגט זיין זאך אין די מקום פטור, ער האט נישט געסטאפט. ווען ער וואלט געסטאפט אין די מקום פטור, וואלט עס געווען אזוי ווי ביי די כרמלית, ער וואלט זיכער געווען פטור, אפשר וואלט ער אפילו געווען מותר. אבער אויב האט ער דורכגעוואקט די מקום פטור **בהילוכו**, איז ער יא חייב.

מ'זאגט נישט אז די זיין אינמיטן אין די מקום פטור האקט אפ צווישן די רשות היחיד און רשות הרבים. פארוואס? ווייל **מהלך אינו כעומד**, ווייל ער האט דורכגעוואקט נאר, און דורכגעוואקט, מהלך, הייסט נישט אזוויי עומד. עומד האקט אפ, ער איז געווען אין רשות היחיד, אבער יעצט האט ער זיך אפגעשטעלט, ער איז געווארן אן עומד אין מקום פטור. אבער מהלך איז נישט אזוויי עומד, קוקט מען עס אן ווי ער האט געוואקט פון רשות היחיד צו רשות הרבים, און מ'רעכנט נישט די פלאץ אינמיטן ווי א סטאפ.

זאגט ער, **ואין צריך לומר בזרוק שעבר החפץ במקום פטור**. אויב איז א זורק וואס האט געווארפן פון רשות היחיד צו רשות הרבים דרך מקום פטור, איז ער ווייטער חייב, ווייל אפילו ס'איז דורכגעפלויגן אין מקום פטור, אבער ס'איז איינס חשוב כמי שהונח, און מ'קוקט נישט אן ווי די זאך, די חפץ וואס מ'טראגט, האט געלאנדעט, האט געהאט א מנוחה, האט זיך אפגעשטעלט אין די מקום פטור, ממילא איז די חפץ ווייטער ווי טראגן פון רשות היחיד צו רשות הרבים.

עומד במקום פטור ונוטל חפץ

די הלכות האבן מיר שוין געלערנט בעצם. האט ער געזאגט אז מהלך איז נישט כעומד. אז מהלך איז נישט כעומד, האט ער די זעלבע הלכה וואס מיר האבן שוין אויך געהאט לגבי רשות הרבים.

הוי עומד במקום פטור ונוטל חפץ, ער שטייט דארטן און ער נוטל חפץ **מרשות היחיד**, עומד אדם עומד שם, ער שטייט אין א מקום פטור לעבן די רשות היחיד, און ער נעמט איבער פון די רשות היחיד און ער לייגט עס אריין אין די רשות הרבים, אדער ער הייבט עס אויף אין די רשות היחיד, אדער ער נעמט עס פון א מענטש וואס שטייט דארטן. און די זעלבע זאך, ער לייגט עס אראפ אין די רשות הרבים, אדער ער גיבט עס איבער פאר א מענטש וואס שטייט אין די רשות הרבים. ער איז **פטור**, זאגט דער רמב"ם, פטור ווייל ער האט געמאכט די עקירה אדער די הנחה במקום פטור.

ביידע האט ער געמאכט, די עקירה און די הנחה האט ער ביידע געטון, ער האט געמאכט די עקירה פון רשות היחיד און די הנחה אין די רשות הרבים, אבער ווייל ער שטייט אין די מקום פטור, יא? ער שטייט אין די מקום פטור פטר'ט אים.

דיסקוסיע: האט ער געסטאפט?

Speaker 2: הא נוטל חפץ מרשות היחיד, ער שטייט דארטן, ס'איז א קליינע מקום פטור וואס איז צווישן א רשות היחיד און א רשות הרבים. רייט, אבער ער שטייט נישט דא, ער איז געווען א... וואס הייסט נח? ווייל

ער איז נח. מיר האבן דאך געלערנט, יא, אז ווען ס'וואלט געווען רשות הרבים וואלט ער געווען חייב. רייט? סאו, ווייל ער סטאפט אינמיטן.

Speaker 1: ס'שטייט נישט דא ממש, ס'זעט נישט אויס ווי ער סטאפט, ער נעמט עס איבער און ער טראגט עס. אבער ווייל ער שטייט אינמיטן, דא איז טאקע דא א חקירה, ער ברענגט אז ס'איז דא וואס טענה'ן אז דאס הייסט נישט אז ס'איז געסטאפט, און דעמאלטס וואלט ער דאך געדארפט זיין חייב. אבער דער רמב"ם זעט אויס אז דאס הייסט געסטאפט, ס'איז גענוג.

וכן המוציא מרשות הרבים לרשות היחיד והוא עומד במקום פטור, פטור. די זעלבע זאך, פריער האט ער געזאגט מרשות היחיד לרשות הרבים, און מרשות הרבים לרשות היחיד.

אנהויב פון נייע הלכות - קוועסטשענעבל רשויות

אקעי, סאו מיר גייען לערנען נאך אפאר הלכות וועגן רשות הרבים, רשות היחיד ריעלי, זאכן אין... איך ווייס נישט וויאזוי ס'קומט דא אריין, איך פרוביר צו געבן א קעפל, באט... קוועסטשענעבל רשויות און די סאלושן וואס זיי האבן. דאס איז נאך אלץ פארט פון הלכות רשויות. דאס איז אלעס מער וויניגער פארט פון וואס איז א רשות, און וויאזוי ווערט וועלכע רשות, און וואס איז מיט אלע מיני, וויאזוי זאגט מען, קוועסטשענעבל אדער עדזש קעיסעס הייסט עס אויף ענגליש, גבולי.

איז אזוי, **העומד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה,** ס'איז הויך צען, ס'איז ברייט פיר, איז לכאורה איז עס א רשות היחיד. אבער ס'פעלט אים עפעס.

הלכה ט"ז: עמוד ברשות הרבים שאין בעיקרו ארבעה

Speaker 1:

ס'איז דאך אלץ פארט פון הלכות רשויות, דאס איז אלעס מער וויניגער פארט פון וואס איז א רשות, און וויאזוי ווערט וועלכע רשות, און וואס איז מיט אלע מיני, ווי דו זאגסט, "קוועסטשענעבל" אדער "עדזש קעיסעס" הייסט עס אויף ענגליש, גבולי.

איז אזוי, **העומד ברשות הרבים גבוה עשרה ורחב ארבעה,** ס'איז הויך צען און ס'איז ברייט פיר, איז עס לכאורה רשות היחיד. אבער ס'פעלט אים עפעס, **ואין בעיקרו ארבעה,** און די באטעם פון די עמוד איז נישטא קיין פיר טפחים. מ'דארף האבן פיקטשערס דא, זיי האבן א פיקטשער וואס מ'קען זען קלאר די אלע זאכן, איך דארף באווייזן אויף די ווידעא סאמהאו, ביי דעיס, יא? פון אונטן איז פשוט וויניגער, ס'איז עפעס אזוי אזא... ס'ווערט טרייענגוליש פון אונטן. יא, ס'איז אן "אפסייד דאון קאון" אזוי ווי אביסל.

ואין בו בגובה הקצר שלושה, און די גובה הקצר, דארטן וואו ס'ווערט קלענער, דארטן וואו ס'איז נישטא קיין ארבעה, איז נישטא קיין דריי טפחים. אה, אויב ס'וואלט געווען שלושה, וואלט עס געווען טאקע א נייע רשות, וואלט עס געווען עקסטער, און וויבאלד ס'איז נישטא קיין צען טפחים דא, ס'איז נישט בעיקר ארבעה, וואלט עס געווען א מקום פטור. אבער וויבאלד אז ס'איז נישטא קיין דריי טפחים אזוי ווי איך ווייס דא, צווישן וויאזוי ס'הייבט זיך אן צו זיין ברייט פיר טפחים און די ערד, איז נישטא קיין דריי טפחים, סאו ס'איז כולי עלמא קאנעקטעד, **הרי זה רשות היחיד,** ווערט עס געהעריג רשות היחיד, ווייל דאס הייסט אזוויי גוד אחית מחיצתא מיין איך, ס'גייט אראפ פון אויבן, די פיר טפחים גייען אויבן, עכ"פ וויבאלד ס'איז נישט וויניגער ווי דריי טפחים לוידיג, שטערט אונז נישט דער פלאץ. אויב ס'וואלט געווען פלאץ, וואלט עס יא געשטערט. ממילא **הרי זה רשות היחיד,** ווערט עס געהעריג רשות היחיד אזוויי עני עמוד וואס איז צען ביי פיר, **ואם זרק מרשות הרבים ונח על גביו חייב.**

הלכה ט"ז: תל המתלקט

Speaker 1:

יעצט איז דא נאך אן אינטערעסאנטע קעיס, וואס איז אויב מ'האט א הויכע זאך אזוויי אן עמוד ברשות הרבים, אבער עס האט נישט קיין גראדע ווענט, ס'איז א תל המתלקט, דאס הייסט, ס'גייט ארויף שיף אזוי ווי א בערגל, אזוי ווי א כבש, א רעמפ. איז דארף מען וויסן ווען הייסט עס אז ס'האט א וואנט. דער כלל איז, אויב **ס'מתלקט גובה עשרה טפחים מתוך אורך ארבע אמות,** דעמאלט איז עס א רשות היחיד, **והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב.** דאס מיינט אזוי, אז אויב ס'איז זייער, אזוי ווי אויף ענגליש האט עס א ווארט, רייט? נישט "steep", יא? ס'איז זייער געלייגט, ס'נעמט צען אמות צו ווערן הויך צען טפחים, דעמאלטס הייסט עס נישט קיין רשות, דאס איז א הויכע רשות הרבים, אזוי ווי מיר האבן געפרעגט פריער. אבער אויב "within" פיר אמות גייט עס ארויף צו צען טפחים, קוקט מען עס אן אז דאס איז די וואנט, ס'איז פשוט אזא זייער א ברייטע וואנט. איך ווייס נישט פונקטליך וואס איז די סברא פון די שיעור, אבער ס'איז א שיעור וואס זאגט אז אויב "within" פיר אמות קומסטו אן צו צען טפחים, דאס הייסט אז ס'איז א וואנט, און ממילא איז עס א רשות לעצמו, ס'ווערט א רשות היחיד, ס'האט אלע דינים פון אן עקסטערע רשות היחיד. שטימט?

דיסקוסיע: פארוואס דוקא ארבע אמות?

Speaker 2:

יא. דו פארשטייסט פארוואס דאס איז אזוי? איך מיין, איך פארשטיי, אז אויב ס'איז סתם זייער שיף, איז עס אויס מחיצה. אבער וואס איז פונקט פיר אמות? וואס איז דא?

Speaker 1:

די ארבע אמות האט צוטון מיט די דין פון גוד אסיק. מ'זאגט אז פון וואו ס'איז ארבעה, קוקט מען אז אויף דארטן וואו ס'איז נישט ארבעה, איז ארבעה.

Speaker 2:

איך פרעג וועגן די תל המתלקט. אז אויב למעשה אין די ארבע אמות ווערט עס עשרה טפחים...

Speaker 1:

קלאר. די אנדערע צד איז אז ס'איז סתם א בארג, ס'ווערט אויך די רשות הרבים. אויב ס'איז גענוג "steep", ס'איז גענוג... אויב ס'וואלט זיך מתלקט געווארן עשרה טפחים במשך פון לענגער פון ארבע אמות, איז עס אזוי ווי א בערגל, איז עס א רשות היחיד, אבער פלוצלינג איז עס א רשות הרבים. אויף דעם מאכט עס יא גענוג אן עקסטערע שטח אז מ'זאל קענען געבן א מקום רשות היחיד.

Speaker 2:

רייט. איך פרוביר יעצט צו כאפן צו פארשטיין די למדות פון דעם, ס'איז סתם עפעס א... מ'זאגט אז ס'איז דא אפילו א שאלה, וואס איז די טייטש ד' אמות? די ד' אמות איז די קרומע פארט? אדער די גראדע פארט פון אונטן, פארשטייסט? ווייל ס'איז לענגער. יא, לכתחילה זאל עס זיין לענגער, זאל עס זיין קערצער. איך וועל געדארפט זיין קערצער צו זיין. עניוועיס.

Speaker 1:

אה, ער ברענגט רבי חיים, יא, ער האט געוואלט, וואס איז טייטש, וואו איז די מחיצה? וואס איז די פשט אז יעדע שטיקל? אקעי, למדנים האבן נישט קיין צייט. אקעי, חתן שלום, זיי לערנען זייער שיינע תורות, אבער אונז פארשטייען די נקודה.

הלכה י"ז: נעץ קנה ברשות היחיד - רשות היחיד עולה עד לרקיע

Speaker 1:

יעצט קענען מיר לערנען וועגן בעצם די הלכה. די נעקסטע הלכה איז א פשוט'ע הלכה וועגן דעם אז א רשות היחיד גייט ארויף ביז די רקיע, אזוויי מיר האבן געלערנט. ממילא זאגט דער רמ"א, **הנותן קנה ברשות היחיד, אפילו גבוה מאה,** קנה טייטש א פייפ, אדער אפשר א... קנה איז א סארט ביימעלע, א קליינטשיגע ביימעלע, א הויכע שטאנג. הונדערט אמות, מסתמא א גוטע שטאנג. אפילו, אקעי, יא, **אפילו גבוה מאה אמה, וזורק מרשות הרבים ונח על גבו,** איז ער **חייב**. פארוואס? **רשות היחיד עולה עד**

לרקיע, רשות היחיד גייט ביז'ן הימל. פארדעם דארף מען שבת בלייבן אין רשות היחיד, ווייל מ'דארף אנקומען צום הימל. ניין, דאס איז על פי קבלה. על פי פשט, רשות היחיד איז נישט אזוי ווי רשות הרבים, וואס מיר האבן געלערנט שוין פריער די הלכה. רשות הרבים סטאפט ביי צען טפחים, און רשות היחיד גייט ביז די רקיע. סך הכל דארף זיין א הנחה. סאו אויב ס'איז אין די לופט, איז נישט קיין הנחה. אויב ער האט עס אקנה און ס'ווערט א הנחה, דעמאלטס איז מען עובר, אפילו ס'איז זייער הויך.

דיסקוסיע: פארוואס איז רשות היחיד עולה עד לרקיע און רשות הרבים נישט?

Speaker 2:

איך פארשטיי נישט פאר איין מינוט, פארוואס איז רשות היחיד עולה עד לרקיע און רשות הרבים נישט?

Speaker 1:

יא, איך ווייס נישט. דאס איז... מיר האבן געלערנט פריער וועגן רשות היחיד, אזוי ווי די פלאץ אונטן, און פארדעם איז רשות היחיד עולה עד לרקיע, ווייל ס'דארף דאך זיין א רשות הרבים.

Speaker 2:

ניין, איך האב דיר געזאגט, ווייל רשות הרבים איז א פלאץ וואס מ'דארף קענען נוצן די רבים, אזוי ווי מיר לערנען עס פון אלע הלכות. רשות היחיד איז דיין גדר. רשות היחיד איז וואס באלאנגט פאר דיר, באלאנגט פאר דיר, ווער זענען זיי? ס'איז דאך נישט קיין רשות הרבים, זאגסטו נישט אז א מענטש וועט נישט גיין אזוי הויך. ס'איז דאך גארנישט קיין ענין. א יחיד צען, ער דרייט זיך דאך אויף די ערד, ער דרייט זיך דאך אויף די ערד.

Speaker 1:

אקעי, דו פרעגסט אן אנדערע שאלה, פארוואס איז די שיעור צען טפחים? דו וואלסט געוואלט מאכן די שיעור ביז די ערד. דאס איז א שאלה אויף כל שיעורי חכמים.

Speaker 2:

און אפילו, איך פרעג צוויי שאלות. היינט וואלסטו געזאגט אז למשל א מענטש פרעגט צו ער מעג נוצן עפעס, ער וויל נוצן א דראון, אויב ס'איז העכער רשות הרבים, איז נישט קיין שאלה פון מעג.

Speaker 1:

ניין, יענץ איז א חושן משפט שאלה. יעצט לערנען מיר הלכות שבת. און אין הלכות שבת איז ווייניגער ווי חושן משפט. דאס הייסט, ער איז נישט נאר תלוי אין... דער שמש איז רעכט. אזוי זעט מען דאך קלאר, דער שמש איז דער עיקר. אזוי טוט זיך ווען דער רשות הרבים איז דאך י' טפחים. א רשות היחיד דארף האבן נישט מיט שמש אזוי שטארק. אזוי מיין איך איז די סברא. מ'קען עס פארשטיין. אפשר איז דא אנדערע נאכטעס.

די משנה זאגט אז די קדושה עולה עד לרקיע, דאס איז רשות היחיד פון דער אייבערשטער. איך געדענק נישט. וואס טוט זיך אזעלכע שאלות ווען מ'פליט מיט א פליען העכער א... העכער א רשות הרבים, העכער א מקום המנוגע. אדער העכער א... פארקערט, העכער א מקום, אזוי ווי א כהן העכער א בית הקברות. טעקניקלי גייט עס ביז לרקיע, אבער אפשר איז דא פחות ד' טפחים. לרקיע איז מסתמא א גוזמא. איינער פליט מיט אן עראפלאן... אוקעי, ס'איז נישט קיין הנחה. רעדן מיר וואס צו רעכענען ווען ס'איז דא הנחה.

דיסקוסיע: די שאלה פון ד' על ד' ביי קנה

Speaker 2:

דא איז דא אן אנדערע פראבלעם, אז די קורות... דער רמב"ם זאגט נישט אז די קורות דארפן זיין ד' על ד'. לכאורה, עס דארף זיין הנחה מעל גבי מקום ד' טפחים. סאו עניוועי, ס'רעדן די מפרשים וועגן די פראבלעם. ס'איז נישט קלאר.

Speaker 1:

יעצט קען מען לערנען נאך א דין. ס'האט נישט לכאורה צו טון מיט די פריערדיגע דינים.

Speaker 2:

איך טראכט אבער, די נוי ע"ג קורה ברשות היחיד איז דוקא באופן ווען ס'איז דא עפעס. למשל, אויב א מענטש האט געווארפן עפעס צו די אויר העכער רשות היחיד, און איך ווייס א פייגל האט צוגעגעבן א כאפ. קען זיין ס'איז דא א שאלה וועגן... איך ווייס נישט, ס'איז נישט קיין הנחה. אבער וואלסטו געוועזן קיין הנחה... די קורה דארף זיין הנחה, אדער די קורה אויך, כאילו ס'דארף זיין עפעס וואס זאל האבן א קשר צו די רשות היחיד אונטער דעם. דו ווייסט וואס האט אפשר צו טון מיט די שאלה פון ד' על ד'? האסטו וואס צו זאגן דא? אז פארוואס... אז ווען ס'איז אין רשות היחיד איז נישט דא דער דין פון ד' על ד'? ווייל די קורה, אזוי ווי דו זאגסט, די קורה קאנעקט עס צו די ערד, ס'איז כביכול פארט פון די ערד. אין רשות הרבים העלפט עס נישט. אבער... אוקעי.

הלכה י"ז: אילן שעומד ברשות היחיד ונופו נוטה לרשות הרבים

Speaker 1:

אילן, א נייע הלכה וואס האט נישט צו טון מיט גארנישט. **אילן שעומד ברשות היחיד ונופו נוטה לרשות הרבים** - ס'איז דא א בוים אין א פריוואטע רשות, אבער זיינע בלעטער, "נופו" מיינט זיינע בלעטער, זיינע צווייגן, שטעקן זיך ארויס אין רשות הרבים. **וזרק ונח על נופו** - ס'איז געפאלן די... "וזרק" פון וואו? פון רשות הרבים. יא. **ונח על נופו** - אז ס'איז געגאנגען אויף די... נישט אין די רשות היחיד. אויב ס'איז נאר עולה עד הרקיע, איז געגאנגען אויף די לופט שברשות הרבים, דעמאלטס **פטור, שהרי אין הנופל הולך אחר העיקר**. איינער וואלט געקענט טענה'ן די זעלבע הלכה אויף חייב, ער וואלט געקענט זאגן אויב ער ווארפט עס אין רשות היחיד, חייב, שהרי אין הנופל הולך אחר העיקר.

אמת, ס'איז טאקע דא אזא זאך. אבער מען קוקט נישט, אין אנדערע פלעצער זאגט מען אז מען גייט נאך די עיקר, דא גייט מען נישט נאך די עיקר, נאר מען גייט נאך ווי די זאך אליין איז. אמת, ס'איז דא אין דעם א מחלוקת, אבער יא. דאס אויך שטייט פטור, ס'קומט אויס אז ס'איז פטור אבל אסור, מען טאר נישט לכתחילה דאס טון.

הלכה י"ח: קנה ברשות הרבים ובראשו טרסקל

Speaker 1:

יעצט קען מען נעמען די פארקערטע דין. די דין פון די עמוד כאפ איך נישט וואס ס'קומט דא אריין, ס'איז נישט די נושא אמת'דיג. אבער דאך, וואס איז מיט א קנה ברשות הרבים? נאר א קנה ברשות הרבים, אבער דא זאגט ער יא אז בראשו מוז זיין א טרסקל. פארוואס? איך ווייס נישט פארוואס, אפשר וועגן דעם ווייל אין רשות הרבים... איך ווייס טאקע נישט פארוואס ס'דארף דא האבן א טרסקל. לכאורה זאל עס זיין אפילו אן א טרסקל. טרסקל מיינט א באסקעט אדער עפעס א כלי קיבול. **וזרק והניח על גביו**, דעמאלטס **פטור, שהרי רשות הרבים אינה עולה עד עשרה.**

סאו דאס איז נישט קלאר. אפילו אויב ס'איז בראשו טרסקל, וואס מאכט עס מער פאר א פלאץ וואס איז באקוועם, איך ווייס נישט וואס? אבער קוק, ער זאגט נישט קנה גבוה עשרה, ס'קען זיין אפילו א קנה פחות מעשרה, אויב ס'איז נישט קיין פארט פון רשות הרבים וואס איז בטל אזוי ווי מיר האבן געלערנט פריער. איז דא וואס טענה'ן, ער ברענגט אז דער מגיד משנה זאגט אז די הלכה איז אפילו פחות מעשרה. וויבאלד רשות הרבים אינה עולה עד הרקיע, איז אפילו פחות מזה, ס'דארף זיין ממש געפאלן אויף די ערד פון... אבער ער זאגט דאך שהרי רשות הרבים אינה עולה עד עשרה. איך ווייס, אבער ס'קומט אויס אז אפילו נישט פחות מעשרה. אזוי זאגט דער... און די הגהות, דער ראב"ד זאגט זיכער אזוי, דער ראב"ד זאגט בפירוש אפילו עד עשרה איז פטור, ער דינגט זיך אויף די רמב"ם. ער זאגט אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד ווייל ס'איז נישט דא קיין מחיצה, און רשות הרבים איז אויך נישט, איז עס א כרמלית. עס איז פטור אזוי ווי בכרמלית. ס'איז אסור, זיכער

ס'איז אסור. יא, דער רמב"ם זאגט אויך אז פטור מיינט אז ס'איז פטור אבל אסור.

דיסקוסיע: פארוואס פטור אבל אסור?

Speaker 2:

נאכאמאל, די סיבה פארוואס מ'זאל זיין דא פטור איז אויב נישט אסור, נאר פארוואס דען? וועגן זיין פקוח נפש? אויב ס'איז אין די אסור, וואס זאל זיין די היתר אז ס'זאל זיין פטור?

המחלוקת בין הראב"ד והרמב"ם: עמוד למעלה מעשרה ברשות הרבים

דער ראב"ד זאגט בפירוש, **"אפילו עד עשרה פטור"**. ער דינגט זיך אפילו מיט'ן רמב"ם. ער זאגט אז ס'איז נישט קיין רשות היחיד, ווייל ס'איז נישט דא קיין מחיצה. נישט וואס דער רמב"ם איז אוחז נישט. ס'איז בעצם א כרמלית, און ס'איז פטור אזוויי אין כרמלית. דאס איז אן עונש. זיכער איז דאס אן עונש. יא, דער רמב"ם זאגט אויך אז פטור מיינט אז ס'איז פטור אבער אסור.

קשיא: פארוואס פטור אויב דער עמוד איז אין די עשרה?

נאכאמאל, די סיבה פארוואס מ'זאל זיין דא פטור איז, אויב נישט אסור, נאר פארוואס דען? וועגן ס'איז דא אן עמוד? אויב ס'איז אין די עשרה, וואס זאל זיין די היתר אז ס'איז זאל זיין פטור? ס'זאל זיין א הנחה אויף די רשות הרבים. און אין די צען טפחים וועט מען זיין נישט רשות הרבים? אויב וואלט עס געווען אן עמוד אין די צען טפחים, וואלט עס געהייסן א רשות הרבים, יא?

נאר די ווארט איז וועגן ס'איז אן עמוד וועלכע ס'איז אן עמוד וואס מ'האט געטראסקעט. ס'איז מיר געפאלן פריער, עמודים וואס זענען געמאכט לקשט, איך ווייס נישט וואס. ס'איז געפאלן אויף די עמודים. יא, אוודאי. ווייל יענער עמוד איז... ווייל דער עמוד אליין איז א רשות הרבים. סאו די ווארט איז ווייל דער עמוד איז עפעס א פרעמד געוואוקס, און באלאנגט נישט דא. ס'איז גארנישט. נישט קלאר.

שיטת המגיד משנה: רשות היחיד עולה עד לרקיע

ס'איז איין ראיה לקתה פון די וואס זאגן ווי דער ראב"ד. דער מגיד משנה טענה'ט אז דער רמב"ם איז בעצם מודה צו דער ראב"ד. דער רמב"ם זאגט עס אפשר נאר כדי צו זאגן אז... פארוואס איז עס אנדערש פון א רשות היחיד? רשות היחיד וואלט יא געווען חייב, ווייל ס'איז עולה עד לרקיע. אבער רשות הרבים, איז יעדע זאך וואס איז העכער ווי ג' חלוקה רשות לעצמה. פארשטייסט? אין רשות היחיד איז נישט דא קיין זאכן וואס זענען חלוקה רשות לעצמן. אזוי לערנט דער מגיד משנה. ס'איז אביסל א דוחק, אבער ס'איז טאקע שווער פארוואס גייט דא פאר.

הלכה יח: הזורק ונתחב בכותל — גוש של חול או בוץ

אקעי. יעצט קען מען עס לערנען וועגן נאך אופנים וואס איז למעלה... וויאזוי... די סיפא איז בעצם וועגן די היתר פון רשות הרבים למעלה מעשרה, רייט? ס'איז איין וועג איז ווען מ'לייגט אן עמוד. און נאך א וועג איז אזוי: **הזורק ארבע אמות ברשות הרבים**, ער שטייט אין רשות הרבים ארבע על ארבע אמות, **ונתחב בכותל**, די זאך וואס ער ווארפט איז נתחב אויפ'ן וואנט.

וויאזוי קען א זאך ווערן נתחב אויף א וואנט? א וואנט איז א וואנט. זאגט דער רמב"ם א תירוץ, **"גוש של חול או של בוץ ונדבק בכותל, פטור מחילול"**. איך האב געווארפן עפעס א קלעבעדיגע זאך, אז ס'האט זיך אנגעקלעבט אין די וואנט. דאס איז געווען א שיעור, א שיעור תלזל.

למעלה מעשרה — כזורק באויר

איז אזוי, **אם נדבק למעלה מעשרה טפחים, איז כזורק באויר**. אויב ס'האט טאקע געסטאפט, ס'מוז זיין א הנחה, ווייל ס'הייסט א הנחה דאס. לאמיר זאגן, ס'הייסט אפילו א הנחה אויף א מקום ד' על ד', ווייל דער כותל איז ד' על ד', איך ווייס נישט פונקטליך פארוואס. אבער וויבאלד ס'איז למעלה מעשרה טפחים, איז כזורק באויר, שלמעלה מעשרה ברשות הרבים מקום פטור.

למטה מעשרה — כזורק בארץ וחייב

אבער **אם נדבק למטה מעשרה טפחים**, ווייל דעמאלטס איז עס אין די אויר רשות הרבים, **איז כזורק בארץ וחייב**. און דאס איז נאר ווען ס'איז בכותל, ווייל א כותל הייסט א מקום ד' על ד'.

זרק למעלה מעשרה בחור כל שהוא — פטור

אבער **זורק למעלה מעשרה**, און ער האט עס געווארפן **בחור כל שהוא**, ס'איז אריינגעפאלן אין א לאך, דעמאלטס **פטור**. ווייל א לאך דארף מען רעכענען ווי גרויס דער לאך איז, וויבאלד די לאך איז נישט קיין מקום ד' על ד'. מען זאגט נישט חוקקין להשלים, זאגט דער מגיד משנה, וממילא איז ער פטור. איך האב געזאגט אז א לאך איז בדרך כלל א מקום פטור, יא, דאס איז די ווארט? רייט. יא. חוץ אויב די לאך איז ד' על ד', אבער דא שטייט חור כל שהוא.

פארוואס זאגט ער דאס? חור רשות היחיד, חור רשות הרבים, איז אייביג הייסן א רשות לעצמה זעט אויס. אזוי האבן מיר געלערנט דארט, אז ס'וועדנט זיך ווי גרויס ס'איז, אבער דא רעדט ער כל שהוא, ס'איז נישט קיין שיעור, ס'איז נישט אפילו קיין ג' טפחים וואס ס'וואלט געווען א כרמלית, און ס'וואלט געווען פטור. קיצור, יא.

הלכה יט: זרק קנה או רומח מרשות היחיד לרשות הרבים

אקעי. ביז אהער האבן מיר געלערנט וועגן וואס איז אויב איינער ווארפט עפעס אויף א קנה. יעצט גייען מיר לערנען וועגן דער מענטש וואס ווארפט די קנה אליינס. נאכדעם גייען מיר לערנען וועגן דער וואס ווארפט א גאנצע רשות.

איז אזוי, **זרק קנה או רומח ברשות היחיד**, איך האב געווארפן א קנה אדער א רומח, אקעי, ביידע זענען די זעלבע שעיפ זאכן, **ונתקע ברשות הרבים כשהוא עומד**. די קנה איז העכער ווי צען טפחים, מ'אסומט, און ס'האט זיך אריינגעשטעקט אין רשות הרבים שטייענדיג. דעמאלטס איז ער **פטור**. פארוואס? **שאין מקצתו מקום פטור**.

קשיא: פארוואס נישט חייב ווייל מקצתו במקום חייב?

הגם די באטעם דערפון איז אוודאי אויף די ערד, וויבאלד אז א חלק דערפון איז נאך למעלה מעשרה, יא, די אויבערשטע חלק, זענען זיי מסביר די הלכה. פארוואס זאגט מען נישט פארקערט, אז חייב? ווייל מקצתו במקום חייב. דאס הייסט ווי ער האט נישט געווארפן א גאנצע זאך, דאס הייסט ווי ער האט געווארפן א האלבער זאך?

תירוץ: מ'דארף עוקר זיין די גאנצע זאך

אה, אזוי ווי מ'האט אים געלערנט פריער, אז מ'דארף ווארפן די גאנצע, מ'דארף עוקר זיין די גאנצע, כדי ס'זאל זיין פארקערט, אזוי ווי ס'זאל זיין מתגלגל. איך ווייס דארטן... איי, יעצט האבן זיי געלערנט אזוי, הלכות דארף זיין די גאנצע. אינטערעסאנט.

הלכה יט: הזורק כלי גדול מרשות היחיד לרשות הרבים

קוק די נעקסטע. נאכדעם שטייט נאך אן ענליכקייט: **"הזורק כלי מרשות היחיד לרשות הרבים"**, יא, זאג אן תשובה. די זאך איז, דו זאגסט, דאס איז דאך געמאכט א גאנצע... דו ווייסט עקזעקטלי וויאזוי איך האב עס געשריבן. ער האט געווארפן א כלי, **"והיה הכלי גדול ויש בו ארבע על ארבע בגובה עשרה"**, די כלי אליינס איז א רשות היחיד, בעיסיקלי. ער ווארפט זיך מיט רשות היחיד. איז ער **פטור**. פארוואס? **לפי שכלי זה רשות היחיד גמורה, ונמצא כמוציא מרשות היחיד לרשות היחיד"**.

קשיא: וואס איז אויב ער ווארפט פון רשות הרבים?

אפילו ער זאגט ער איז מוציא, אבער פון וואו איז ער מוציא? פון איין רשות היחיד צו אן אנדערע רשות היחיד. ס'איז טאקע, ער דארף מאכן אן עירוב, און מדרבנן איז עס אסור, אבער פטור איז ער.

די זאך איז, דער רמב"ם זאגט נישט אז ער האט געווארפן די גאנצע רשות. דער רמב"ם זאגט ווייל **"כמוציא מרשות היחיד לרשות היחיד"**. און אויב ער ווארפט עס פון רשות הרבים צו רשות היחיד? ווייטער, ער האט געטון אן עקירה פון רשות הרבים, ער ווארפט עס אין רשות הרבים. דאס הייסט, ער האט יעצט געווארפן פון רשות הרבים צו רשות היחיד, ווייל די כלי אליינס איז א רשות היחיד? איי דאונט נאו.

אבער ווען ער הייבט אויף די כלי, טראגט ער עס ארויס פון וואטעווער איט איז. פארוואס? ער הייבט עס אויף אין רשות הרבים. אבער די כלי איז א רשות לעצמו. וויאזוי איז עס נוגע? ווי גייט די כלי צו? צו א רשות היחיד, רייט? דו פרעגסט א קשיא, וואס איז אויב ער ווארפט עס פון א רשות הרבים, רייט? איך ווייס נישט. ער האט דאך יא געמאכט אן עקירה פון רשות הרבים.

דיון: וואס איז דער רמב"ם מחדש וועגן א גאנצע רשות?

וואס איז די רמב"ם מחדש וועגן א גאנצע רשות? אפשר די ווארט דא איז אז א רשות איז נישט א זאך וואס מ'קען ווארפן? אזוי וואלט איך געטראכט, אבער דער רמב"ם זאגט נישט דאס. דער רמב"ם זאגט... איי דאונט אנדערסטענד, טאקע.

דו דארפסט טראכטן, יא, עוקר ממקומו א בושעל, ער הייבט אויף א בארג, יא. למעשה, דארטן ביי משה רבינו אין די גמרא, יא. מ'טאר דאס זיכער נישט טון אין שבת. ער האט אפגעהויבן א רשות הרבים, יא.

Engineer. ער זאגט, ער ברענגט אז למשל, וואס איז מיט א כרמלית? וואס איז מיט א קלענערע אקלי וואס איז ד', אבער עס איז פחות מעשר, וואס איז א דין כרמלית? ער זאגט נישט, אבער ער ברענגט שפעטערדיגע פוסקים וואס זאגן.

אבער ווארפן א כרמלית איז נישט איין כרמלית, איז בקיימא. ער זאגט אז דא איז דא וואס זאגן. דער רמב"ם רעדט נישט וועגן די קעיס. איך ווייס נישט.

דיגרעסיע: פארוואס איז די גמרא אזוי מאריך אין הלכות הוצאה?

דאס אלעס שטעקט דאך אין א גמרא, וואס ס'איז אסאך מער פאן ווען מ'לערנט עס אין די גמרא, ווייל דעמאלטס טראכט מען פון די אלע זאכן. איך מיין אז די הלכות עקזיסטירן נאך ווייל ס'איז געווען פאן פאר די גמרא צו טראכטן דערפון. דער רמב"ם וואס האט געמאכט אין אלעס הלכות, די סארט הלכות, לדעתי איז עס...

איך האב געלערנט די וואך אין זוהר הקדוש אז ווען עפעס שטימט נישט אין די פסוקים, סתירות, דארט מוז מען זאגן אז מ'מיינט די באהאלטענע אגדות, אזוי זאגט ר' שמעון החי. ווייל אויב נישט, זענען דאך דא בוכים וואס קענען מאכן א בעסערע דזשאב. סאו, מוז מען זאגן אז די אלע גמרות זענען טיפע סודות התורה. יא, ס'איז פול מיט למדנות, למדנות איז זייער געשמאק, די גמרא האט אויך ליב געהאט למדנות. אבער פאר הלכה למעשה איז עס שווער, יא. ס'מאכט א נפקא מינה אויב ס'וועט זיין א קעיס, אבער סיריעסלי, וויפיל מאל ווארפן מענטשן אין רשות היחיד? א כלי גדול קען מען ווארפן, ס'טייטש, ס'מאכט זיך אמאל, א מענטש ווארפט א פרידזשידער באקס... איך הער, איך הער. אבער נישט וועגן דעם עקזיסטירט די הלכה, אז ס'זאל זיך אסאך מאל מאכן אז מענטשן ווארפן פרידזשידער באקסעס שבת. ס'איז דא אסאך מער היכע תמצית'ן פון שבת וואס מ'וואלט געקענט מערך זיין אין הלכות שבת, יא.

רייט. די אריכות, די גמרא איז זייער שטארק מאריך אין הלכות הוצאה, און ס'איז זיכער דא אין דעם א סוד. א סוד קען זיין על פי פשט א סוד, אבער ס'איז נישט ווייל ס'האט זיך געמאכט אסאך שאלות אין הוצאה. דאס איז נישט די ריזן. ס'קען נישט זיין.

באמערקונג וועגן דער רמב"ם'ס שיטה

אקעי. פאר דעם דארף איך... אבער ווי דער רמב"ם איז א קשיא. איך וויל נישט קיין קשיא, איך ווייס פארוואס, דער רמב"ם דארף שרייבן יעדע הלכה אין די גמרא. אבער אסאך קשיות וואס די מפרשים פרעגן דא, און וואס איז די איסט? דער רמב"ם לכאורה האט נישט געקערט. ער האט געזאגט, איך שרייב דיר די מסקנה מער וויניגער פון די גמרא. ווילסט לערנען די אלע דיטעילס? פיגער עס אליינס אויס. איך האב אסאך קשיות אויף דער רמב"ם.

הלכה כ: בור תשעה ועקר חוליא והשלימו לעשרה — עקירה ומחיצה כאחת

עניוועיס, וואו זענען מיר דא? נאך אן אינטערעסאנטע מעשה. ס'איז געווען א איד וואס ער האט געמאכט א רשות אין די זעלבע צייט וואס ער האט געמאכט א הוצאה, ענליך צו אונזער קעיס. יא. **בור ט' ברשות הרבים, ועקר חוליא מקרקעיתו והשלימה לעשרה**, יא, ס'איז געווען א בור ט', וואס איז דער בור יעצט? א כרמלית. יא, לאמיר זאגן ס'איז רחב ד' ד' ד'. דער יונגערמאן האט געגעבן א קראץ אויס, האט ער אויסגעריסן א שטיקל פון די אונטן, רייט? א שטיקל זאמד, וואטעווער, און ס'איז געווארן צען. יא.

דיון: אויך עובר אויף חורש

לכאורה, לכאורה איז ער אויך עובר אויף חורש. אוזר חורש. אמת. אוזר חורש. אבער אוזר חורש, ער איז אויך געווען אויף... ווען ער האט אויסגעריסן די חוליא, האט ער אויסגעריסן פון רשות הרבים, אבער מיט דעם האט ער עס אויך געמאכט פאר א רשות היחיד. איז ער האט גענומען פון רשות היחיד צו רשות הרבים, רייט?

תירוץ: בשעת עקירה איז נאך נישט געווען רשות היחיד

נאכדעם וואס ער האט עס געהויבן פון רשות הרבים, די שטיקל חוליא, לכאורה, רייט? ניין, אבער ווען ער האט עס גענומען איז עס נאך געווען א חלק פון רשות הרבים, ווייל ווען ער האט עס אויפגעהויבן איז נאך נישט געווען עשרה. ער האט עס גענומען פון א מקום פון רשות הרבים צו רשות הרבים. ער ווארפט ארויס די חוליא, אהן? ניין, לאמיר זאגן ער לאזט די חוליא אינעווייניג. אין זייט פון די בור. ער ווארפט עס ארויס אין רשות הרבים. וואטעווער איט איז, די הלכה איז א **פטור**. ס'האט נישט קיין חילוק. אפילו די עקירה איז געווען א חייב, אבער **עקירה ומחיצה כאחת פטור**. בני שלשה ומחיצה עשירית תחילה, אסורה, סארי, **בתחילה**. דאס הייסט, מ'דארף האבן... ווען ער האט געמאכט די עקירה איז עס נאך געווען א רשות הרבים. א כרמלית טאקע, מסתמא, אבער יא. א כרמלית, אה.

יסוד: מ'קען נישט מאכן הוצאה ומחיצה כאחת

די פוינט איז אז מ'קען נישט מאכן הוצאה ומחיצה כאחת. קודם דארף זיין א רשות, און נאכדעם קען מען מוציא זיין דערפון. די זעלבע זאך, פארקערט. אבער פארקערט, ניין, דעמאלטס העלפט עס יא.

הלכה כ: היה הבור עשרה והשליך חוליא מיעטו לעשרה — הנחה ומחיצה כאחת

היה הבור אסורה, ס'איז געווען י"ט, פאר רשות היחיד, **והשליך לתוכה חוליא מיעטו לעשרה**, יעצט איז עס געווארן א כרמלית, איז ער אויך **פטור**. פארוואס? פאר די זעלבע סיבה. דאס הייסט, פאר די זעלבע סיבה. ווען ער האט געמאכט די הנחה, האט ער נישט געמאכט א הנחה אין א רשות היחיד. ער האט געמאכט א הנחה נישט אין א רשות היחיד, ווייל די רגע וואס ס'איז געשען די הנחה איז עס שוין געווען א... ס'איז אן עבד לכולי עלמא דאס. הרי הנחה איז א חייב, עקירה ומחיצה כאחת, אבער בשעת... אה, בשעת די הנחה. סאו פריער איז געווען בשעת די עקירה. בשעת די עקירה פריער איז עס געווען נאך נישט קיין רשות היחיד.

נקודה: אנפאנג הנחה און סוף הנחה

ס'איז אינטערעסאנט, ווייל ווייל מ'קען זאגן אז דער אנפאנג הנחה איז ווען דער זאמד הייבט אן טאטשן די פלאר, דער סוף הנחה איז ווען דער אלעס ליגט שוין, ווייל דעמאלטס וועט מען קענען צוטיילן.

הלכה: הזורק דף והניחה על גבי יתדות — מחיצה והנחה באין כאחת

דער רמב"ם'ס ווערטער: הזורק דף, והניחה על גבי יתדות ברשות הרבים, ונעשית רשות היחיד, אפילו כלי על גבי דף — פטור, שעשיית המחיצה והנחת הכלי באין כאחת.

Speaker 1: א דף מיינט א... נישט א פעטש, א גראדע שטיק האלץ. א גראדע שטיק האלץ, ווי א טאפ פון א טיש. והניחה על גבי יתדות רשות הרבים, די דף איז געפאלן אויף אזויווי א טיש, בעיסיקלי, פיר עמודים, אזויווי יתדות אין רשות הרבים, יתדות וואס טאטשן די גראונד. ונעשית רשות היחיד. יא, ס'איז געווארן א רשות היחיד. פארוואס? ווייל ס'איז געווען צען טפחים הויך? צען מוז עס זיין, רייט?

אפילו כלי על גבי דף, אויף די דף האט ער געווארפן צוזאמען מיט א... ער האט געווארפן די טאפ פון זיין טיש, און אויף די טאפ איז געווען א ווין בעכערל. אקעי. פטור.

ס'איז שאלה פארוואס, ער האט דאך געווארפן אויף די גאנצע טיש. און ער איז פטור. פארוואס? שעשיית המחיצה והנחת הכלי באין כאחת. ער נעמט אראפ די מחיצה און ער מאכט די כלי די זעלבע צייט. ער מאכט די מחיצה און די כלי די זעלבע צייט.

און ווייטער, בשעת די עקירה, בעיסיקלי, איז נישט געווען קיין רשות וואו ער ווארפט עס אריין, ס'איז נישט געווען קיין רשות היחיד. און ער ווארפט עס פון רשות הרבים, נישט אזויווי מהמסר, ער ווארפט עס ארויס פון דארט. אקעי.

חידוש: מ'רעכנט נישט ווי ווען דו האסט אנגעהויבן טון די מלאכה

Speaker 1: איין גוט. די חידוש פון די אלע זאכן איז אז מ'רעכנט נישט ווי ווען דו האסט אנגעהויבן טון די מלאכה. מ'וואלט געקענט אזוי רעכענען אז וואס איז די ענין? דו ווילסט נישט טראגן פון איין רשות צו די אנדערע, און דא האסטו עס געטון. מ'קוקט עס נישט אן אזוי, יא? מ'קוקט זייער טעכניש צו.

הלכה: בור שעומקה עשרה ורחבה שמונה — חולקה הבור ברוחבה לשנים

Speaker 1: אבער פארקערט, די זעלבע זאך פארקערט. עס איז דא די זעלבע העתיר, און נאך א קעיס פון די העתיר, וואס בשעת ער מאכט די הנחה ווערט אויס רשות.

דער רמב"ם'ס ווערטער: בור שעומקה עשרה ורחבה שמונה ברשות הרבים, וזרק לתוכה מחיצה וחולקה הבור ברוחבה לשנים — פטור, שבטלה המחיצה ונמצא כל מקום אין בו ארבעה על ארבעה.

Speaker 1: ס'איז דא א באר וואס איז טיף צען און ס'איז ברייט אכט, וואס איז צוויי שיעורים פון רשות היחיד כלי. וואס טוט ער? ער מאכט מחיצה ברשות הרבים, וחולקה הבור ברוחבה לשנים. די מחיצה זעט אויס איז ברייט אביסל, ס'האט אביסל width. קומט אויס אז די באר ווערט צוויי פחות מד' טפחים. פטור. שבטלה המחיצה, ונמצא לכל מקום אין בו ארבעה על ארבעה.

הלכה: בור ברשות הרבים מלאה מים — שאין המים מבטלין מחיצות

Speaker 1: יא, אקעי. לאמיר נאך א בור ברשות הרבים, נאך א הלכה וואס איז נישט... אה, א נייע הלכה. יעצט קומען מיר אן צו די ענין פון מים. מיר האבן שוין גערעדט אז וואסער איז יוצא מן הכלל פון די אלע הלכות, ווייל וואסער... איך ווייס נישט, וואסער איז אנדערש פון אנדערע זאכן. לאמיר זען.

דער רמב"ם'ס ווערטער: בור ברשות הרבים עמוקה עשרה ורחבה ארבעה, מלאה מים — הנוטל מתוכה ונותן על גבה, חייב, שאין המים מבטלין מחיצות.

Speaker 1: אבער ס'איז פיל מיט וואסער, מלאה מים. וואלטסטו געקענט מיינען אז וואסער, ס'איז פיל, ס'איז נישט קיין באר. ניין, חייב. נוטל לתוכה ונותן על גבה מים, חייב. שאין המים מבטלין מחיצות. און אויך מים, אזויווי מיר האבן געלערנט אז א כלי וואס מ'לייגט אויף די ערד, ס'איז חייב, ווייל מים איז נישט מבטל מחיצות.

חילוק: מים לעומת פירות

Speaker 1: היתה מלאה פירות, וואס איז די הלכה? פטור. פארוואס? אריינצוגיין אין די פירות איז דאך א שיעור. ס'זאל זיין אינטערעסאנט, אפילו פירות וואס מ'קען עס אריינעמען, פירות וואס מ'קען עס אוועקנעמען. ניין, אבער אויב ער וויל יעצט אריינגיין אין די גרוב, קען ער אריינגיין? די וואסער מאכט נישט אז ער זאל נישט קענען, ס'איז דא די שיעור. פירות דארף ער רוקן זאכן, אזוי קען ער אריינגיין.

דיסקוסיע: צי פירות מבטל רשות היחיד פון א הויז

Speaker 2: אין עני רשות, א רשות היחיד אויך, אויב מ'פילט עס אן מיט פירות ווערט עס אויס? אדער נאר א גרוב?

Speaker 1: ניין, א רשות מוז זיין א ליידיגע זאך. אויב ס'איז פיל איז עס אויס. ס'איז נישט צובראכן די רשות היחיד, די באר. אויב ס'איז פיל מיט פירות איז עס געווארן אן אנדערע זאך.

Speaker 2: אבער ער רעדט דאך אז ס'איז למעשה נישט דא קיין ליידיגע שטח אין די בור. דאס איז רשות היחיד, איך וויל עס פילן מיט פירות.

Speaker 1: אה, ס'איז דאך א בור וואס איז אין מיין הויז, עס קען נישט זיין קיין רשות היחיד. אקעי, ס'איז דאך... ס'איז אלזא פארוואס איך גיי אין א הויז, איך פיל עס אן מיט "מעטרעסעס" ביז עס בלייבט נאר דריי טפחים לעפט, איך ווייס נישט וואס. נו, איז עס ווייטער א רשות היחיד. פארוואס? מלא פירות, דו האסט יעצט געלערנט. ס'איז וויינינגער ווי די שיעור, ס'ווערט וויינינגער ווי די שיעור.

ס'ווערט וויינינגער ווי די שיעור, אבער נאר ווען ס'איז דאך אין רשות הרבים. מיר ווילן זאגן אז אזא מין רשות היחיד וואס איז נאר רשות היחיד ווייל ס'האט א שטח, אבער יעדע רשות היחיד איז פטור אזוי.

דאס איז וואס איך פרוביר ארויסצוברענגען, אז א הויז פון א מענטש וואס באלאנגט פאר א מענטש איז די טאטע פון אלע רשות היחיד'ס. מיר זאגן אז אויך א קליינע שטח האט אויך די דין, ווייל ס'איז א פלאץ וואו א מענטש קען וואוינען. איך האב אנגעפילט מיין הויז מיט פירות, איך שטעל זיך פאר אז ס'דארף זיין פטור עכט. איך גלייב נישט.

פארוואס? ס'גייט ווערן פטור אדער אסור, לאמיר געדענקען, ס'גייט נישט העלפן קיין סאך, אפשר חוץ אז ס'ווערט א מקום פטור. איך גלייב נישט אז די פירות מאכט עס אויס רשות היחיד. דער זאגט אז ס'מאכט עס גרוע, ווייל די פלאץ בלייבט, איז א קליינע פלאץ, איז עס בטל צו די רשות הרבים.

אבער אז א מענטש האט די עקטשועל הויז וואס איז ממש רשות היחיד, איך ווייס נישט, דאס איז אזא יוצא מן הכלל, אבער ווען א מענטש האט א הויז וואס איז פול מיט מענטשן, א מענטש האט אזויווי די סייד דרעסער, ווי קלענער די שטוב אלץ מער מענטשן, ס'איז אנגעפילט מיט מענטשן, מיר זאגן אז די מענטשן זענען חוצץ, ס'דארף ממש ממלא זיין די שיעור, יא.

שטעל דיר פאר דו האסט עפעס א קליינע "סטארעדזש", דו ווילסט ארויסנעמען פון דארט עפעס שבת, דו שטיפסט אריין א באנטש פון מענטשן ביז ס'בלייבט נאר וויניגער ווי ד' טפחים פלאץ, קענסטו עס ארויסנעמען ווייל ס'איז א מקום פטור. איך ווייס נישט. מ'וועט פרעגן, איך בין מסכים. מיר האבן נישט געטראפן קיינמאל אזא יוצא מן הכלל, אבער דו זאגסט אפשר יא.

אלעס איז א רשות היחיד ווייל ס'איז דא מחיצות, ס'איז א רשות היחיד. ס'איז דא חילוקים פון אזויווי... און אין שכל מאכט עס סענס, אזויווי איך זאג אז אין רשות הרבים, ווייל ס'איז א קליינע שטח וואס איז נישט בטל צו רשות הרבים, איז עס אזויווי די עכטע רשות היחיד וואס מיינט אז ווייל א מענטש האט זיין רשות. די פשט פון רשות היחיד מיינט א רשות פון א יחיד. יא, אבער די הלכה דערפון איז די מחיצות. ס'איז דא מדרבנן. די מחיצות איז דאך דא, ווייל דאס מאכט עס ענליך צו רשות היחיד, מ'רופט עס נאך אלץ רשות היחיד. איך ווייס נישט.

זאל זיין.

הלכה: רקק מים — אמת המים ברשות הרבים

Speaker 1: יעצט, ווייטער נאך א דין, ווי וואסער שטערט נישט. יא, ס'איז דא א רקק מיינט א פאדל? א קאקע? א פאדל? וואס איז די לשון? א ברכה? ניין, א גרעסערע ווי א שפיי. א גרויסע שפיי וואסער. א שפיי פון א מלאך, נישט סתם א שפיי. דאס איז אזוי ווי די קנה וואס גבריאל האט געלייגט אונטערן ים און ס'איז געווארן אן אינזל. ער זאגט אז רקק מיינט אמת המים. און אזוי שטייט "דומה לרקק". א רקק איז ווי א מצה, א קיכל? ניין, א רקק איז נישט אזוי. ס'איז אזוי נידריג, פלאך, shallow, ס'איז פלאכע וואסער, אזוויו מיר גייען לערנען, ס'איז נישט טיף.

קיצור, א וואסער וואס ס'פארט אדורך, וואס די רבים מהלכין בעולם גייען נישט דארט אדורך אין דעם, ווייל ס'איז נישט צו טיף.

דער רמב"ם'ס ווערטער: רקק מים שהרבים מהלכין בו — אם אין בעומקו עשרה טפחים, הרי הוא כרשות הרבים, בין שהיא רחבה אפילו ארבע אמות, בין שלא יהא ברחבה ארבעה טפחים, שהרי רוב העם מדלגין עליה. הואיל ואין בה עשרה, הרי היא כרשות הרבים. ואם יש בה עשרה ויותר — הרי היא כרמלית כשאר הימים. ואם יש ברחבו ארבעה טפחים [הרי היא כרמלית], ואין בו ארבעה טפחים — הרי היא מקום פטור.

Speaker 1: דאס הייסט, ווען ס'איז א קליינע קאקע, דארפן מענטשן גיין נישט דערין, זיי דזשאמפן אריבער, ס'שטערט נישט. הואיל ואין בה עשרה, הרי היא כרשות הרבים. ואם יש בה עשרה ויותר, הרי היא כרמלית כשאר הימים. איש יש ברחבו ארבעה טפחים, ואין בו ארבעה טפחים, הרי היא כרמלית פחותה מארבעה. דאס הייסט, אויב ס'איז ווייניגער פון ארבעה איז עס א מקום פטור.

אבער א וואסער, דאס איז וואס, אויב די רבים גייען אין די וואסער... ביי רשות הרבים איז אמאל די תנאי אז די רבים דארפן קענען גיין. אויב זיי גייען אין די וואסער, אדער אפילו זיי גייען נישט, אויב זיי קענען גיין, הייסט עס נאך אלץ פארט פון רשות הרבים. נאר אויב ס'ווערט צען טפחים טיף, דעמאלטס גייען זיי נישט לכאורה דערין, דעמאלטס ווערט עס א כרמלית אזוויו אלע אנדערע ימים אויף די וועלט.

דיגרעסיע: קריעת ים סוף

Speaker 1: געוואלדיג. יישר כח. איך האב געענדיגט.

סא ביי ים סוף, ווען מיר זענען דורכגעגאנגען ים סוף שבת קודש, ס'איז נישט געווען שבת. סא פאר די אידן איז געווען רשות היחיד, ווייל ס'איז עומד על גביו מהלכין בתוכו. אקעי, ס'איז נישט געווען צען טפחים. נישט קיין חילוק.

סיום

Speaker 1: קיצור, דאס איז די דין פון די הלכות תולדות הרשויות בשבת. דאס איז די רקק, בעיסיקלי.

הערות כלליות מהשיעור

Speaker 1: ס'האט געארבעט לקולא דעיס. שהרי הנחה זו חייב, ואילו עקירה ומחיצה באין כאחת. אבער בשעת די הנחה, סאו פריער איז געווען בשעת די עקירה. בשעת די עקירה פריער איז נישט געווען נאכנישט קיין רשות היחיד. און דא בשעת די הנחה איז שוין נישט געווען קיין רשות היחיד.

ס'איז אינטערעסאנט, ווייל מ'קען זאגן אז די אנפאנג הנחה... די אנפאנג הנחה איז ווען די זאמד הייבט אן טאטשן די פלאר. די סוף הנחה איז ווען אלעס ליגט שוין. לויט דעם קען מען צוטיילן. דו האסט דא אן אנפאנג און א סוף פון א הנחה. די סתירה איז וועגן דעם, וויבאלד דו דארפסט סיי א עקירה און סיי א הנחה, סאו די ערשטע וועג איז נישט דא קיין עקירה, און די צווייטע וועג איז נישט דא קיין הנחה.

ס'איז זיכער אז דאס איז געמאכט פאר די למדנים, אזוויו מ'האט געשמועסט אויב עפעס איז שכור או שיכור או שוטה, און מ'זאל וואס נישט טון. בכלל, די אלע זאכן זענען פטור, פטור מיינט פטור אבל אסור. ס'איז נישט נוגע אין שכחה, ס'שטייט נישט אין שולחן ערוך די הלכה. ס'איז פשוט ווייל ס'איז נישט נוגע למעשה, ס'איז אלץ פטור אבל אסור.

ווייטער, זרק דף, מ'האט געברענגט אז אין שולחן ערוך שטייט עס נישט. יא, ס'איז נישט דא קיין נפקא מינה לענין עונש, אדער חטאות, ס'איז נישט קיין נפקא מינה לענין. יא.